

บทที่ 1

เรื่องทั่วไปเกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทน

ความนำ

เป็นที่ทราบโดยทั่วกันว่า ปัจจุบันประเทศไทยได้มีการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว และเศรษฐกิจของประเทศที่ทำรายได้ส่วนใหญ่มาจากภาคอุตสาหกรรม โดยมีแนวโน้มว่าการขยายตัวจะยังคงมีอย่างต่อเนื่องจากการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมดังกล่าว ส่งผลให้เกิดการสร้างงานในประเทศอย่างกว้างขวางประชากรหลังไหลเข้าสู่ตลาดแรงงานเป็นจำนวนมาก ทั้งนี้เนื่องจากภาคอุตสาหกรรมเป็นแหล่งรองรับแรงงานแหล่งใหญ่ของประเทศ การพัฒนาทางภาคอุตสาหกรรมอย่างได้ผลนี้เป็นที่ทราบกันในระดับหนึ่งว่า มีผลกระทบต่อกลุ่มแรงงานของประเทศทั้งในทางบวกและทางลบ โดยทางตรงและทางอ้อม ในขณะเดียวกันหลายประการ การประสบอันตรายจากการทำงานเป็นผลกระทบประการหนึ่งต่อกลุ่มแรงงาน สาเหตุสืบเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทยที่ได้มีการพัฒนามาตรการความปลอดภัยควบคู่กันตั้งแต่สมัยเริ่มต้น รวมถึงการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ อุปกรณ์ เครื่องจักร ตลอดจนสารเคมีเข้ามาใช้ในกระบวนการผลิต เพื่อให้ได้สินค้าและผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพ

จำนวนการประสบอันตรายอันเนื่องจากการทำงาน ระยะเวลา 4 ปี นับตั้งแต่ปี 2536 - 2539 ซึ่งจะเห็นได้ว่ามีจำนวนมากขึ้นตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากสาเหตุ ประการแรก จำนวนลูกจ้างเข้าสู่ระบบกองทุนเงินทดแทนมากขึ้น ตามสัดส่วนเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางภาคอุตสาหกรรมของประเทศ อันเป็นเหตุให้จำนวนแรงงานสูงขึ้น และ ประการต่อมา คือจากการขยายกฎหมายครอบคลุมสถานประกอบการ จากเดิมขนาดกิจการลูกจ้าง 20 คนขึ้นไป ปรับเป็นขนาดกิจการลูกจ้าง 10 คนขึ้นไป ซึ่งเริ่ม

ในปี 2536 ดังจะเห็นได้ชัดเจนจากจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายนอกชาย กองทุนเงินทดแทน ซึ่งมีจำนวนลดลงตามสัดส่วนอันเป็นผลสืบเนื่องจากสาเหตุเดียวกัน อย่างไรก็ตามหากวิเคราะห์ในเชิงเปรียบเทียบอัตราส่วนช่วงระยะเวลา 4 ปี ในยุคโลกาภิวัตน์ คือ ปี 2536 - 2539 การประสบอันตรายของลูกจ้าง อันเนื่องมาจากการทำงาน กล่าวในภาพรวม ก็ยังอยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน

จากรายงานผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539 ของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน ได้เปรียบเทียบให้เห็นถึงสถิติลูกจ้างที่ประสบอันตราย กับจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน ไว้ดังนี้

ปี	จำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน (ราย)	จำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตรายในข่ายคุ้มครองของ กองทุนเงินทดแทน (ราย)	ร้อยละของการประสบอันตราย
2536	3,355,805	156,548	4.66
2537	4,248,414	186,053	4.38
2538	4,903,736	216,335	4.41
2539	5,425,422	245,616	4.53

แหล่งที่มา : รายงานผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539 สำนักงานกองทุนเงินทดแทน 2540, หน้า 2

ปัจจุบัน ประเด็นความปลอดภัยในการทำงานของกลุ่มแรงงาน เป็นประเด็นปัญหาระดับประเทศและหลายฝ่ายได้หันมาให้ความสนใจ ในการหาแนวทางให้หลักประกันและความคุ้มครองการป้องกันอันตราย และสร้างความปลอดภัยในการทำงาน โดยรณรงค์และสร้างมาตรการ หลักเกณฑ์ การปฏิบัติ ตลอดจนข้อกฎหมาย อย่างไรก็ตามสาระสำคัญที่ทุกฝ่ายยอมรับในยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นยุคที่กระแสความเคลื่อนไหวเป็นไปอย่างกว้างขวางและรวดเร็วพร้อมด้วยเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรุนแรง จนทำให้การแข่งขันทางเศรษฐกิจมีความสลับซับซ้อนดังที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ก็คือแนวทางปฏิบัติที่จะทำให้สัมฤทธิ์ผลได้นั้น จะต้องเป็นแนวทางที่ทุกฝ่ายสามารถปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมและมีความเป็นไปได้ โดยทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นนายจ้าง ลูกจ้าง รัฐบาล รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องจะต้องให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง ทั้งนี้เนื่องจากการป้องกัน แก้ไข ปัญหาการประสบอันตรายและการเกิดโรคเนื่องจากการทำงาน เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกฝ่าย

ประวัติกองทุนเงินทดแทน

ประเทศไทยได้เริ่มมีกฎหมายกองทุนเงินทดแทนครั้งแรกในปี 2515 จัดเป็นประเทศที่ 82 ในโลกที่มีระบบกองทุนเงินทดแทน และเป็นประเทศที่ 141 ของโลกที่นำเอากฎหมายประกันสังคมมาใช้อย่างจริงจัง (โดยในทวีปเอเชียไทยเป็นประเทศที่ 18 ที่มีกฎหมายประกันสังคม)

กองทุนเงินทดแทนให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตาย อันเนื่องมาจากการทำงาน หรือจากโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ข้อ 3 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 และอยู่ภายใต้การดูแลของกรมแรงงาน กระทรวงมหาดไทย โดยคำแนะนำของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน ได้ประกาศ

อัตราเงินสมทบที่นายจ้างจะต้องจ่ายให้กองทุนเงินทดแทนขึ้นเป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 11 มิถุนายน 2516 และเริ่มดำเนินการเก็บเงินสมทบครั้งแรกเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2517

ต่อมาเมื่อมีการจัดตั้งสำนักงานประกันสังคมขึ้นตามพระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 สำนักงานกองทุนเงินทดแทน กรมแรงงาน ก็ได้ถูกโอนมาสังกัดสำนักงานประกันสังคม ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2533

ต่อมาได้มีการประกาศตั้งกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมขึ้น เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2536 สำนักงานกองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม ก็ได้ถูกโอนจากกระทรวงมหาดไทย มาสังกัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมนี้ด้วย

โดยที่พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2537 มาตรา 5 ได้บัญญัติให้สำนักงานกองทุนเงินทดแทน มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

1. ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินสมทบ การจัดเก็บเงินสมทบ กองทุนเงินทดแทน และการจัดหาผลประโยชน์จากกองทุนเงินทดแทน
2. ดำเนินการเกี่ยวกับการรับเงิน จ่ายเงิน เก็บรักษาเงิน จัดทำบัญชี-งบดุล และรายงานการเงินของกองทุนเงินทดแทน
3. ดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดเงินทดแทน และการจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างผู้ประกันตน และผู้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนตามกฎหมาย ว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเงินทดแทนและกองทุนเงินทดแทน
4. ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน
5. ควบคุมการปฏิบัติงานของนายจ้าง ให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองแรงงานเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับเงินทดแทนและกองทุนเงินทดแทน

6. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

การบริหารงานกองทุนเงินทดแทน จึงอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของสำนักงานประกันสังคม เพราะกองทุนเงินทดแทนเป็นระบบหนึ่งของโครงการประกันสังคม จำเป็นต้องมีการประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

ปัจจุบันกองทุนเงินทดแทน ดำเนินงานตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ซึ่งประกาศใช้เมื่อ 1 กรกฎาคม 2537 สาระสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้ เพื่อให้กฎหมายในส่วนที่เกี่ยวกับเงินทดแทนและกองทุนเงินทดแทน เป็นพระราชบัญญัติที่สมบูรณ์แยกจากกฎหมายคุ้มครองแรงงาน ซึ่งจะมีผลให้หน่วยงานผู้รับผิดชอบสามารถบริหารกฎหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเอื้อประโยชน์ และให้ความคุ้มครองดูแลลูกจ้าง นายจ้าง ได้อย่างเหมาะสมและเป็นธรรมยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเพิ่มบทบาทในการส่งเสริมความปลอดภัย และเป็นพระราชบัญญัติฉบับแรกในนามกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม

ความหมายของคำว่า “เงินทดแทน”

ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 มาตรา 5 ได้นิยามคำว่า เงินทดแทน ไว้ดังนี้

“เงินทดแทน หมายความว่า เงินที่จ่ายเป็นค่าทดแทน ค่ารักษาพยาบาล ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน และค่าทำศพ”

เงินทดแทน เป็นเงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิ กรณีที่ลูกจ้างประสบอันตรายเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงาน หรือจากโรคซึ่งเกิดตามลักษณะหรือสภาพของงานหรือจากการทำงาน เพื่อช่วยเหลือบรรเทาความเดือดร้อนของลูกจ้างและครอบครัวเกี่ยวกับภาระค่ารักษาพยาบาลและต้องขาดรายได้ระหว่างเจ็บ

ป่วย หรือพิการขาดวิญญูณ เงินดังกล่าวนี้ได้จัดทำเป็นรูปกองทุนเรียกว่า “กองทุนเงินทดแทน” โดยมีการบริหารกองทุนในรูปของ “คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน”

แหล่งที่มาของกองทุนเงินทดแทน

กองทุนเงินทดแทนในประเทศไทย มาจาก 4 ทาง ดังนี้

1. เงินสมทบจากนายจ้าง

หมายถึง เงินที่นายจ้างจ่ายสมทบแก่กองทุนเงินทดแทนเป็นประจำรายปี เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับจ่ายเงินทดแทนตามสิทธิตามกฎหมาย มีลักษณะเหมือนเบี้ยประกันที่ต้องส่งให้แก่สำนักงานกองทุนและเป็นหน้าที่ของนายจ้าง โดยตรงที่จะต้องจ่ายเงินสมทบ โดยจะหักค่าจ้างจากลูกจ้างมาจ่ายไม่ได้

อัตราเงินสมทบกำหนดไว้สูงต่ำแตกต่างกันตามสภาพความเสี่ยงภัยในการทำงานของแต่ละกิจการ ซึ่งสำนักงานกองทุนได้กำหนดครหีสหประเภทกิจการของนายจ้างไว้ โดยอัตราสูงสุดเท่ากับร้อยละ 2.0 ของค่าจ้าง และคิดอัตราต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 0.2 ของค่าจ้าง โดยคิดอัตราร้อยละของค่าจ้างทั้งหมดที่นายจ้างได้จ่ายให้แก่ลูกจ้างตลอดปี

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดวิธีการลดหรือเพิ่มอัตราเงินสมทบให้แก่นายจ้างแต่ละราย โดยนำสถิติย้อนหลัง 3 ปี มาคำนวณหาอัตราส่วนการสูญเสีย ซึ่งจะเริ่มใช้หลังจากที่นายจ้างได้จ่ายเงินสมทบมาแล้ว 4 ปีปฏิทินติดต่อกัน เพื่อส่งเสริมให้นายจ้างมีความสนใจที่จะป้องกันอุบัติเหตุและวางมาตรการให้ลูกจ้างมีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น

2. เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

หมายถึง เงินงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้เป็นครั้งคราวตามความ จำเป็นที่ผ่านมาได้ให้ทุนอุดหนุนแก่กองทุนเงินทดแทนในระยะเริ่มแรกเป็นจำนวน 1,704,000 บาท

3. เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

ยังไม่ปรากฏว่ามีใครบริจาคให้

4. รายได้อื่น ๆ

อาจได้มาจากดอกผลของเงินสมทบ, เงินอุดหนุนจากรัฐบาล, เงินส่วนลด ทรัพย์สินที่จ่ายค่าทดแทนเป็นเงินก้อนในคราวเดียว หรือค่าทดแทนที่ต้องจ่ายให้ลูกจ้างแต่ ไม่มีผู้รับ เป็นต้น

กองทุนเงินทดแทน มีแหล่งเงินทุนหลักมาจากเงินสมทบที่นายจ้างจ่าย ให้สำนักงานกองทุนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบริหารการรับ-จ่ายเงินกองทุนตามระเบียบ กฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด เพื่อไม่ให้กองทุนล้มละลายและเกิดประโยชน์สูงสุด แก่ลูกจ้างด้วย

การบริหารงานกองทุนเงินทดแทนในรูปคณะกรรมการ

การบริหารงานกองทุนเงินทดแทนดำเนินการในรูปคณะกรรมการ มี 2 คณะ คือ (1) คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และ (2) คณะกรรมการการแพทย์

คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน

มาตรา 31 แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้ มี “คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน” ประกอบด้วย

1 เลขธิการสำนักงานประกันสังคม	เป็น ประธานกรรมการ
2 ผู้ทรงคุณวุฒิ ไม่เกิน 6 คน	เป็น กรรมการ
3 ผู้แทนฝ่ายนายจ้าง 3 คน	เป็น กรรมการ
4 ผู้แทนฝ่ายลูกจ้าง 3 คน	เป็น กรรมการ
5 ผู้แทนสำนักงานประกันสังคม	เป็น กรรมการและเลขานุการ

โดยที่คณะกรรมการตามข้อ 2, 3 และ 4 ให้รัฐมนตรีกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมเป็นผู้แต่งตั้ง โดยเฉพาะข้อ 2 ให้รัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในทางแพทยศาสตร์, นิติศาสตร์, เศรษฐศาสตร์การคลัง, ประกันสังคม หรือประกันภัย และในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรี เกี่ยวกับนโยบายการบริหารกองทุนและการจ่ายเงินทดแทน
2. พิจารณาให้ความเห็นต่อรัฐมนตรี ในการออกกฎกระทรวงและระเบียบต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
3. วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน และการเก็บรักษาเงินกองทุน
4. วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เกี่ยวกับการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน
5. พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา 52
6. ให้คำปรึกษาและแนะนำแก่สำนักงานประกันสังคมในการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
7. ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้ หรือกฎหมายอื่นบัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ หรือตามที่รัฐมนตรีมอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง คณะกรรมการอาจมอบหมายให้สำนักงานประกันสังคมเป็นผู้ปฏิบัติก็ได้

คณะกรรมการการแพทย์

มาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้มี "คณะกรรมการการแพทย์" คณะหนึ่ง ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการอื่น ๆ ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคมแต่งตั้งจากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพเวชกรรมสาขาต่าง ๆ และให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แต่งตั้งข้าราชการของสำนักงานประกันสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 40 แห่งพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้คณะกรรมการการแพทย์มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

1. เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการ เกี่ยวกับการดำเนินงานในการให้บริการทางการแพทย์
2. ให้คำปรึกษาแนะนำในทางการแพทย์แก่คณะกรรมการและสำนักงาน
3. ให้ความเห็นต่อสำนักงานในการออกกฎกระทรวง ตามมาตรา 13 และประกาศกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตามมาตรา 14 และมาตรา 18 (2) และ (3)
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่พระราชบัญญัตินี้บัญญัติให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการแพทย์ หรือตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการมอบหมาย

คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และคณะกรรมการการแพทย์ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้อยู่ในตำแหน่งคราวละ 2 ปี กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้แต่จะแต่งตั้งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา 33, มาตรา 38 วรรค 4)

คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และคณะกรรมการการแพทย์ พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

1. ครบวาระ (ตามมาตรา 33)
2. ตาย

3. ลาออก
4. รัฐมนตรีให้ออก
5. เป็นบุคคลล้มละลาย
6. วิกลจริตหรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ
7. ได้รับโทษให้จำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ขอบข่ายการคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน

นายจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 หมายความว่าถึง ผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้าง ให้มีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานของลูกจ้างต่อกองทุนเงินทดแทนซึ่งตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537 นี้ ไม่ใช่บังคับแก่

1. ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
2. รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
3. นายจ้างซึ่งประกอบธุรกิจโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วย

โรงเรียนเอกชนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูหรือครูใหญ่

4. นายจ้างซึ่งดำเนินกิจการที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไร

ในทางเศรษฐกิจ

นายจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน หมายถึง นายจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537 ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ซึ่งไม่รวมถึงนายจ้างในกิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ที่มีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปีและไม่มีงานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย

ในปี 2539 มีนายจ้างที่อยู่ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน จำนวน 58,129 ราย มีลูกจ้าง 5,425,422 คน จำนวนนายจ้างเพิ่มจากปีที่แล้ว คิดเป็นร้อยละ 16.58 ขณะที่จำนวนลูกจ้าง เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.64 นอกจากนี้ กองทุนเงินทดแทนยังมีหน้าที่ในการให้ความคุ้มครองดูแลลูกจ้างนอกข่ายกองทุนเงินทดแทนด้วย กล่าวคือถ้าลูกจ้างในสถานประกอบการที่มีจำนวนลูกจ้างต่ำกว่าที่กฎหมายกำหนด ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานให้แก่ นายจ้าง กองทุนเงินทดแทนมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการวินิจฉัยออกคำสั่ง ให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้าง เช่นเดียวกัน

เงินสมทบ

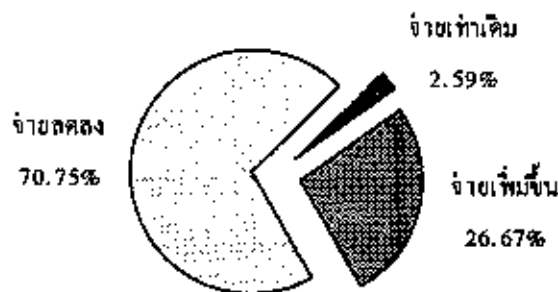
นายจ้างที่อยู่ในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนฝ่ายเดียว ตามอัตราเงินสมทบที่กำหนดในแต่ละประเภทกิจการปัจจุบัน มีทั้งสิ้น 131 ประเภทกิจการ เรียกว่า อัตราเงินสมทบหลัก ซึ่งมีอัตราอยู่ระหว่าง 0.2 - 2.0 % ขึ้นอยู่กับลักษณะความเสี่ยงภัยในการประกอบกิจการของแต่ละสถานประกอบการ อัตราเงินสมทบหลักเป็นอัตราที่ใช้เรียกเก็บเงินสมทบจากนายจ้างในช่วง 4 ปีแรกตั้งแต่เริ่มขึ้นทะเบียนกองทุน สำหรับนายจ้างที่ขึ้นทะเบียนมาครบสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน หรือจ่ายเงินสมทบด้วยอัตราเงินสมทบหลักมาแล้วสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน ในปีต่อไป (ปีที่ 5) จะได้รับการลดหรือเพิ่มอัตราเงินสมทบ การลดหรือเพิ่มขึ้นอยู่กับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้น นายจ้างรายใดมีการประสบอันตรายน้อย หรือไม่ มีเลย จะได้ลดอัตราเงินสมทบตามสัดส่วนตั้งแต่ 20 - 70 % จากอัตราเงินสมทบหลัก แต่ถ้านายจ้างรายใดมีการประสบอันตรายสูงก็ต้องจ่ายเงินสมทบในอัตราที่เพิ่มขึ้น 10-100 % อัตราเงินสมทบที่ใช้ตั้งแต่ปีที่ 5 ขึ้นไปนี้ เรียกว่า "อัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์" ในการกำหนดให้มีการลดเพิ่มอัตราเงินสมทบนี้เพื่อส่งเสริมให้นายจ้าง

มีความกระตือรือร้นในการป้องกันอันตรายจากการทำงาน โดยส่งเสริมให้มีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น เพื่อจะจ่ายเงินสมทบในอัตราที่ลดลง

ในปี 2539 กองทุนเงินทดแทนเรียกเก็บเงินสมทบได้ทั้งสิ้น 1,837.50 ล้านบาท จากจำนวนนายจ้างทั้งสิ้น 58,129 ราย จำนวนเงินสมทบเพิ่มขึ้นจากปี 2538 จำนวน 439.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.46

ในจำนวนนายจ้างที่ขึ้นทะเบียนจ่ายเงินสมทบในปี 2539 ทั้งสิ้น 58,129 ราย มีนายจ้างที่จ่ายเงินสมทบโดยใช้อัตราประสบการณ์จำนวน 20,066 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 34.52 และมีนายจ้างที่จ่ายเงินสมทบในอัตราเงินสมทบหลักจำนวน 38,063 ราย หรือร้อยละ 65.48 ในจำนวนนายจ้างที่ใช้อัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ทั้งหมด 20,066 ราย จำแนกเป็นนายจ้างที่ได้ลดใช้อัตราเงินสมทบจำนวน 14,196 ราย หรือร้อยละ 70.75 นายจ้างที่จะต้องจ่ายเงินสมทบในอัตราที่เพิ่มขึ้นจำนวน 5,351 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 และจ่ายในอัตราเท่ากับอัตราเงินสมทบหลักจำนวน 519 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.59

กราฟเปรียบเทียบนายจ้างที่ใช้อัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ (จำนวน 20,066 ราย)

เงินทดแทน

เงินทดแทน เป็นเงินที่กำหนดให้นายจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 จ่ายให้แก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กรณี คือ

1. กรณีที่ลูกจ้างทำงานในสถานประกอบการที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนคือลูกจ้างในกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คน ขึ้นไป ยกเว้นลูกจ้าง ในกิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย กองทุนเงินทดแทนจะจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างแทนนายจ้าง เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนการขาดรายได้ ค่าทดแทนการสูญเสียอวัยวะหรือ ทูพพลภาพ ดายหรือสูญหาย ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน และค่าทำศพ

2. กรณีที่ลูกจ้างทำงานในสถานประกอบการที่นายจ้างไม่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทน เมื่อประสบอันตราย นายจ้างมีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายต่อกองทุนเงินทดแทนเพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างผู้นั้น โดยตรง

การประสบอันตราย

ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 กำหนดให้นายจ้างมีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน การประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วนคือ

o การประสบอันตรายในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน หมายถึง ลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป เมื่อประสบอันตราย เจ็บป่วยหรือสูญหายเนื่องจากการทำงานให้กับนายจ้าง แล้วจะแจ้งการประสบอันตรายเพื่อขอรับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน

o การประสบอันตรายนอกข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน หมายถึง ลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน และ รวมถึงลูกจ้างของนายจ้างซึ่งประกอบกิจการเพาะปลูก การทำประมง ป่าไม้และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย เมื่อประสบอันตรายเจ็บป่วยหรือสูญหายเนื่องจากการทำงานแล้ว นายจ้างจะแจ้งประสบอันตรายมาที่กองทุนเงินทดแทน เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่วินิจฉัยสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนให้ แต่สำหรับจำนวนการประสบอันตรายนอกข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนนี้ อาจจะมีจำนวนที่ต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากเมื่อเกิดประสบอันตรายเจ็บป่วย หรือสูญหายเนื่องจากการทำงานแล้ว จะมีการยื่นคำร้องต่อกองทุนเงินทดแทนต่อเมื่อนายจ้างและลูกจ้างตกลงกันไม่ได้เท่านั้น ถ้ามีการตกลงกันเองได้เรื่องจะไม่ผ่านกองทุนเงินทดแทน

ตารางเปรียบเทียบจำนวนการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานในข้าย
และนอกข้ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน ปี 2532 - 2539

ปี	จำนวนการประสบอันตราย				
	ในข้าย กองทุน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	นอกข้าย กองทุน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	รวม
2532	62,766	-	1,091	-	63,857
2533	79,028	25.91	1,037	- 4.95	80,065
2534	102,273	29.41	1,023	- 1.35	103,296
2535	131,800	28.87	459	- 55.13	132,259
2536	156,548	18.78	359	- 21.79	156,907
2537	186,053	18.85	341	- 5.01	186,394
2538	216,335	16.28	190	- 44.28	216,525
2539	245,616	13.54	200	5.26	245,816

แหล่งที่มา : รายงานผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539 สำนักงาน
กองทุนเงินทดแทน 2540, หน้า 11

เมื่อพิจารณาจำนวนการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ของลูกจ้าง
ในข้ายกองทุนและนอกข้ายกองทุน ในช่วงปี 2532 - 2539 ในข้ายคุ้มครองกองทุน
เงินทดแทน จำนวนการประสบอันตรายมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนการ
ประสบอันตรายนอกข้ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนมีแนวโน้มลดลง

ในปี 2535 ถึงปี 2539 การประสบอันตรายในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนั้นเป็นอัตราส่วนที่ลดลงทุกปี ในปี 2539 มีการประสบอันตราย จำนวน 245,616 ราย เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 13.54 เมื่อเทียบกับปี 2538

ส่วนการประสบอันตรายนอกข่ายกองทุนเงินทดแทนมีแนวโน้มลดลงนั้นเป็นอัตราส่วนทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง สำหรับในปี 2539 มีการประสบอันตรายจำนวน 200 ราย มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.26 เมื่อเทียบกับปี 2538

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
แจกแจงรายเดือนปี 2539 เทียบกับปี 2538 ทั่วประเทศ (ในกองทุน)

เดือน	จำนวนวินิจฉัย ปี 2539					รวม ปี 2539	รวม ปี 2538	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	ตาย	ทุพพล ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 8 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 8 วัน			
มกราคม	64	2	509	5,727	10,565	16,867	12,630	33.55
กุมภาพันธ์	81	1	506	5,553	11,491	17,632	13,837	27.43
มีนาคม	57	1	429	5,570	12,340	18,397	15,934	15.46
เมษายน	82	-	441	5,800	13,084	19,407	14,059	38.04
พฤษภาคม	69	1	427	6,680	12,831	20,008	19,084	4.84
มิถุนายน	90	1	358	6,174	12,597	19,220	20,878	-7.94
กรกฎาคม	92	1	434	6,051	13,328	19,906	16,963	17.35
สิงหาคม	83	4	461	8,201	11,147	19,896	20,435	-2.64
กันยายน	86	-	330	6,501	14,521	21,438	20,258	5.82
ตุลาคม	76	2	363	7,769	16,643	24,853	20,138	23.41
พฤศจิกายน	98	3	412	7,249	16,543	24,305	22,167	9.64
ธันวาคม	84	2	372	7,554	15,675	23,687	19,952	18.72
รวม	962	18	5,042	78,829	160,765	245,616	216,335	13.54

แหล่งที่มา : รายงานผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539 สำนักงาน
กองทุนเงินทดแทน 2540, หน้า 12

จากตารางเมื่อพิจารณาจำนวนการประสบอันตรายในแต่ละเดือน เปรียบเทียบระหว่างปี 2539 กับปี 2538 จะเห็นว่าจำนวนการประสบอันตราย ในแต่ละเดือนนั้นส่วนใหญ่จะมีอัตราเพิ่มขึ้น และจำนวนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ เดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 38.04 รองลงมาคือ เดือนมกราคม คิดเป็นร้อยละ 33.55 และอันดับ 3 คือเดือนกุมภาพันธ์ คิดเป็น ร้อยละ 27.43

จำนวนลูกจ้างประสบอันตรายที่มีสิทธิรับเงินทดแทน

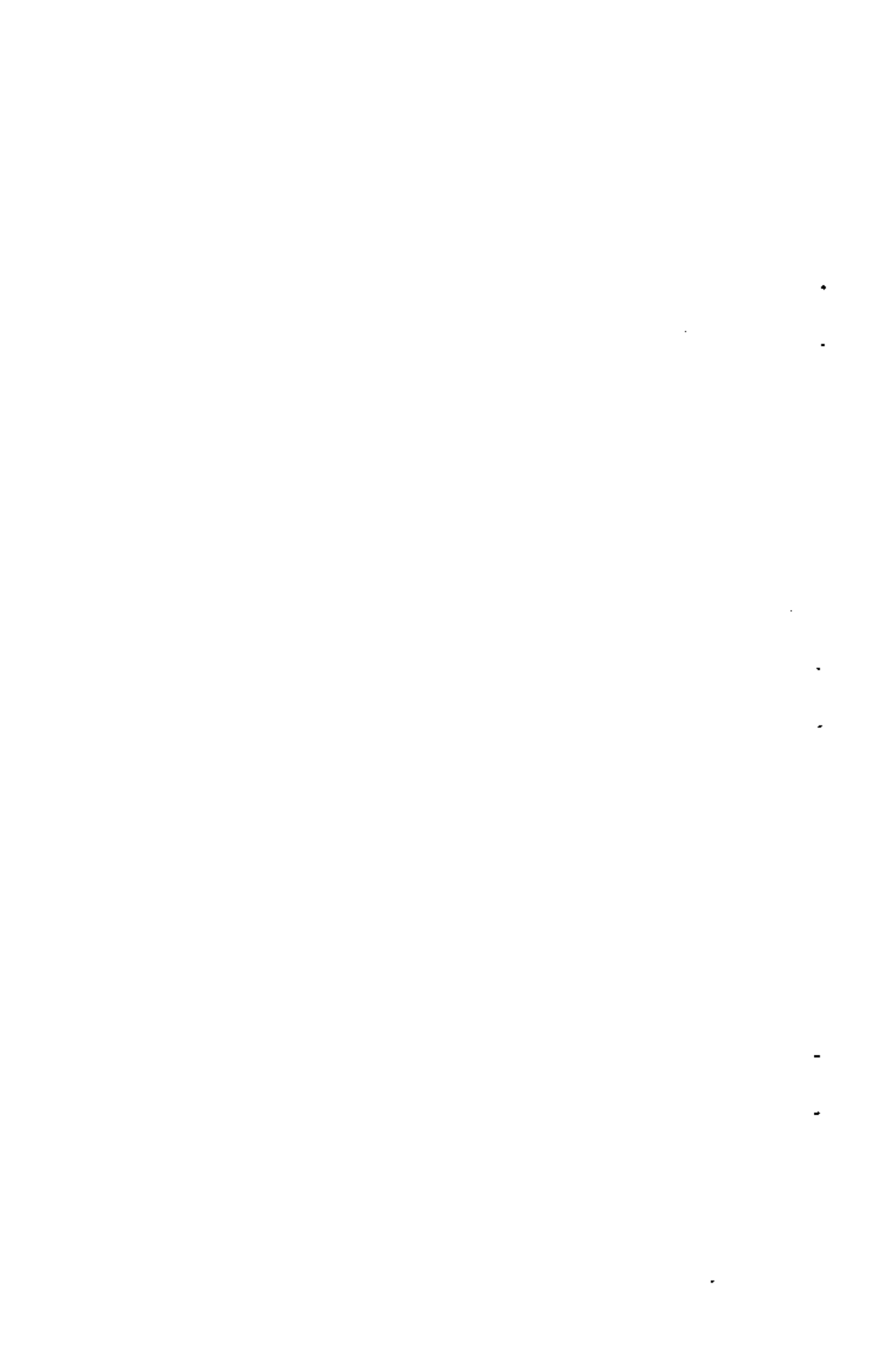
จำแนกตามความร้ายแรง ปี 2539

ความร้ายแรง	จำนวนการประสบ อันตราย (ราย)	ร้อยละ (ของการ ประสบอันตราย)	เฉลี่ย / เดือน
ตาย	962	0.39	80
ทุพพลภาพ	18	0.01	1
สูญเสียอวัยวะ	5,042	2.05	420
หยุดงานเกิน 3 วัน	78,829	32.10	6,569
หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	160,765	65.45	13,397
รวม	245,616	100.00	20,468

แหล่งที่มา : รายงานผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539 สำนักงาน
กองทุนเงินทดแทน ปี 2540, หน้า 13

จากตารางจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายที่มีสิทธิรับเงินทดแทน ปี 2539 จำนวน 245,616 ราย มีสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานทั่วประเทศโดยเฉลี่ย 20,468 คนใน 1 เดือน หรือเฉลี่ย 819 คนใน 1 วัน (คำนวณจากวันทำงาน 300 วัน ซึ่งคิดจากวันทำงานจำนวน 50 สัปดาห์ใน 1 ปี ทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน) และจำแนกจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายตามความร้ายแรงดังนี้

- > กรณีตาย จำนวน 962 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.39 หรือ โดยเฉลี่ย 80 ราย/เดือน
- > กรณีทุพพลภาพ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.01 หรือ โดยเฉลี่ย 1 ราย/เดือน
- > กรณีสูญเสียอวัยวะ จำนวน 5,042 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.05 หรือโดยเฉลี่ย 420 ราย/เดือน
- > กรณีหยุดงานเกิน 8 วัน จำนวน 78,829 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.10 หรือโดยเฉลี่ย 6,569 ราย/เดือน
- > กรณีหยุดงานไม่เกิน 8 วัน จำนวน 160,765 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.45 หรือโดยเฉลี่ย 13,397 ราย/เดือน

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและการบริหารกองทุนเงินทดแทน

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทน

เงินทดแทน หมายถึง เงินที่จ่ายให้แก่ลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิ กรณีที่ ลูกจ้างประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงาน หรือจาก โรคซึ่งเกิดตามลักษณะ หรือสภาพของงาน หรือจากการทำงาน เพื่อช่วยเหลือ บรรเทาความเดือดร้อนของลูกจ้างและครอบครัวเกี่ยวกับภาระค่ารักษาพยาบาล และ ต้องขาดรายได้ระหว่างเจ็บป่วยหรือพักรักษาตัว

ในหลักการให้ความคุ้มครองผู้ใช้แรงงาน เพื่อหลักประกันในชีวิต และเพื่อความมั่นคงทางสังคม ถือได้ว่า อุบัติเหตุอันเกิดจากการทำงาน (Work Accidents) และโรคอันเกิดจากการทำงานหรือการประกอบอาชีพ (Occupational Diseases) ได้รับความสนใจจากประเทศต่าง ๆ มาก่อนหลักการอื่น ซึ่งประเทศ ทั้งหลายได้เริ่มใช้หลักเสียงภัยอันเกิดจากการทำงาน เพื่อให้นายจ้างต้องรับผิดชอบ จ่ายค่าทดแทนความเสียหายให้แก่ลูกจ้างเกี่ยวกับการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือตายด้วยโรคอันเกิดจากการทำงานตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กำหนดขึ้นตาม กฎหมายเงินทดแทนลูกจ้าง (Workmen's Compensation Act) และให้ถือว่า เงิน ทดแทนนี้เป็นส่วนหนึ่งของการผลิต

ก่อนที่จะมีกฎหมายเงินทดแทนนั้น ลูกจ้างผู้ประสบอันตรายจะต้อง เรียกชดเชยค่าเสียหายจากนายจ้างของตนและจะต้องพิสูจน์ให้ได้ว่าการประสบอันตราย นั้นเนื่องมาจากความประมาทเลินเล่อในการอันควรปฏิบัติของนายจ้าง

แนวคิดเกี่ยวกับความรับผิดชอบของนายจ้าง ต่อชีวิตการทำงานของ ลูกจ้างอาจแบ่งได้เป็น 2 แนวคิดใหญ่ คือ

แนวคิดแรก เห็นว่า ลูกจ้างคือบุคคลที่สมัครใจทำงานให้นายจ้าง และนายจ้างต้องรับผิดชอบโดยจ่ายค่าแรงให้ลูกจ้างตามที่ตกลงกันไว้เท่านั้น เมื่อจ่ายค่าจ้างให้แล้วก็หมดสิ้นความรับผิดชอบต่อลูกจ้าง ความเจ็บป่วยหรืออุบัติเหตุที่อาจเกิดขึ้นได้จากการทำงาน ถือเป็นเรื่องความรับผิดชอบต่อในการเสี่ยงภัยทางการผลิตของลูกจ้างเอง ลูกจ้างต้องทำงานระมัดระวังเอง ในขณะที่นายจ้างก็ต้องเสี่ยงต่อความขาดทุน อยู่รอดของกิจการความคิดเช่นนี้มีมาตั้งแต่ต้นศตวรรษที่ 19 เมื่อเริ่มมีการพัฒนาอุตสาหกรรม

แนวคิดสอง ตรงข้ามกับแนวคิดแรก กล่าวคือ นายจ้างต้องรับผิดชอบต่อช่วยเหลือลูกจ้าง เมื่อลูกจ้างได้รับอันตราย หรือเจ็บป่วยอันเกิดจากการทำงาน ซึ่งก็คือ จิตสำนึก มนุษยธรรมและความเป็นธรรมทางสังคมในความสัมพันธ์ทางการผลิตนั่นเอง เพราะนายจ้างคือผู้เป็นเจ้าของปัจจัยการผลิต คือผู้ได้เปรียบในระบบเศรษฐกิจสังคมควรช่วยเหลือลูกจ้างผู้เสียเปรียบด้วยโอกาส

นอกจากนี้ ยังมีแนวคิดที่มองการใช้แรงงานเหมือนกับปัจจัยการผลิตอื่นเช่น เครื่องจักรเทคโนโลยี ซึ่งควรต้องมีการบำรุงซ่อมแซมรักษาเมื่อเกิดชำรุดเสียหายเมื่อนายจ้างเป็นเจ้าของแรงงานรับจ้างที่ทำงานจนได้รับอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยขึ้นมา นายจ้างก็ต้องมีหน้าที่ดูแลให้ผู้ใช้แรงงานนั้นสามารถทำงานต่อไปได้อีก

แนวคิดหลังนี้ ได้รับการยอมรับกันทั่วไปในปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะเกิดจากการผลักดันต่อสู้ของฝ่ายลูกจ้าง จนทำให้นายจ้างต้องมีมนุษยธรรมเห็นแก่ความเป็นมนุษย์ของลูกจ้างมากขึ้น และรัฐบาลก็ต้องยอมรับหลักการเงินทดแทนนี้ เพื่อความยุติธรรมในสังคมและความมั่นคงสงบเรียบร้อยในวงการอุตสาหกรรมและบ้านเมือง

ในประเทศไทย กฎหมายกองทุนเงินทดแทน เป็นผลงานของนักบริหารกรมแรงงาน ซึ่งพยายามหาช่องทางนำหลักการของกฎหมายประกันสังคมมาใช้ในยุครัฐบาลเผด็จการทหาร และลูกจ้างถูกกดขี่ขูดรีดอย่างสาหัส โดยอาศัยบทบัญญัติของประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ซึ่งมีหลักการคุ้มครองผู้ใช้แรงงานโดย

ทั่วๆ ไป ซึ่งกฎหมายกองทุนเงินทดแทนก็คือ กฎหมายการประกันอุบัติเหตุการเจ็บป่วยและโรคอันเกิดจากการทำงาน

เงินทดแทน ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 หรือกฎหมายคุ้มครองแรงงานไทยดังกล่าวแบ่งเป็น 2 ประเภท ดังนี้

ประการแรก เรียกเงินทดแทนที่นายจ้างจ่ายแก่ลูกจ้างที่ประสบ-

อันตราย เจ็บป่วยโดยตรง ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515 ที่กำหนดให้นายจ้างต้องจ่ายเงินทดแทนในกรณีลูกจ้างประสบอันตราย หรือเจ็บป่วยหรือถึงแก่ความตาย เนื่องจากการทำงานหรือจากโรคซึ่งเกิดขึ้นตามลักษณะหรือสภาพของงาน หรือโรคซึ่งเกิดขึ้นจากการทำงาน ค่าทดแทนประเภทนี้ลูกจ้างจะเบิกจากนายจ้างโดยตรง เพราะนายจ้างเหล่านี้มีลูกจ้างในสถานประกอบการต่ำกว่า 20 คน ซึ่งอยู่นอกข่ายกองทุนเงินทดแทน โดยนายจ้างในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 20 คน นายจ้างมีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ทราบการประสบอันตราย ในกรุงเทพมหานครแจ้งที่ ฝ่ายวินิจฉัยเงินทดแทนนอกกองทุน สำนักงานกองทุนเงินทดแทน ส่วนภูมิภาคแจ้งที่ สำนักงานประกันสังคมท้องที่ เพื่อเจ้าหน้าที่จะได้ออกคำสั่งเงินทดแทนให้นายจ้างจ่ายแก่ลูกจ้าง

ประการที่สอง เรียกว่า เงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน

(Workmen's Compensation Fund) กองทุนนี้จัดตั้งโดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ข้อ 3 โดยกฎหมายบังคับให้นายจ้างต้องจ่ายเงินสมทบในอัตราที่เหมาะสมกับลักษณะ และสภาพความเสี่ยงภัยของประเภทกิจการแก่สำนักงานกองทุนเงินทดแทน เพื่อเป็นหลักประกันมั่นคงว่า เมื่อลูกจ้างได้รับอันตรายหรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตายอันเกิดจากการทำงาน กองทุนเงินทดแทนนี้จะรับหน้าที่จ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างแทนนายจ้าง เพื่อให้ลูกจ้างไปขอเบิกเงินทดแทน จากสำนักงานกองทุน ได้อย่างรวดเร็วเต็มที่ ตามที่กฎหมายกำหนดโดยกองทุนเงินทดแทนจะใช้บังคับแก่นายจ้างในสถานประกอบการ ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป

เงินทดแทน หรือ ค่าทดแทนที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานบังคับให้นายจ้างต้องจ่ายนั้น วัตถุประสงค์หลัก คือ ต้องการให้ลูกจ้างมีรายได้ทดแทนส่วน

หนึ่งกรณีที่ต้องหยุดงานเพราะได้รับอุบัติเหตุ หรือเจ็บป่วยจนไม่สามารถทำงานได้ ทำให้ขาดรายได้ประจำไป

ทำไมระบบกองทุนเงินทดแทนจึงใช้บังคับเฉพาะสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไป ไม่ครอบคลุมสถานประกอบการทุกแห่งที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป

คำตอบก็คือ สำนักงานกองทุนเงินทดแทน ยังไม่มีความพร้อม โดยเฉพาะงบประมาณ บุคลากร และงบประมาณที่จะรองรับการขยายงานออกไป

ในขณะที่กฎหมายประกันสังคมกำหนดชัดเจนให้ขยายการบังคับใช้ไปสู่สถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ภายใน 3 ปี นับแต่วันบังคับใช้กฎหมายก็คือ จะเริ่มใช้บังคับตั้งแต่ 3 กันยายน 2536 เป็นต้นไป

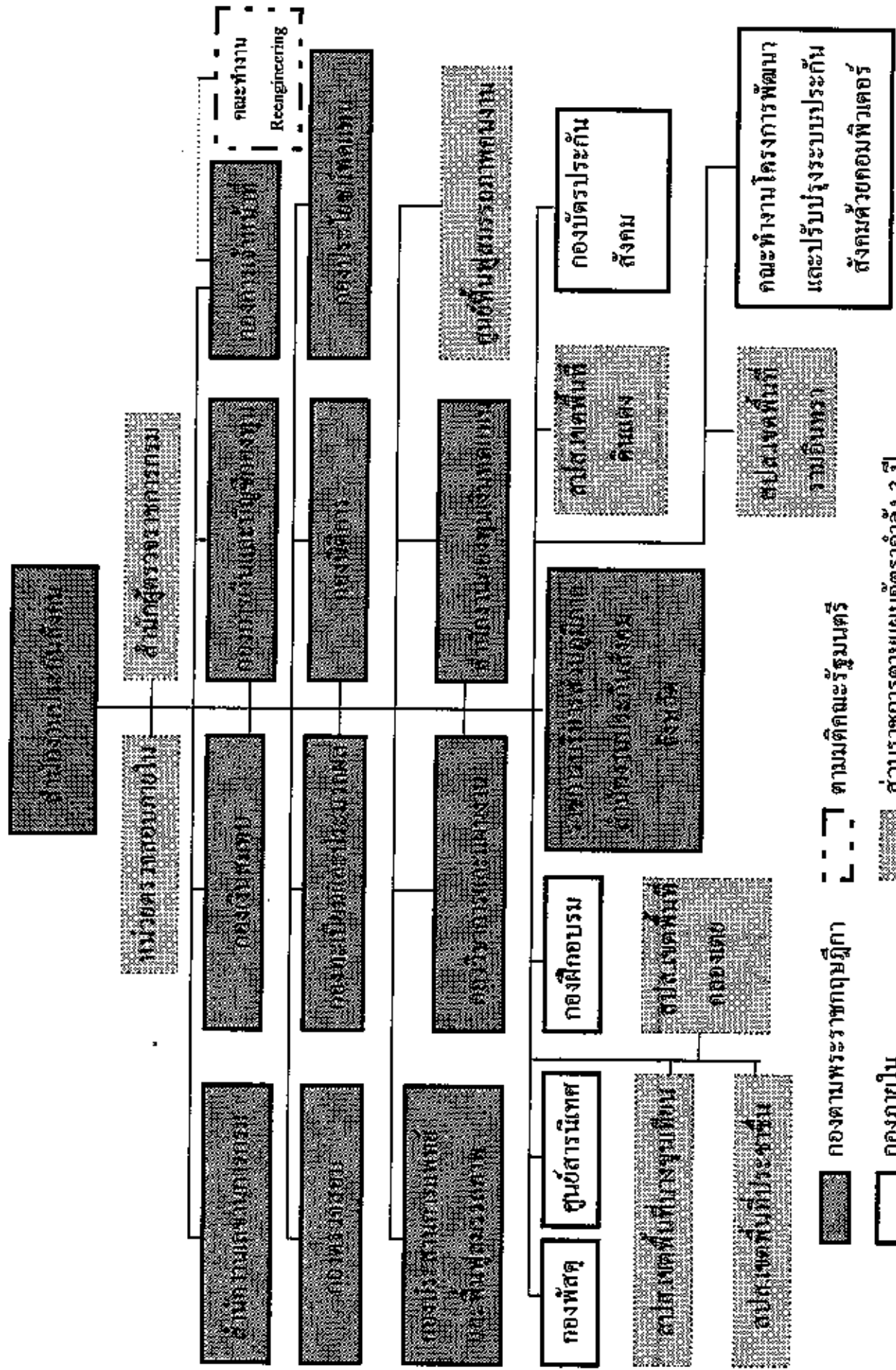
การบริหารงานกองทุนเงินทดแทน

ก. องค์การบริหารกองทุนเงินทดแทน

ปัจจุบัน สำนักงานกองทุนเงินทดแทน ซึ่งสังกัดสำนักงานประกันสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม เป็นหน่วยงานรับผิดชอบการบริหารงานกองทุนเงินทดแทน (โดยบริหารงานตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 เป็นหลัก) ตามแผนภูมิที่ 1 แสดงการแบ่งส่วนราชการกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม แผนภูมิที่ 2 แสดงการแบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคม

นอกจากการบริหารงานกองทุนเงินทดแทนในส่วนกลางคือสำนักงานประกันสังคม โดยสำนักงานกองทุนเงินทดแทนแล้ว ยังมีสำนักงานประกันสังคมจังหวัดในทุกจังหวัด บริหารงานกองทุนเงินทดแทนในเขตพื้นที่จังหวัดอีกด้วย โดยที่ ในพระราชกฤษฎีกา แบ่งส่วนราชการสำนักงานประกันสังคมจังหวัด กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2537 ได้บัญญัติให้ สำนักงานประกันสังคมจังหวัด มีอำนาจหน้าที่

1. ปฏิบัติการ และ ประสานงานที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน-
ประกันสังคม ในเขตพื้นที่จังหวัด
2. รายงานผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย แผนงานและโครงการต่อ
สำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด
3. ปฏิบัติงานร่วมกับ หรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน
อื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

ตามมติคณะรัฐมนตรี

ส่วนราชการตามแผนอัตรากำลัง 3 ปี

กองตามพระราชกฤษฎีกา

กองภายใน

การแบ่งส่วนราชการและหน้าที่ความรับผิดชอบของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน มีหน้าที่ความรับผิดชอบ เกี่ยวกับการวิเคราะห์และกำหนดอัตราเงินสมทบกองทุนเงินทดแทน รับขึ้นทะเบียนเพื่อจ่ายเงินสมทบ กำหนดรหัสประเภทกิจการ การเรียกเก็บเงินสมทบ การติดตามเร่งรัดการชำระหนี้ การตรวจสอบบัญชีนายจ้าง การรับเงิน-ฝากเงินและโอนเงิน การจ่ายเงินทดแทน ให้เป็นไปตามกฎหมาย การจัดทำบัญชีและรายงานการเงิน การตรวจสอบงบการเงิน ตลอดจนการนำเงินฝากธนาคาร การนำเงินไปลงทุน การรับแจ้งและพิจารณาวินิจฉัย เงินทดแทนให้ลูกจ้างที่ประสบอันตราย หรือเจ็บป่วย หรือถึงแก่ความตาย หรือสูญหายเนื่องจากการทำงาน การปรับปรุงรหัสกิจการ และอัตราเงินสมทบหลัก กำหนดอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ ค่าเฉลี่ยเงินทดแทน การอุทธรณ์เงินสมทบและเงินทดแทนของนายจ้างและลูกจ้าง จัดทำโครงการศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เพื่อส่งเสริมหรือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน การปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติเงินทดแทนและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานของกองทุนเงินทดแทน ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค การพัฒนาระบบงานของกองทุนเงินทดแทนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบริหารและควบคุมการใช้จ่ายเงินงบบริหารกองทุนเงินทดแทน ในส่วนที่เกี่ยวข้อง การบำบัดรักษา ส่งเสริมการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานส่งเสริมหรือป้องกันเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของสำนักงานกองทุนเงินทดแทน ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน แบ่งส่วนราชการเป็น 8 ฝ่าย ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป
2. ฝ่ายกำหนดอัตราเงินสมทบ
3. ฝ่ายวิชาการกองทุน
4. ฝ่ายพัฒนาระบบเงินสมทบ
5. ฝ่ายพัฒนาระบบเงินทดแทน

6. ฝ่ายอุทธรณ์
7. ฝ่ายบัญชีและตรวจสอบงบการเงิน
8. ฝ่ายตรวจสอบบัญชีนายจ้าง

1. ฝ่ายบริหารงานทั่วไป

รับผิดชอบเกี่ยวกับงานรับ - ส่ง ร่าง ได้ตอบและพิมพ์หนังสือราชการ งานงบประมาณ งานคลัง งานบุคคลเบื้องต้น งานพัสดุครุภัณฑ์ และงานธุรการอื่นๆ รวมทั้งควบคุมการเบิกจ่ายเงินงบบริหารกองทุนเงินทดแทน

แบ่งออกเป็น 4 งาน ดังนี้

- 1.1 งานธุรการทั่วไป
- 1.2 งานคลัง
- 1.3 งานพัสดุ
- 1.4 งานสนับสนุนเอกสาร

2. ฝ่ายกำหนดอัตราเงินสมทบ

รับผิดชอบงานกำหนดอัตราเงินสมทบ (Basic Rates) ของกองทุนเงินทดแทน ซึ่งจัดจำแนกตามความเสี่ยงภัยของแต่ละประเภทกิจการและรับผิดชอบงานคำนวณอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ (Experience Rates) สำหรับใช้เรียกเก็บเงินสมทบจากนายจ้างทุกรายทั่วประเทศ ที่ขึ้นทะเบียนจ่ายเงินสมทบกองทุนเงินทดแทนมาครบสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน

แบ่งเป็น 2 งาน ดังนี้

- 2.1 งานอัตราเงินสมทบหลัก
- 2.2 งานอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์

3. ฝ่ายวิชาการกองทุน

รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำโครงการ ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เรื่องการ ประสบอันตรายและโรคเนื่องจากการทำงาน เพื่อให้เป็นแนวทางส่งเสริมหรือป้องกันและเสนอแนะมาตรการเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานให้แก่ลูกจ้าง เป็นศูนย์ ข้อมูล ด้านการประสบอันตรายและ โรคเนื่องจากการทำงาน ทำการคำนวณค่าเฉลี่ย เงินทดแทนต่อราย (Average Cost per Accident) จัดทำแผนปฏิบัติ การติดตามประเมินผล ตลอดจนประสานการพัฒนา ระบบงานกองทุนเงินทดแทน

แบ่งออกเป็น 4 งาน ดังนี้

- 3.1 งานวิชาการและสถิติกองทุน
- 3.2 งานแผนงานและโครงการ
- 3.3 งานค่าเฉลี่ยเงินทดแทน
- 3.4 งานประสานการพัฒนา ระบบคอมพิวเตอร์

4. ฝ่ายพัฒนาระบบเงินสมทบ

รับผิดชอบในด้านการศึกษา วิเคราะห์ปัญหาด้านการเรียกเก็บเงิน- สมทบนายจ้างในข่ายกองทุนเงินทดแทน รวบรวมสรุปเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ กำหนดแนวปฏิบัติ การตรวจสอบการกำหนดครห์สประเภทกิจการของนายจ้างที่รับ ขึ้นทะเบียนทั่วประเทศ เพื่อให้การกำหนดครห์สเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ กำหนดแนวปฏิบัติและแนวทางในการติดตามเร่งรัดหนี้สินของนายจ้างทั่วประเทศ ตลอดจนการแนะนำและตอบข้อหารือแก่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดและ สำนักงานประกันสังคมเขตพื้นที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนนายจ้าง การกำหนดครห์ส และการติดตามเร่งรัดหนี้สิน

แบ่งเป็น 3 งาน ดังนี้

- 4.1 งานพัฒนาระบบและกำหนดแนวปฏิบัติ
- 4.2 งานตรวจสอบการกำหนดครห์ส
- 4.3 งานตรวจสอบและติดตามหนี้

5. ฝ่ายพัฒนาระบบเงินทดแทน

รับผิดชอบในด้านการศึกษา วิเคราะห์ปัญหาด้านการวินิจฉัยสั่งจ่ายเงินทดแทน ทั้งในกองทุนเงินทดแทนและนอกกองทุนเงินทดแทน รวบรวมสรุปเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแนวปฏิบัติ เพื่อให้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ การให้คำปรึกษา แนะนำ และตอบข้อหารือแก่สำนักงานประกันสังคมจังหวัดและเขตพื้นที่

แบ่งออกเป็น 2 งาน ดังนี้

5.1 งานพัฒนาระบบและกำหนดแนวปฏิบัติด้านเงินทดแทน

5.2 งานพัฒนาระบบและกำหนดแนวปฏิบัติด้านเงินทดแทนนอก-

กองทุน

6. ฝ่ายอุทธรณ์

รับผิดชอบงานเลขานุการคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน คณะกรรมการการแพทย์และคณะอนุกรรมการอื่นๆ อีก 6 คณะ รับเรื่องอุทธรณ์เกี่ยวกับเงินสมทบจากนายจ้าง และเรื่องอุทธรณ์เงินทดแทนจากลูกจ้างหรือผู้มีสิทธิทั้งใน ส่วนกลางและส่วนภูมิภาค รับเรื่องหารือเกี่ยวกับการประเมินการสูญเสียอวัยวะของลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ตรวจสอบหลักฐานข้อเท็จจริง สรุปประเด็นและข้อกฎหมาย เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการและคณะอนุกรรมการ

ฝ่ายอุทธรณ์ แบ่งเป็น 2 งาน ดังนี้

6.1 งานคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน

6.2 งานคณะกรรมการการแพทย์

7. ฝ่ายบัญชีและตรวจสอบงบการเงิน

รับผิดชอบ ตรวจสอบงบการเงินประจำเดือน รวมทั้งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับงบการเงินทุกประเภทของเขตพื้นที่ต่าง ๆ ในกรุงเทพฯ และส่วนภูมิภาค 75

จังหวัด จัดทำงบการเงินรวมกองทุนประจำปี (งบรวมทั่วประเทศ) ศึกษา สรุป ปัญหาต่างๆ เพื่อให้เป็นแนวทางในการเสนอแนวปฏิบัติด้านบัญชีให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน รับผิดชอบด้านการโอนเงินให้กับสำนักงานประกันสังคมจังหวัดและ เขต พื้นที่ ศึกษาการนำเงินกองทุนเงินทดแทนไปจัดหาผลประโยชน์

แบ่งออกเป็น 3 งาน ดังนี้

- 7.1 งานตรวจสอบงบการเงิน
- 7.2 งานงบการเงินรวมและวางแผน
- 7.3 งานจัดหาผลประโยชน์

8. ฝ่ายตรวจสอบบัญชีนายจ้าง

รับผิดชอบเกี่ยวกับการตรวจบัญชีค่าจ้างของนายจ้างที่ขึ้นทะเบียน กองทุนเงินทดแทนแล้วทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค นายจ้างที่อยู่ในข่ายที่จะ ต้องได้รับการตรวจบัญชีคือ

- นายจ้างที่จะได้รับเงินสมทบคืน
- นายจ้างที่มีการรายงานค่าจ้างเท่ากับจำนวนค่าจ้างที่ประเมินต้นปี
- นายจ้างที่ไม่รายงานค่าจ้าง
- นายจ้างแจ้งหยุดการประกอบกิจการหรือเลิกกิจการ
- นายจ้างรายที่สงสัยว่าจะรายงานค่าจ้างไม่ตรงข้อเท็จจริงหรือรหัสด- กิจการไม่ถูกต้อง
- นายจ้างที่ไม่ได้รับการตรวจบัญชีมาเป็นเวลานานเกิน 5 ปี

ทั้งนี้ เพื่อให้การจัดเก็บเงินสมทบของกองทุนเงินทดแทนเป็นไปอย่าง ถูกต้องครบถ้วน ทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับการคำนวณเงินค่าจ้าง การกำหนดรหัสส ุประเภทกิจการ และการกำหนดอัตราเงินสมทบ และใช้ผลการตรวจบัญชีเป็นฐานใน การประเมินเงินสมทบ รวมทั้งคำนวณอัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ให้กับ นายจ้างแต่ละรายในปีถัดไป

แบ่งเป็น 5 งาน ดังนี้

- 8.1 งานตรวจสอบบัญชีนายจ้างสาย 1
- 8.2 งานตรวจสอบบัญชีนายจ้างสาย 2
- 8.3 งานตรวจสอบบัญชีนายจ้างสาย 3
- 8.4 งานตรวจสอบบัญชีนายจ้างสาย 4
- 8.5 งานประสานงานตรวจแนะนำ

ข. วิธีการบริหารกองทุนเงินทดแทน

1. ที่มาของกองทุนเงินทดแทน

กองทุนเงินทดแทนในประเทศไทย มาจาก 4 ทาง คือ

1.1) เงินสมทบจากนายจ้าง

หมายถึง เงินที่นายจ้างจ่ายสมทบแก่กองทุนเงินทดแทนเป็นประจำรายปี เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับจ่ายเงินทดแทนตามสิทธิตามกฎหมาย มีลักษณะเหมือนเบี้ยประกันที่ต้องส่งให้แก่สำนักงานกองทุนและเป็นหน้าที่ของนายจ้างโดยตรงที่จะต้องจ่ายเงินสมทบ โดยจะหักค่าจ้างจากลูกจ้างมาจ่ายไม่ได้

อัตราเงินสมทบกำหนดไว้สูงต่ำแตกต่างกันตามสภาพความเสี่ยงภัยในการทำงานของแต่ละกิจการ ซึ่งสำนักงานกองทุนได้กำหนดรหัสประเภทกิจการของนายจ้างไว้ โดยอัตราสูงสุดเท่ากับร้อยละ 2.0 ของค่าจ้างทั้งหมดที่นายจ้างได้จ่ายให้แก่ลูกจ้างตลอดปีและอัตราต่ำสุดเท่ากับร้อยละ 0.2

นอกจากนี้ กฎหมายยังได้กำหนดวิธีการลดหรือเพิ่มอัตราเงินสมทบให้แก่นายจ้างแต่ละราย โดยนำสถิติย้อนหลัง 3 ปี มาคำนวณหาอัตราส่วนการสูญเสียซึ่งจะเริ่มใช้หลังจากที่นายจ้างได้จ่ายเงินสมทบตามอัตราหลักมาแล้ว 4 ปีปฏิทินติดต่อกันโดยเริ่มใช้ปีที่ 5 เป็นต้นไป เพื่อส่งเสริมให้นายจ้างมีความสนใจที่จะป้องกันอุบัติเหตุ และวางมาตรการให้ลูกจ้างมีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น

1.2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

หมายถึง เงินงบประมาณที่รัฐบาลจัดสรรให้ เป็นครั้งคราวตามความจำเป็นที่ผ่านมาได้ให้เงินอุดหนุนแก่กองทุนเงินทดแทนในระยะเริ่มแรก เป็นจำนวน 1,704,000 บาท

1.3) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้อุทิศให้

1.4) รายได้อื่นๆ

อาจได้มาจากดอกผลของเงินสมทบ, เงินอุดหนุนจากรัฐบาล, เงินส่วนลดกรณีที่ย้ายค่าทดแทนเป็นเงินก้อนในคราวเดียว หรือค่าทดแทนที่ต้องจ่ายให้ลูกจ้างแต่ไม่มีผู้รับ เป็นต้น

กองทุนเงินทดแทน มีแหล่งเงินทุนหลักมาจากเงินสมทบที่นายจ้างจ่ายให้ สำนักงานกองทุนมีหน้าที่รับผิดชอบดูแลบริหารการรับ - จ่ายเงินกองทุนตามระเบียบกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้โดยเคร่งครัด เพื่อไม่ให้กองทุนล้มละลาย และเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ลูกจ้างด้วย

2. ขอบเขตการบังคับใช้กองทุนเงินทดแทน

2.1 เขตพื้นที่

กองทุนเงินทดแทนในระยะแรกได้มีการบังคับใช้ในเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นจังหวัดแรก โดยเริ่มเก็บเงินสมทบ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2517

ต่อมา ในปี 2519 ได้ขยายขอบเขตการคุ้มครองออกไปอีก 5 จังหวัด

คือ จังหวัดสมุทรสาคร สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี และนครปฐม และมีผลบังคับใช้ทุกจังหวัดทั่วประเทศตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม 2531

2.2 ประเภทกิจการ

สถานประกอบการทุกประเภทกิจการ ยกเว้น

- (1) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
- (2) รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์

- (3) นายจ้างซึ่งประกอบธุรกิจโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับครูหรือครูใหญ่
- (4) นายจ้างซึ่งดำเนินกิจการที่มีได้มีวัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจ
- (5) นายจ้างอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (6) นายจ้างซึ่งประกอบกิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย

2.3 ขนาดของสถานประกอบการ

ระยะเริ่มต้นใช้บังคับสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไปว่าลูกจ้างนั้นจะทำหน้าที่อะไร และต้องอยู่ในข่ายบังคับตลอดไปจนกว่าจะแจ้งเลิกกิจการ แม้ต่อมาจะปรากฏว่าสถานประกอบการนั้นมีลูกจ้างไม่ถึง 20 คนก็ตาม

ภายหลังประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ตั้งแต่วันที่ 3 กันยายน 2533 ทำให้นายจ้างที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 20 คนขึ้นไปทั่วประเทศต้องลงทะเบียนกองทุนประกันสังคม มีผลคือต้องกองทุนเงินทดแทนคือ ทำให้มีจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทนเพิ่มขึ้นอีก 1 ล้านกว่าคนในปี 2535 เมื่อเทียบกับปี 2533 ที่ยังไม่มีการประกันสังคม เพราะนายจ้างที่ลงทะเบียนเข้ากองทุนประกันสังคม จะถูกเจ้าหน้าที่แจ้งให้ไปลงทะเบียนกองทุนเงินทดแทนด้วย

ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2537 ได้ขยายการบังคับไปถึงสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไปทั่วประเทศพร้อมๆกับกองทุนประกันสังคม

2.4 บุคคลที่อยู่ในข่ายบังคับ

ได้แก่นายจ้าง ลูกจ้าง ตลอดจนผู้รับเหมาช่วงที่กำหนดไว้ในกฎหมายคุ้มครองแรงงาน กล่าวคือ

ลูกจ้าง หมายถึง ผู้ที่ทำงานให้แก่นายจ้างเพื่อรับค่าจ้างทุก ๆ คนและหมายความรวมถึงผู้ที่ทำหน้าที่บริหาร พนักงานลูกจ้างในสำนักงานในโรงงาน ไม่ว่าจะรับค่าจ้างเป็นรายวัน รายเดือนหรือตามผลงานก็ตาม แต่ไม่รวมถึงลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับงานบ้าน

นายจ้าง หมายถึง ผู้ตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ และหมายถึงผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคลนั้น และผู้ซึ่งได้รับมอบหมายให้ทำงานแทนผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

8. สิทธิของลูกจ้าง

เงินทดแทน เป็นเงินที่ลูกจ้างมีสิทธิได้รับเป็นการทดแทนเมื่อประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยหรือถึงแก่ความตายเนื่องจากการทำงาน ประกอบด้วย ค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนรายเดือน ค่าทำศพ และค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานกล่าวคือ

- 1) ได้รับค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็น แต่ไม่เกิน 35,000 บาท และในกรณีที่มีการบาดเจ็บลักษณะรุนแรงหลายส่วน อาจจ่ายเพิ่มอีกไม่เกิน 50,000 บาท ตามหลักเกณฑ์และอัตราที่กำหนด
- 2) ได้รับค่าทดแทนร้อยละหกสิบของค่าจ้างรายเดือน แต่ต้องไม่ต่ำกว่าเดือนละ 2,000 บาท และไม่เกินเดือนละ 9,000 บาท
- 3) ได้รับค่าทดแทนในระหว่างที่ไม่สามารถทำงานติดต่อกัน ได้เกิน 3 วันขึ้นไป แต่ต้องไม่เกิน 1 ปี
- 4) ค่าทดแทน กรณีสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะ จะได้รับตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด แต่ไม่เกิน 10 ปี

(1) แขนขาดข้างหนึ่ง	สิบปี
(2) ขาขาดข้างหนึ่ง	หกปีกับแปดเดือน
(3) มือขาดข้างหนึ่ง	เก้าปี
(4) เท้าขาดข้างหนึ่ง	สี่ปีกับแปดเดือน
(5) เท้าทั้งสองข้างขาด	สิบปี
(6) หูหนวกทั้งสองข้าง	ห้าปีกับสิบเดือน
(7) หูหนวกข้างหนึ่ง	สองปีกับแปดเดือน
(8) นิ้วหัวแม่มือขาดนิ้วหนึ่ง	สามปีกับแปดเดือน

(9) นิ้วชี้ขาดนิ้วหนึ่ง	สองปีกับสี่เดือน
(10) นิ้วกลางขาดนิ้วหนึ่ง	หนึ่งปีกับสิบเดือน
(11) นิ้วนางขาดนิ้วหนึ่ง	สิบเดือน
(12) นิ้วก้อยขาดนิ้วหนึ่ง	หกเดือน
(13) นิ้วหัวแม่เท้าขาดนิ้วหนึ่ง	สิบเดือน
(14) นิ้วเท้าอื่นขาดนิ้วหนึ่ง	สามเดือน
(15) สูญเสียลูกตาข้างหนึ่ง	สี่ปีกับห้าเดือน

(16) สูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็นร้อยละเก้าสิบขึ้นไป หรือเสียความสามารถในการมองเห็นตั้งแต่ 3/60 หรือมากกว่าของตาข้างหนึ่ง หรือ สูญเสียความสามารถในการใช้สายตาสองข้างร่วมกัน (Binocular Vision) สามปีกับสิบเดือน

(17) สูญเสียอวัยวะ หรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะส่วนอื่น นอกจากที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (16) ให้มีระยะเวลาการจ่ายตามที่ผู้ประกอบวิชาชีพ เวชกรรมหรือคณะกรรมการการแพทย์กำหนด แต่ไม่เกินห้าปี

ถ้าลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยซึ่งสูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพของอวัยวะในหลายส่วนของร่างกายตามที่ระบุไว้ใน (1) ถึง (17) ให้คำนวณกำหนดเวลาดังกล่าวรวมกันแต่ไม่เกินสิบปี

การสูญเสียอวัยวะตามข้อ 2 (8) (9) (10) (11) (12) (13) และ (14) ถ้าลูกจ้างต้องสูญเสียอวัยวะน้อยกว่าหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้แล้ว ให้มีระยะเวลาการจ่ายค่าทดแทน ดังนี้

(1) นิ้วหัวแม่มือขาดหนึ่งข้อ	สองปีกับแปดเดือน
(2) นิ้วชี้ขาดหนึ่งข้อ	หนึ่งปี
(3) นิ้วชี้ขาดสองข้อ	หนึ่งปีกับสิบเดือน
(4) นิ้วกลางขาดหนึ่งข้อ	สิบเดือน
(5) นิ้วกลางขาดสองข้อ	หนึ่งปีกับสี่เดือน
(6) นิ้วนางขาดหนึ่งข้อ	หกเดือน
(7) นิ้วนางขาดสองข้อ	แปดเดือน

(8) นิ้วก้อยขาดหนึ่งข้อ	สามเดือน
(9) นิ้วก้อยขาดสองข้อ	สี่เดือน
(10) นิ้วหัวแม่เท้าขาดหนึ่งข้อ	แปดเดือน
(11) นิ้วเท้าอื่นขาดไม่เกินสองข้อ	หนึ่งเดือน

5) ค่าทดแทนกรณีทุพพลภาพ จะได้รับเงินระยะเวลา 15 ปี

6) ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานของลูกจ้างเท่าที่จ่ายจริงตามความจำเป็นตามหลักเกณฑ์ คือค่าฟื้นฟูด้านการแพทย์ และด้านอาชีพ ไม่เกิน 20,000 บาท และค่าใช้จ่ายในการผ่าตัด เพื่อประโยชน์ในการฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงานไม่เกิน 20,000 บาท

7) ค่าทำศพ จะได้รับเป็นจำนวนเงิน 100 เท่า ของอัตราสูงสุดของค่าจ้างขั้นต่ำรายวันตามกฎหมายคุ้มครองแรงงาน

ประเภทของการสูญเสียอวัยวะและทุพพลภาพ

- (1) แขนขาด หมายความว่า ขาดตั้งแต่ข้อศอกขึ้นมา
- (2) ขาขาด หมายความว่า ขาดตั้งแต่หัวเข่าขึ้นมา
- (3) มือขาด หมายความว่า ขาดตั้งแต่ข้อมือขึ้นมา
- (4) เท้าขาด หมายความว่า ขาดตั้งแต่ข้อเท้าขึ้นมา
- (5) นิ้วขาด หมายความว่า ขาดเกินหนึ่งข้อขึ้นไปสำหรับนิ้วหัวแม่มือและนิ้วหัวแม่เท้าและขาดเกินสองข้อขึ้นไปสำหรับนิ้วอื่น ๆ
- (6) นิ้วขาดหนึ่งข้อ หมายความว่า ขาดตั้งแต่ปลายนิ้วแต่ไม่เกินระดับข้อปลายนิ้ว
- (7) นิ้วขาดสองข้อ หมายความว่า ขาดเกินหนึ่งข้อขึ้นไป แต่ไม่เกินสองข้อ
- (8) สูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็นร้อยละเก้าสิบขึ้นไป หรือเสียความสามารถในการมองเห็นตั้งแต่ 3/60 หรือมากกว่า หมายความว่า ไม่สามารถมองเห็นอักษรบนแผ่นป้ายวัดสายตาตามมาตรฐานได้ในระยะห่างจากป้ายสามเมตรในขณะที่คนตาปกติสามารถมองเห็นได้ในระยะห่างจากป้ายหกสิบเมตร

(9) สูญเสียความสามารถในการใช้สายตาสองข้างร่วมกัน (Binocular Vision) หมายความว่า เมื่อใช้ตาข้างที่ไม่ปกติร่วมกับตาอีกข้างหนึ่งแล้วไม่สามารถมองเห็นได้อย่างคนปกติ และถือว่าเป็นการสูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็นของตาข้างที่ไม่ปกติ นั้น

การสูญเสียอวัยวะส่วนใด หรือการที่อวัยวะส่วนใดสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่สามารถจะรักษาให้หายเป็นปกติได้ ให้ถือว่าอวัยวะส่วนนั้นขาดด้วย

(10) ขาทั้งสองข้างขาด

(11) เท้าข้างหนึ่งกับขาอีกข้างหนึ่งขาด

(12) มือหรือแขนข้างหนึ่งกับเท้าหรือขาอีกข้างหนึ่งขาด

(13) มือทั้งสองข้างขาด

(14) แขนทั้งสองข้างขาด

(15) มือข้างหนึ่งกับแขนอีกข้างหนึ่งขาด

(16) สูญเสียลูกตาทั้งสองข้าง หรือสูญเสียลูกตาข้างหนึ่ง กับสูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็น ร้อยละเก้าสิบขึ้นไป หรือเสียความสามารถในการมองเห็นตั้งแต่ 3/60 หรือมากกว่าของตาอีกข้างหนึ่ง หรือสูญเสียสมรรถภาพในการมองเห็นร้อยละเก้าสิบขึ้นไป หรือเสียความสามารถในการมองเห็นตั้งแต่ 3/60 หรือมากกว่าของตาทั้งสองข้าง

8) ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยที่ศีรษะ และ/หรือกระดูกสันหลังเป็นเหตุให้มือหรือแขนทั้งสองข้าง มือข้างหนึ่งกับแขนข้างหนึ่ง เท้าหรือขาทั้งสองข้าง เท้าข้างหนึ่งกับขาอีกข้างหนึ่ง มือหรือแขนข้างหนึ่งกับเท้าหรือขาอีกข้างหนึ่งสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานโดยสิ้นเชิง

9) ประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยที่ศีรษะ อันเป็นเหตุให้เกิดความผิดปกติของความรู้สึกตัว และหรือจิตฟั่นเฟือนเป็นเหตุให้ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ และไม่สามารถรักษาให้หายได้หรือวิกลจริต

10) สูญเสียอวัยวะหรือสูญเสียสมรรถภาพในการทำงานของอวัยวะ
 ในส่วนหนึ่งส่วนใด หรือในหลายส่วนของร่างกายนอกจากที่กำหนดไว้ใน (1) ถึง
 (9) ซึ่งคณะกรรมการการแพทย์วินิจฉัยว่าทุพพลภาพ

กรณีลูกจ้างไม่มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน

- 1) ไม่เป็นลูกจ้างของนายจ้าง ผู้มีหน้าที่จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงิน
 ทดแทน
- 2) ลูกจ้างผู้นั้นไม่ได้ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานหรือเป็นโรค
 ที่มีได้เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงาน
- 3) ลูกจ้างเสพเครื่องคองของเมาจนไม่สามารถครองสติได้
- 4) ลูกจ้างจงใจให้ตัวเองหรือผู้อื่นประสบอันตราย
- 5) ลูกจ้างยอมให้ผู้อื่นทำให้ตนเองประสบอันตราย

บทที่ 3

ผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน มีหน้าที่ความรับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับการกำหนดอัตราเงินสมทบ การจัดเก็บเงินสมทบ พิจารณาวินิจฉัยจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้าง และผู้มีสิทธิตามกฎหมายทั้งในและนอกกองทุนเงินทดแทน ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพด้านการแพทย์และด้านอาชีพแก่ลูกจ้าง ผู้ประกันตน ให้สามารถกลับเข้าทำงานหรือสามารถประกอบอาชีพได้ ตรวจสอบเพื่อให้นายจ้างปฏิบัติให้ถูกต้องตามกฎหมายกองทุนเงินทดแทน จัดหาประโยชน์ของกองทุนเงินทดแทน และปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง หรือได้รับมอบหมายโดยมีการบริหารงานในรูปของคณะกรรมการ มี 2 ชุด ได้แก่ (1) คณะกรรมการกองทุนเงินทดแทน และ (2) คณะกรรมการการแพทย์ จนถึง ปี 2539 สำนักงานกองทุนเงินทดแทนมีผลการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

สถิติกองทุนเงินทดแทน ปี 2517 - 2539

(ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน)

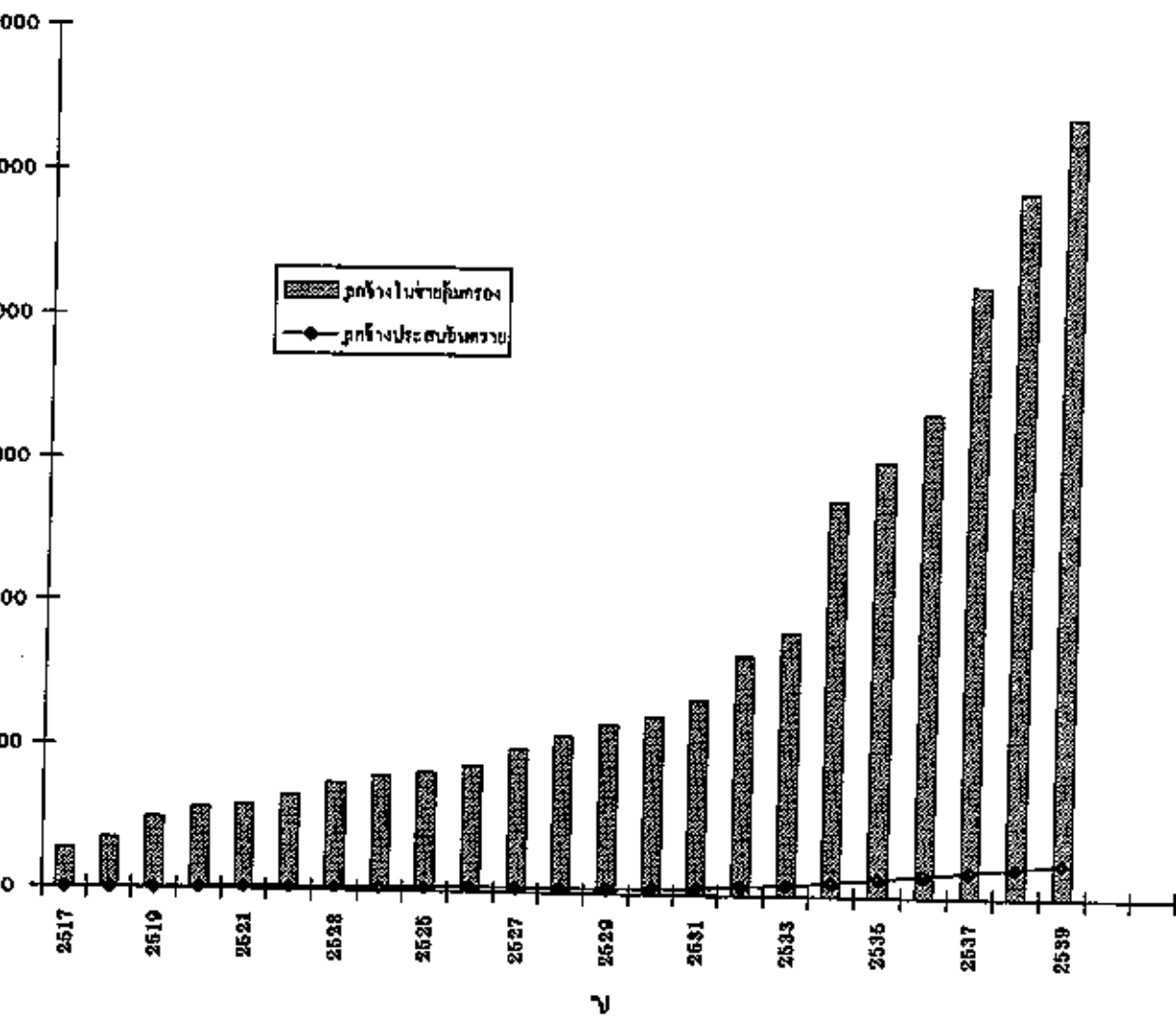
ปี	จำนวน จังหวัดที่ ดำเนินการ	นายจ้างขึ้น ทะเบียนจ่าย เงินสมทบ (ราย)	เงิน สมทบ (ล้านบาท)	จำนวนลูกจ้าง ในข่ายคุ้มครอง กองทุนฯ (ราย)	จำนวนการ ประสบ อันตรายในข่าย กองทุนฯ(ราย)	เงิน ทดแทน (ล้านบาท)
2517	1	2,492	24.20	272,848	3,200	16.40
2518	1	2,794	34.77	349,814	4,605	23.50
2519	6	3,605	54.25	496,700	10,136	52.05
2520	12	4,382	74.75	570,000	15,335	51.04
2521	17	5,403	90.71	590,640	19,134	62.17
2522	22	6,101	114.62	659,041	24,370	75.22
2523	25	7,337	152.15	745,513	25,335	98.27
2524	30	8,465	186.80	797,270	27,723	148.17
2525	33	9,286	203.55	824,565	28,323	151.28
2526	33	10,047	224.06	873,059	33,213	205.44
2527	36	11,133	248.99	994,190	39,182	247.19
2528	56	10,421	268.30	1,091,318	39,119	232.61
2529	66	11,004	284.76	1,179,812	37,445	218.48
2530	70	11,760	303.89	1,232,555	42,811	267.74
2531	73	11,987	332.84	1,346,203	48,912	346.76
2532	73	13,261	393.75	1,661,651	62,766	396.93
2533	73	15,544	440.62	1,826,995	79,028	442.65
2534	73	19,346	653.38	2,751,868	102,273	623.80
2535	73	21,944	741.95	3,020,415	131,800	753.31
2536	76	34,772	921.36	3,355,805	156,548	926.51
2537	76	41,690	1,126.35	4,248,414	186,053	1,169.39
2538	76	49,860	1,397.81	4,903,736	216,335	1,370.03
2539	76	58,129	1,837.50	5,425,422	245,616	1,609.50

เปรียบเทียบสถิติการประสบอันตรายกับจำนวนลูกจ้าง ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน
ปี 2517-2539

ปี	สถิติการประสบอันตรายและจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน		
	(1) ลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน (ราย)	(2) ลูกจ้างประสบอันตรายในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน (ราย)	(3) ร้อยละของการประสบอันตราย
2517	272,848	3,200	1.17
2518	349,814	4,605	1.32
2519	496,700	10,136	2.04
2520	570,000	15,335	2.69
2521	590,640	19,134	3.24
2522	659,041	24,370	3.70
2523	745,513	25,334	3.40
2524	797,270	27,723	3.48
2525	824,565	28,323	3.43
2526	873,059	33,213	3.80
2527	994,190	39,182	3.94
2528	1,091,318	39,119	3.58
2529	1,179,812	37,445	3.17
2530	1,232,555	42,811	3.47
2531	1,346,203	48,912	3.63
2532	1,661,651	62,766	3.78
2533	1,826,995	79,028	4.33
2534	2,751,868	102,273	3.72
2535	3,020,415	131,800	4.36
2536	3,355,805	156,548	4.66
2537	4,248,414	186,053	4.38
2538	4,903,736	216,335	4.41
2539	5,425,422	245,616	4.53

เปรียบเทียบจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองและจำนวนลูกจ้างประสบอันตราย

ปี 2517 - 2539

1. นายจ้างและลูกจ้างในข่ายคุ้มครอง

นายจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537 หมายความว่าผู้ซึ่งตกลงรับลูกจ้างเข้าทำงานโดยจ่ายค่าจ้างให้ มีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานของลูกจ้างต่อกองทุนเงินทดแทน ซึ่งตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537 นี้ไม่ใช่บังคับแก่

1. ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น
2. รัฐวิสาหกิจตามกฎหมายว่าด้วยพนักงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์
3. นายจ้างซึ่งประกอบธุรกิจ โรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับครูหรือครูใหญ่
4. นายจ้างซึ่งดำเนินกิจการที่มีไว้วัตถุประสงค์เพื่อแสวงหากำไรในทางเศรษฐกิจ

นายจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน หมายถึงนายจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537 ที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ซึ่งไม่รวมถึงนายจ้างในกิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ที่มีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย

ในปี 2539 มีนายจ้างที่อยู่ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนจำนวน 58,129 ราย มีลูกจ้าง 5,425,422 คน จำนวนนายจ้างเพิ่มจากปีที่แล้วคิดเป็นร้อยละ 16.58 ขณะที่จำนวนลูกจ้างเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 10.64

2. เงินสมทบ

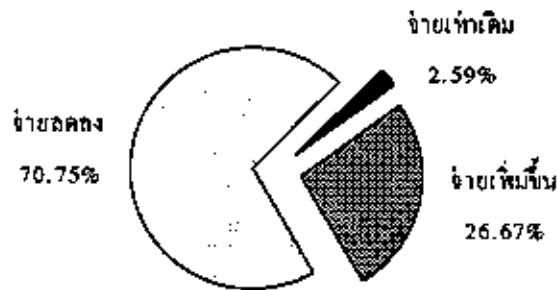
นายจ้างที่อยู่ในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทนมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนฝ่ายเดียวตามอัตราเงินสมทบที่กำหนดในแต่ละประเภทกิจการ ปัจจุบันมีทั้งสิ้น 131 ประเภทกิจการ เรียกว่า อัตราเงินสมทบหลัก ซึ่งมีอัตราอยู่ระหว่างร้อยละ 0.2 ถึง 2.0 ขึ้นอยู่กับลักษณะความเสี่ยงภัยในการประกอบกิจการของแต่ละสถานประกอบการ อัตราเงินสมทบหลักเป็นอัตราที่ใช้เรียกเก็บเงินสมทบ

จากนายจ้างในช่วง 4 ปีแรก ตั้งแต่เริ่มขึ้นทะเบียนกองทุนฯ สำหรับนายจ้างที่ขึ้นทะเบียน มาครบสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน หรือจ่ายเงินสมทบด้วยอัตราเงินสมทบหลักมาแล้วสี่ปีปฏิทินติดต่อกัน ในปีต่อไป (ปีที่ 5) จะได้รับการลดหรือเพิ่มอัตราเงินสมทบ การลดหรือเพิ่ม ขึ้นอยู่กับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้น นายจ้างรายใดมีการประสบอันตรายน้อย หรือไม่มีเลย จะได้ลดอัตราเงินสมทบตามสัดส่วนตั้งแต่ร้อยละ 20 ถึง 70 จากอัตราเงินสมทบหลัก แต่ถ้านายจ้างรายใดมีการประสบอันตรายสูง ก็ต้องจ่ายเงินสมทบในอัตราที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ถึง 100 อัตราเงินสมทบที่ใช้ตั้งแต่ปีที่ 5 ขึ้นไปนี้เรียกว่า "อัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์" ในการกำหนดให้มีการลดเพิ่มอัตราเงินสมทบนี้ เพื่อส่งเสริมให้นายจ้างมีความกระตือรือร้นในการป้องกันอันตรายจากการทำงาน โดยส่งเสริมให้มีความปลอดภัยในการทำงานมากขึ้น เพื่อจะจ่ายเงินสมทบในอัตราที่ลดลง

ในปี 2539 กองทุนเงินทดแทนเรียกเก็บเงินสมทบได้ทั้งสิ้น 1,837.50 ล้านบาท จากจำนวนนายจ้างทั้งสิ้น 58,129 ราย จำนวนเงินสมทบเพิ่มขึ้นจากปี 2538 จำนวน 439.69 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.46

ในจำนวนนายจ้างที่ขึ้นทะเบียนจ่ายเงินสมทบทั้งสิ้น 58,129 ราย มีนายจ้างที่จ่ายเงินสมทบโดยใช้อัตราตามค่าประสบการณ์จำนวน 20,066 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 34.52 และมีนายจ้างที่จ่ายเงินสมทบในอัตราเงินสมทบหลักจำนวน 38,063 ราย หรือร้อยละ 65.48 ในจำนวนนายจ้างที่ใช้อัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์ทั้งหมด 20,066 ราย จำแนกเป็นนายจ้างที่ได้ลดอัตราเงินสมทบจำนวน 14,196 ราย หรือร้อยละ 70.75 นายจ้างที่ต้องจ่ายเงินสมทบในอัตราที่เพิ่มขึ้นจำนวน 5,351 ราย คิดเป็นร้อยละ 26.67 และจ่ายในอัตราเท่ากับอัตราเงินสมทบหลักจำนวน 519 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 2.59

กราฟเปรียบเทียบนายจ้างที่ใช้อัตราเงินสมทบตามค่าประสบการณ์
(จำนวน 20,066 ราย)

3. เงินทดแทน

เงินทดแทนเป็นเงินที่กำหนดให้นายจ้างตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537 จ่ายให้แก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 กรณีคือ

1. กรณีที่ลูกจ้างทำงานในสถานประกอบการที่นายจ้างมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทนคือ ลูกจ้างในกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป ยกเว้น ลูกจ้างในกิจการเพาะปลูก ประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย กองทุนเงินทดแทนจะจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างแทนนายจ้าง เพื่อเป็นค่ารักษาพยาบาล ค่าทดแทนการขาดรายได้ ค่าทดแทนการสูญเสียอวัยวะหรือทุพพลภาพ ตายหรือสูญหาย ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน และค่าทำศพ

2. กรณีที่ลูกจ้างทำงานในสถานประกอบการที่นายจ้างไม่มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทน เมื่อประสบอันตราย นายจ้างมีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายต่อกองทุนเงินทดแทน เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่จะได้ออกคำสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างผู้นั้นโดยตรง

ในปี 2539 กองทุนเงินทดแทน วินิจฉัยจ่ายเงินทดแทนรวมทั้งสิ้น 1,609.50 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2538 จำนวน 239.47 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 17.48 โดยเป็นเงินทดแทนที่จ่ายแล้วจำนวน 1,265.30 ล้านบาท และเงินทดแทนที่ผูกพันจ่าย สำหรับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นแล้ว จำนวน 344.20 ล้านบาท

รายละเอียดเงินทดแทน ปี 2533 - 2539

ปี	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539	เปรียบเทียบ ปี 39-38 เพิ่มขึ้นร้อยละ
เงินทดแทน	124.91	179.90	247.63	299.23	350.14	548.72	647.68	18.03
เงินผูกพันจ่าย	124.96	201.35	259.36	322.84	385.51	479.89	601.76	25.40
เงินสำรอง	3.66	5.18	6.91	9.45	8.81	13.09	14.12	7.87
เงินคงเหลือ	1.01	1.00	1.16	1.94	1.18	1.54	1.74	12.99
รวม	254.54	387.43	515.06	633.46	745.64	1,043.24	1,265.30	21.29

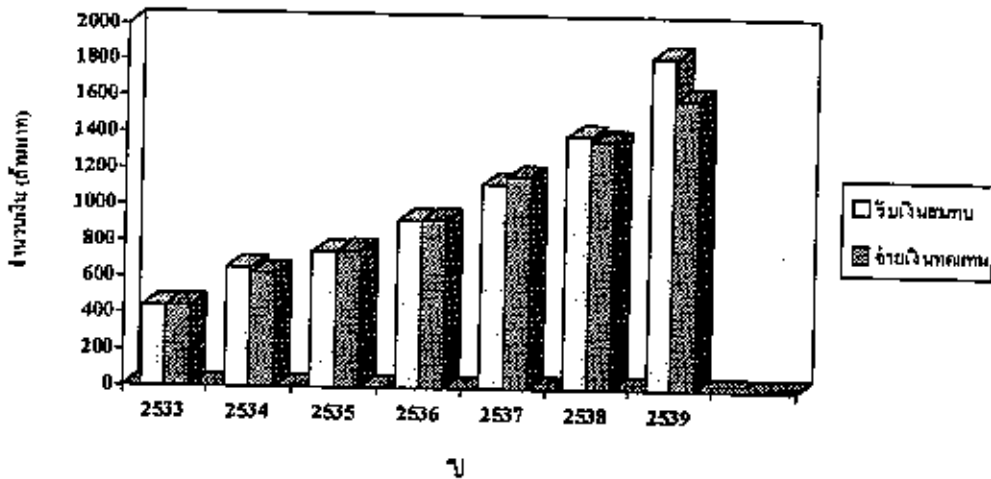
เปรียบเทียบการรับเงินสมทบและการจ่ายเงินทดแทน

ปี 2533 - 2539

หน่วย : ล้านบาท

	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539
รับเงินสมทบ	440.62	653.38	741.95	921.36	1,126.35	1,397.81	1,837.50
จ่ายเงินทดแทน	442.65	623.80	753.31	926.51	1,169.39	1,370.03	1,609.50
ผลต่าง	-2.03	29.58	-11.58	-5.15	-43.04	27.78	228.0

การรับเงินสมทบและจ่ายเงินทดแทนปี 2533-2539

ช่วงปี 2533 - 2539 สำนักงานกองทุนเงินทดแทนมีการจ่ายเงินทดแทนแก่ลูกจ้างเป็นจำนวนเงินที่สูงกว่าการรับเงินสมทบจากนายจ้างเกือบทุกปี ยกเว้นปี 2534, ปี 2538 และปี 2539 สำหรับปี 2534 เป็นผลมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติประกันสังคม พ.ศ. 2533 ทำให้มีนายจ้างเพิ่มมากขึ้น และปี 2538 เป็นผลมาจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 ซึ่งมีการปรับปรุงฐานค่าจ้างในการเก็บเงินสมทบเพิ่มขึ้นตามภาวะเศรษฐกิจ ประกอบกับการประสบอันตรายโดยรวมของปี 2538 เพิ่มขึ้นในอัตราลดลง (ร้อยละ 16.28) เมื่อเทียบกับปี 2537 (ร้อยละ 18.85) สำหรับปี 2539 จะเห็นได้ว่า สำนักงานกองทุนเงินทดแทนสามารถจัดเก็บเงินสมทบได้เพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงขึ้นจากปีก่อนมากถึงร้อยละ 31.46 ซึ่งเป็นผลมาจากมาตรการเร่งรัดติดตามนายจ้างขึ้นทะเบียนและชำระเงินสมทบให้ครบถ้วน ประกอบกับการประสบอันตรายโดยรวมของปี 2539 นั้น เพิ่มขึ้นในอัตราลดลง (ร้อยละ 13.54) โดยเฉพาะการประสบอันตรายถึงขั้นร้ายแรง เช่นกรณีตาย เพิ่มขึ้นในอัตราลดลง และกรณีสูญเสียวัยะบางส่วน ก็มีอัตราการประสบอันตรายที่ลดลงด้วย

4. การประสบอันตราย

ตามพระราชบัญญัติเงินทดแทน พ.ศ. 2537 กำหนดให้ นายจ้างมีหน้าที่แจ้งการประสบอันตรายต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อลูกจ้างประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน การประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ประกอบด้วยส่วนที่สำคัญ 2 ส่วนคือ

- การประสบอันตรายในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน หมายถึง ลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป เมื่อประสบอันตราย เจ็บป่วยหรือสูญหาย เนื่องจากการทำงานให้กับนายจ้างแล้ว จะแจ้งการประสบอันตรายเพื่อขอรับเงินทดแทนจากกองทุนเงินทดแทน
- การประสบอันตรายนอกข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน หมายถึง ลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการที่มีลูกจ้างต่ำกว่า 10 คน และรวมถึงลูกจ้างของนายจ้างซึ่งประกอบกิจการเพาะปลูก การทำประมง ป่าไม้ และเลี้ยงสัตว์ ซึ่งมีได้ใช้ลูกจ้างตลอดปี และไม่มียานลักษณะอื่นรวมอยู่ด้วย เมื่อประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือสูญหาย เนื่องจากการทำงานแล้ว นายจ้างจะแจ้งการประสบอันตรายมาที่กองทุนเงินทดแทน เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่วินิจฉัยสั่งให้นายจ้างจ่ายเงินทดแทนให้ แต่สำหรับจำนวนการประสบอันตรายนอกข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนนี้ อาจจะมีจำนวนที่ต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากเมื่อเกิดประสบอันตราย เจ็บป่วย หรือ สูญหายเนื่องจากการทำงานแล้ว จะมีการยื่นคำร้องต่อกองทุนเงินทดแทนต่อเมื่อนายจ้างและลูกจ้างตกลงกันไม่ได้เท่านั้น ถ้ามีการตกลงกันเองได้เรื่องจะไม่ผ่านกองทุนเงินทดแทน

ตารางเปรียบเทียบจำนวนการประสบนัยตราয়เนื่องจากการทำงานในข่ายและนอก
ข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนปี 2532 - 2539

ปี	จำนวนการประสบนัยตราয়				รวม
	ในข่าย กองทุน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	นอกข่าย กองทุน	เพิ่มขึ้น ร้อยละ	
2532	62,766	-	1,091	-	63,857
2533	79,028	25.91	1,037	-4.95	80,065
2534	102,273	29.41	1,023	-1.35	103,296
2535	131,800	28.87	459	-55.13	132,259
2536	156,548	18.78	359	-21.79	156,907
2537	186,053	18.85	341	-5.01	186,394
2538	216,335	16.28	190	-44.28	216,525
2539	245,616	13.54	200	5.26	245,816

เมื่อพิจารณาจำนวนการประสบนัยตราয়เนื่องจากการทำงานของลูกจ้างใน
ข่ายกองทุนและนอกข่ายกองทุน ในช่วงปี 2532 - 2539 ในข่ายคุ้มครองกองทุน
เงินทดแทน จำนวนการประสบนัยตราয়มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ในขณะที่จำนวนการ
ประสบนัยตราয়นอกข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทนมีแนวโน้มลดลง

ในปี 2535 ถึงปี 2539 การประสบนัยตราয়ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงิน
ทดแทนที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นนั้น เป็นอัตราส่วนที่ลดลงทุกปี ในปี 2539 มีการประสบนัยตราয়
จำนวน 245,616 ราย เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 13.54 เมื่อเทียบกับปี 2538

ส่วนการประสบนัยตราয়นอกข่ายกองทุนเงินทดแทนมีแนวโน้มลดลงนั้น
เป็นอัตราส่วนทั้งเพิ่มขึ้นและลดลง สำหรับในปี 2539 มีการประสบนัยตราয়จำนวน
200 ราย มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 5.26 เมื่อเทียบกับปี 2538

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
แจกแจงรายเดือนปี 2539 เทียบกับปี 2538 ทั่วประเทศ (ในกองทุน)

เดือน	จำนวนวันจ็บปี 2539					รวม ปี 2539	รวม ปี 2538	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	ตาย	ทุพพ ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 3 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 3 วัน			
มกราคม	64	2	509	5,727	10,565	16,867	12,630	33.55
กุมภาพันธ์	81	1	506	5,553	11,491	17,632	13,837	27.43
มีนาคม	57	1	429	5,570	12,340	18,397	15,934	15.46
เมษายน	82	-	441	5,800	13,084	19,407	14,059	38.04
พฤษภาคม	69	1	427	6,680	12,831	20,008	19,084	4.84
มิถุนายน	90	1	358	6,174	12,597	19,220	20,878	-7.94
กรกฎาคม	92	1	434	6,051	13,328	19,906	16,963	17.35
สิงหาคม	83	4	461	8,201	11,147	19,896	20,435	-2.64
กันยายน	86	-	330	6,501	14,521	21,438	20,258	5.82
ตุลาคม	76	2	363	7,769	16,643	24,853	20,138	23.41
พฤศจิกายน	98	3	412	7,249	16,543	24,305	22,167	9.64
ธันวาคม	84	2	372	7,554	15,675	23,687	19,952	18.72
รวม	962	18	5,042	78,829	160,765	245,616	216,335	13.54

จากตารางเมื่อพิจารณาจำนวนการประสบอันตรายในแต่ละเดือน เปรียบเทียบระหว่างปี 2539 กับปี 2538 จะเห็นว่าจำนวนการประสบอันตรายในแต่ละเดือนนั้นส่วนใหญ่จะมีอัตราเพิ่มขึ้น และจำนวนที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ เดือนเมษายน คิดเป็นร้อยละ 38.04 รองลงมาคือ เดือนมกราคมคิดเป็นร้อยละ 33.55 และอันดับ 3 คือ เดือนกุมภาพันธ์คิดเป็นร้อยละ 27.43

**จำนวนลูกจ้างประสบอันตรายที่มีสิทธิรับเงินทดแทน
จำแนกตามความร้ายแรง ปี 2539**

ความร้ายแรง	จำนวนการประสบ อันตราย(ราย)	ร้อยละ (ของการ ประสบอันตราย)	เฉลี่ย / เดือน
ตาย	962	0.39	80
ทุพพลภาพ	18	0.01	1
สูญเสียอวัยวะ	5,042	2.05	420
หยุดงานเกิน 3 วัน	78,829	32.10	6,569
หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	160,765	65.45	13,397
รวม	245,616	100.00	20,468

จากตาราง จำนวนลูกจ้างประสบอันตรายที่มีสิทธิรับเงินทดแทน ปี 2539 จำนวน 245,616 ราย มีสถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานทั่วประเทศโดยเฉลี่ย 20,468 คนใน 1 เดือน หรือเฉลี่ย 819 คนใน 1 วัน (คำนวณจากวันทำงาน 300 วัน ซึ่งคิดจากวันทำงานจำนวน 50 สัปดาห์ใน 1 ปี ทำงานสัปดาห์ละ 6 วัน) และจำแนกจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายตามความร้ายแรงดังนี้

- ⇒ กรณีตาย จำนวน 962 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.39 หรือ โดยเฉลี่ย 80 ราย/เดือน
- ⇒ กรณีทุพพลภาพ จำนวน 18 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.01 หรือโดยเฉลี่ย 1 ราย/เดือน
- ⇒ กรณีสูญเสียอวัยวะ จำนวน 5,042 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.05 หรือ โดยเฉลี่ย 420 ราย/เดือน
- ⇒ กรณีหยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 78,829 ราย คิดเป็นร้อยละ 32.10 หรือโดยเฉลี่ย 6,569 ราย/เดือน
- ⇒ กรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 160,765 ราย คิดเป็นร้อยละ 65.45 หรือโดยเฉลี่ย 13,397 ราย/เดือน

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
แจกแจงเป็นรายจังหวัด ที่ราชอาณาจักร ปี 2539 เทียบกับปี 2538 (ในกองทุน)

จังหวัด	จำนวนวินิจฉัยปี 2539					รวม ปี 2539	รวม ปี 2538	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	ตาย	ทุพพล ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 9 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 9 วัน			
กรุงเทพมหานคร	285	2	1,450	25,392	42,927	70,066	65,361	7.20
สมุทรปราการ	72	1	2,136	17,089	41,292	60,590	58,517	3.54
นนทบุรี	13	1	41	1,608	3,022	4,685	3,621	29.38
ปทุมธานี	23	2	325	3,227	8,388	11,965	9,792	22.19
นครปฐม	28	1	94	2,304	6,659	9,086	7,687	18.20
สมุทรสาคร	32	-	338	5,652	14,658	20,680	16,501	25.33
รวม 5 จังหวัดรอบ กทม.	168	5	2,934	29,880	74,019	107,006	96,118	11.83
พระนครศรีอยุธยา	13	2	85	1,632	2,492	4,224	3,261	29.53
อ่างทอง	-	-	3	83	56	142	82	73.17
ลพบุรี	6	2	12	141	196	357	321	11.21
สิงห์บุรี	3	-	3	79	118	203	81	150.62
ชัยนาท	1	-	1	62	51	115	53	116.98
สระบุรี	32	-	17	1,666	2,396	4,111	3,520	16.79
ลพบุรี	31	-	102	2,989	7,091	10,213	8,481	20.42
ชัยอง	7	-	18	1,787	6,638	8,450	5,485	54.06
นนทบุรี	7	1	10	285	242	545	658	-17.17
ปราจีนบุรี	1	-	4	68	16	89	90	-1.11
ฉะเชิงเทรา	19	1	74	1,829	5,558	7,481	5,139	45.57
ราชบุรี	5	-	33	162	201	401	376	6.65
นครนายก	3	-	2	69	76	150	97	54.64
ระยอง	2	-	2	66	71	141	134	5.22
ลพบุรี	6	1	25	457	1,336	1,825	1,653	10.41
อุทัยธานี	6	-	17	323	902	1,248	1,185	5.32

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
แจกแจงเป็นรายจังหวัด ทวีราชอาณาจักร ปี 2539 เทียบกับปี 2538 (ในกองทุน)

จังหวัด	จำนวนวินิจฉัย ปี 2539					รวม ปี 2539	รวม ปี 2538	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	ตาย	ทุพพล ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 3 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 3 วัน			
สุพรรณบุรี	9	-	12	251	135	407	381	6.82
สมุทรสงคราม	3	-	2	251	475	731	544	34.38
เพชรบุรี	1	-	-	131	272	404	109	270.64
ประจวบคีรีขันธ์	10	-	2	713	772	1,497	447	234.90
รวม ภาคกลาง	185	7	424	13,044	29,094	42,784	32,097	33.14
เชียงใหม่	24	-	13	707	1,285	2,029	1,645	23.34
ลำพูน	6	-	4	223	753	986	890	10.79
ลำปาง	7	-	34	493	362	896	645	38.91
อุตรดิตถ์	4	-	-	115	292	411	242	69.83
แพร่	3	-	6	72	22	103	100	3.00
น่าน	3	-	3	32	-	38	29	31.03
พะเยา	3	-	4	38	2	47	34	38.24
เชียงราย	9	-	8	59	30	106	84	26.19
แม่ฮ่องสอน	-	-	-	2	3	5	6	-16.67
นครสวรรค์	14	-	7	311	1,462	1,794	1,428	25.63
อุทัยธานี	1	-	2	56	13	72	19	278.95
กำแพงเพชร	11	-	3	150	134	298	191	56.02
ตาก	2	-	5	134	144	285	180	58.33
สุโขทัย	2	-	2	67	90	161	89	80.90
พิษณุโลก	12	-	4	317	459	792	724	9.39
พิจิตร	7	-	1	80	66	154	95	62.11
เพชรบูรณ์	2	-	4	40	359	405	461	-12.15
รวม ภาคเหนือ	110	-	100	2,896	5,476	8,582	6,862	25.07

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
แยกแยะเป็นรายจังหวัด ทวีราชอาณาจักร ปี 2539 เทียบกับปี 2538 (ในกองทุน)

จังหวัด	จำนวนวิบัติภัย ปี 2539					รวม ปี 2539	รวม ปี 2538	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	ตาย	ทุพพ ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 8 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 8 วัน			
นครราชสีมา	27	-	3	1,068	2,071	3,169	2,895	9.46
บุรีรัมย์	5	-	1	66	15	87	79	10.13
สุรินทร์	3	-	1	130	145	279	224	24.55
ศรีสะเกษ	5	-	2	29	13	49	53	-7.55
อุบลราชธานี	12	-	3	204	187	406	167	143.11
ไอศร	1	-	2	10	-	13	28	-68.57
ชัยภูมิ	1	-	4	56	36	97	95	2.11
อำนาจเจริญ	2	-	-	6	3	11	11	-
หนองบัวลำภู	2	-	-	26	13	41	50	-18.00
ขอนแก่น	17	-	18	170	820	1,025	809	26.70
นครราชสีมา	19	-	5	347	708	1,079	778	38.69
ย	5	-	2	51	49	107	65	64.62
หนองคาย	4	-	5	20	23	52	46	13.04
มหาสารคาม	9	-	1	20	10	40	28	42.86
ชัยภูมิ	7	-	-	49	13	69	65	6.15
สุรินทร์	5	-	1	67	15	88	98	-10.20
นคร	7	-	4	83	20	114	45	153.33
รพนม	4	-	4	28	-	36	27	33.33
กาฬ	2	-	5	14	28	49	47	4.26
รวม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	187	-	61	2,444	4,169	6,811	5,810	21.41
ศรีธรรมราช	8	-	8	712	326	1,054	969	8.77
ปี	3	-	1	153	85	242	223	8.52

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
แจกแจงเป็นรายจังหวัด ทศวรรษอาณาจักร ปี 2539 เทียบกับปี 2538 (ในกองทุน)

จังหวัด	จำนวนวันอับ ปี 2539					รวม ปี 2539	รวม ปี 2538	เพิ่มขึ้น ร้อยละ
	ตาย	ทุพพ ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน ๘ วัน	หยุดงาน ไม่เกิน ๘ วัน			
พังงา	5	-	1	109	13	128	114	12.28
ภูเก็ต	9	2	4	367	573	955	986	-3.14
สุราษฎร์ธานี	13	-	31	623	1,367	2,034	2,845	-28.51
ระนอง	1	-	1	42	11	55	70	-21.43
ชุมพร	8	-	3	235	161	407	383	6.27
สงขลา	24	1	16	1,715	1,374	3,130	2,690	16.36
สตูล	-	-	-	59	18	77	85	-9.41
ตรัง	6	1	-	614	698	1,319	925	42.59
พัทลุง	2	-	-	91	-	93	58	60.34
ปัตตานี	4	-	1	148	131	284	237	19.83
ยะลา	3	-	5	185	273	466	537	-13.22
นราธิวาส	1	-	2	120	50	173	165	4.85
รวม ภาคใต้	87	4	78	5,173	5,080	10,417	10,287	1.28
รวมทั้งหมด	962	18	5,042	78,829	160,765	245,610	216,835	13.54

จากตาราง เมื่อเปรียบเทียบจำนวนการประสบอันตรายแจกแจงเป็นรายจังหวัดทั่วประเทศ ของปี 2539 กับปี 2538 พบว่าจังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายเพิ่มขึ้นมากที่สุดคือ จังหวัดอุทัยธานี คิดเป็นร้อยละ 278.95 รองลงมาคือจังหวัดเพชรบุรี คิดเป็นร้อยละ 270.64 ส่วนจังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายลดลงมากที่สุดคือ จังหวัดยโสธร คิดเป็นลดลงร้อยละ 53.57

จากการวิเคราะห์จะเห็นได้ว่า จังหวัดที่มีจำนวนการประสบอันตรายมากที่สุดคือ กรุงเทพมหานคร และ 5 จังหวัดรอบ กรุงเทพฯ จำนวน 177,072 ราย คิดเป็นร้อยละ 72.09 รองลงมาคือภาคกลาง จำนวน 42,734 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.40 และอันดับที่ 3 คือ ภาคใต้ จำนวน 10,417 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.24

เมื่อเปรียบเทียบจำนวนการประสบอันตรายของแต่ละภาค จังหวัดที่มีจำนวนการประสบอันตรายสูง ยังคงเป็นจังหวัดที่เป็นเมืองหลักที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อภาคนั้น ๆ โดยมีรายละเอียดการเปรียบเทียบจำนวนการประสบอันตรายสูง 5 อันดับแรกทั่วประเทศ และ 3 อันดับแรกของภาค ดังตารางต่อไปนี้

สถิติการประสบอันตราย 5 อันดับแรกเปรียบเทียบทั่วประเทศ

อันดับที่	จังหวัด	ลูกจ้างประสบอันตราย	
		จำนวน	ร้อยละ
1	กรุงเทพมหานคร	70,066	28.53
2	สมุทรปราการ	60,590	24.67
3	สมุทรสาคร	20,680	8.42
4	ปทุมธานี	11,965	4.87
5	ชลบุรี	10,213	4.16

จากข้อมูลข้างต้น จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายสูงสุดทั่วประเทศ 5 อันดับแรก คือ กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี และชลบุรี

สถิติการประสบอันตราย 3 อันดับแรก ของภาคกลาง

(ยกเว้น กรุงเทพฯ สมุทรปราการ นนทบุรี ปทุมธานี นครปฐม และสมุทรสาคร)

อันดับที่	จังหวัด	ลูกจ้างประสบอันตราย		
		จำนวน	ร้อยละ (ทั่วประเทศ)	ร้อยละ (ของภาค)
1	ชลบุรี	10,213	4.16	23.90
2	ระยอง	8,450	3.44	19.77
3	ฉะเชิงเทรา	7,481	3.05	17.51

จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ชลบุรี
ระยอง และฉะเชิงเทรา

สถิติการประสบอันตราย 3 อันดับแรก ของภาคเหนือ

อันดับที่	จังหวัด	ลูกจ้างประสบอันตราย		
		จำนวน	ร้อยละ (ทั่วประเทศ)	ร้อยละ (ของภาค)
1	เชียงใหม่	2,029	0.83	23.64
2	นครสวรรค์	1,794	0.73	20.90
3	ลำพูน	986	0.40	11.49

จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ เชียงใหม่
นครสวรรค์ และลำพูน

สถิติการประสบอันตราย 3 อันดับแรก ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อันดับที่	จังหวัด	ลูกจ้างประสบอันตราย		
		จำนวน	ร้อยละ (ทั่วประเทศ)	ร้อยละ (ของภาค)
1	นครราชสีมา	3,169	1.29	46.53
2	อุดรธานี	1,079	0.44	15.84
3	ขอนแก่น	1,025	0.42	15.05

จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ นครราชสีมา
อุดรธานี และขอนแก่น

สถิติการประสบอันตราย 3 อันดับแรก ของภาคใต้

อันดับที่	จังหวัด	ลูกจ้างประสบอันตราย		
		จำนวน	ร้อยละ (ทั่วประเทศ)	ร้อยละ (ของภาค)
1	สงขลา	3,130	1.27	30.05
2	สุราษฎร์ธานี	2,034	0.83	19.53
3	ตรัง	1,319	0.54	12.66

จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ สงขลา
สุราษฎร์ธานี และตรัง

จำนวนนายจ้าง ลูกจ้าง ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน
ร้อยละของการประสบอันตราย แยกแ่งเป็นรายจังหวัดทั่วราชอาณาจักร ปี 2539

จังหวัด	นายจ้าง	ลูกจ้างในข่าย คุ้มครอง	ลูกจ้างประสบ อันตราย	ร้อยละ
รวม กรุงเทพมหานคร	28,964	2,595,149	70,066	2.70
สมุทรปราการ	3,817	620,314	60,590	9.77
นนทบุรี	1,236	113,880	4,685	4.11
ปทุมธานี	1,202	174,003	11,965	6.88
นครปฐม	1,067	131,732	9,086	6.90
สมุทรสาคร	1,471	218,415	20,680	9.47
รวม 5 จังหวัดรอบกทม.	8,793	1,258,344	107,006	8.50
พระนครศรีอยุธยา	528	108,372	4,224	3.90
อ่างทอง	123	6,027	142	2.36
ลพบุรี	257	32,589	357	1.10
สิงห์บุรี	114	4,102	203	4.95
ชัยนาท	96	5,637	115	2.04
สระบุรี	746	137,935	4,111	2.98
ชลบุรี	1,488	178,854	10,213	5.71
ระยอง	683	111,254	8,450	7.60
จันทบุรี	290	17,489	545	3.12
ตราด	138	2,967	89	3.00
ฉะเชิงเทรา	482	69,202	7,481	10.81
ปราจีนบุรี	185	13,623	401	2.94
นครนายก	61	4,969	150	3.02
สระแก้ว	67	4,848	141	2.91
ราชบุรี	494	41,208	1,825	4.43
กาญจนบุรี	303	27,156	1,248	4.60

จำนวนนายจ้าง ลูกจ้าง ในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน
ร้อยละของการประสพอันตราย แยกแองเป็นรายจังหวัดทั่วประเทศ ปี 2539 (ต่อ)

จังหวัด	นายจ้าง	ลูกจ้างในข่าย คุ้มครอง	ลูกจ้างประสพ อันตราย	ร้อยละ
สุพรรณบุรี	230	14,293	407	2.85
สมุทรสงคราม	139	6,403	731	11.42
เพชรบุรี	195	7,745	404	5.22
ประจวบคีรีขันธ์	232	29,368	1,497	5.10
รวม ภาคกลาง	6,851	824,041	42,734	5.19
เชียงใหม่	1,412	73,911	2,029	2.75
ลำพูน	221	33,974	986	2.90
ลำปาง	546	25,819	896	3.47
อุตรดิตถ์	182	5,888	411	6.98
แพร่	171	6,401	103	1.61
น่าน	108	2,996	38	1.27
พะเยา	149	3,471	47	1.35
เชียงราย	416	15,343	106	0.69
แม่ฮ่องสอน	41	1,000	5	0.50
นครสวรรค์	446	28,277	1,794	6.34
อุทัยธานี	92	4,531	72	1.59
กำแพงเพชร	142	4,532	298	6.58
ตาก	112	3,101	285	9.19
สุโขทัย	144	6,858	161	2.35
พิษณุโลก	308	11,413	792	6.94
พิจิตร	140	7,189	154	2.14
เพชรบูรณ์	146	12,523	405	3.23
รวม ภาคเหนือ	4,776	247,227	8,582	3.47

จำนวนนายจ้าง ลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน
ร้อยละของการประสพอันตราย แยกแยะเป็นรายจังหวัดทั่วประเทศ ปี 2539 (ต่อ)

จังหวัด	นายจ้าง	ลูกจ้างในข่าย คุ้มครอง	ลูกจ้างประสพ อันตราย	ร้อยละ
นครราชสีมา	947	49,925	3,169	6.35
บุรีรัมย์	157	8,304	87	1.05
สุรินทร์	130	6,277	279	4.44
ศรีสะเกษ	156	2,685	49	1.82
อุบลราชธานี	395	13,922	406	2.92
ยโสธร	82	2,284	13	0.57
ชัยภูมิ	145	4,459	97	2.18
อำนาจเจริญ	37	1,022	11	1.08
หนองบัวลำภู	36	1,450	41	2.83
ขอนแก่น	581	71,187	1,025	1.44
อุดรธานี	619	20,859	1,079	5.17
เลย	91	2,748	107	3.89
หนองคาย	127	4,619	52	1.13
มหาสารคาม	133	13,348	40	0.30
ร้อยเอ็ด	169	11,560	69	0.60
กาฬสินธุ์	135	9,934	88	0.89
สกลนคร	206	4,516	114	2.52
นครพนม	100	1,883	36	1.91
มุกดาหาร	78	5,388	49	0.91
รวม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,324	286,370	6,811	2.88
นครศรีธรรมราช	378	27,878	1,054	3.78
กระบี่	165	5,843	242	4.14
พังงา	102	3,198	128	4.00
ภูเก็ต	613	48,895	955	1.95

จำนวนนายจ้าง ลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน
ร้อยละของการประสบอันตราย แยกแ่งเป็นรายจังหวัดทั่วประเทศ ปี 2538 (ต่อ)

จังหวัด	นายจ้าง	ลูกจ้างในข่าย คุ้มครอง	ลูกจ้างประสบ อันตราย	ร้อยละ
สุราษฎร์ธานี	627	44,670	2,034	4.55
ระนอง	148	3,506	55	1.57
ชุมพร	255	16,390	407	2.48
สงขลา	1,164	58,903	3,130	5.31
สตูล	66	3,289	77	2.34
ตรัง	251	23,410	1,319	5.63
พัทลุง	86	2,677	93	3.47
ปัตตานี	163	12,100	284	2.35
ยะลา	205	7,985	466	5.84
นราธิวาส	198	5,547	173	3.12
รวม ภาคใต้	4,421	264,291	10,417	3.94
รวมทั่วประเทศ	58,129	5,425,422	245,616	4.53

จากตาราง จำนวนการประสบอันตรายทั่วประเทศคิดเป็นร้อยละ 4.53 ของจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน เมื่อพิจารณาจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายเทียบกับจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองฯของแต่ละจังหวัด พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือ ฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 10.81 รองลงมาคือ สมุทรปราการ คิดเป็นร้อยละ 9.77 และอันดับที่ 3 คือสมุทรสาคร คิดเป็นร้อยละ 9.47

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
จำแนกตามความร้ายแรงและขนาดสถานประกอบการ ทวีราชอาณาจักร

ขนาดสถาน ประกอบการ (จำนวนลูกจ้าง)	ความร้ายแรง					รวม	ร้อยละ
	ตาย	ทุพพล ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 3 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 3 วัน		
10 - 19 คน	99	4	290	2,507	4,410	7,310	2.98
20 - 49 คน	197	6	674	7,832	13,770	22,479	9.15
50 - 99 คน	151	3	753	10,268	20,947	32,122	13.08
100 - 199 คน	180	5	918	14,620	31,072	46,795	19.05
200 - 499 คน	186	-	1,134	20,360	44,034	65,714	26.76
500 - 999 คน	62	-	606	10,134	21,919	32,721	13.32
1,000 คนขึ้นไป	87	-	667	13,108	24,613	38,475	15.66
รวม	982	18	5,042	78,829	160,765	245,616	100.0

จากตาราง ขนาดของสถานประกอบการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุด คือ ขนาด 200 - 499 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75 รองลงมาคือ ขนาด 100 - 199 คน คิดเป็นร้อยละ 19.05 และอันดับที่ 3 คือ ขนาด 1,000 คนขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 15.66

เมื่อวิเคราะห์ความร้ายแรงจะเห็นว่า ลูกจ้างในสถานประกอบการขนาด 20 - 49 คน ประสบอันตรายร้ายแรงถึงขั้นเสียชีวิตและทุพพลภาพมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 20.48 และ 33.33 ส่วนสถานประกอบการขนาด 200 - 499 คน มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดแต่มีความร้ายแรงน้อยรองลงมาคือ กรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วน กรณีหยุดงานเกิน 3 วัน และกรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน คิดเป็นร้อยละ 22.49, 25.83 และ 27.39 ตามลำดับ สาเหตุที่สถานประกอบการดังกล่าวมีลูกจ้างประสบอันตรายและเกิดความร้ายแรงสูงนั้น เนื่องจากนายจ้างมีการส่งเสริมและมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในสถานประกอบการน้อย ประกอบกับลูกจ้างขาดความรู้ ความชำนาญ และความระมัดระวังในการปฏิบัติงาน

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539 จำแนกตามความ
ร้ายแรงและลักษณะการประสบอันตราย ที่ราชอาณาจักร (ในกองทุนฯ)

ลักษณะการประสบ อันตราย	ความร้ายแรง					รวม
	ตาย	ทุพพ สภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 3 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 3 วัน	
1. ตกจากที่สูง	116	4	126	3,724	3,685	7,655
2. หกล้ม ลื่นล้ม	3	-	31	2,168	3,768	5,970
3. อากาศหรือสิ่งก่อสร้างพังทับ	14	-	66	1,016	538	1,634
4. วัตถุสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ	48	6	1,594	17,244	22,346	41,238
5. วัตถุหรือสิ่งของกระแทกหรือชน	36	2	616	11,704	19,537	31,895
6. วัตถุหรือสิ่งของหนีบหรือดึง	9	1	581	6,074	5,671	12,336
7. วัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง	11	-	1,590	19,613	34,508	55,722
8. วัตถุหรือสิ่งของกระเด็นเข้าตา	1	-	60	5,017	38,518	43,596
9. ยกหรือเคลื่อนย้ายของหนัก	2	-	61	3,481	14,149	17,693
10. อากาศเจ็บป่วยจากท่าทางการทำงาน	3	-	30	1,004	3,402	4,439
11. อุบัติเหตุจากยานพาหนะ	539	5	162	3,227	2,317	6,250
12. วัตถุหรือสิ่งของระเบิด	18	-	19	409	363	809
13. ไฟฟ้าช็อต	116	-	36	676	790	1,618
14. ผลจากความร้อนสูง/สัมผัสของร้อน	13	-	51	2,057	2,613	4,734
15. ผลจากความเย็นจัด/สัมผัสของเย็น	-	-	-	13	36	49
16. สัมผัสสิ่งมีพิษ สารเคมี	2	-	6	740	4,485	5,233
17. แห้-สัมผัสสิ่งของ (วัน 16)	-	-	1	256	2,218	2,475
18. อันตรายจากแสง (ยกเว้นรังสี)	-	-	3	194	1,326	1,523
19. ถูกทำร้ายร่างกาย	13	-	2	79	49	143
20. ถูกสัตว์ทำร้าย	-	-	1	91	352	444
21. โรคเนื่องจากการทำงาน	1	-	6	10	4	21
22. อื่น ๆ	17	-	-	32	90	139
รวม	962	18	5,042	78,829	160,765	245,616

จากตารางข้างต้น พบว่าสาเหตุและลักษณะการประสบอันตรายที่ทำให้ลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือ วัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง คิดเป็นร้อยละ 22.69 รองลงมาคือ วัตถุและสิ่งของกระเด็นเข้าตา คิดเป็นร้อยละ 17.75 และอันดับที่ 3 คือ วัตถุสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ คิดเป็นร้อยละ 16.79 และสามารถวิเคราะห์การประสบอันตรายจำแนกความร้ายแรงตามสาเหตุและลักษณะการประสบอันตรายได้ดังนี้คือ

⇒ กรณีตาย จำนวน 962 ราย มีสาเหตุและลักษณะที่ประสบอันตรายมากที่สุด คือ อุบัติเหตุจากยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 56.03 รองลงมา คือ ตกจากที่สูง และ ไฟฟ้าช็อต คิดเป็นร้อยละ 12.06

⇒ กรณีทุพพลภาพ จำนวน 18 ราย มีสาเหตุและลักษณะที่ประสบอันตรายมากที่สุดคือ วัตถุสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ คิดเป็นร้อยละ 33.33 รองลงมาคือ อุบัติเหตุจากยานพาหนะ คิดเป็นร้อยละ 27.78 และอันดับที่ 3 คือ ตกจากที่สูง คิดเป็นร้อยละ 22.22

⇒ กรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วน จำนวน 5,042 ราย มีสาเหตุและลักษณะที่ประสบอันตรายมากที่สุด คือ วัตถุสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ คิดเป็นร้อยละ 31.61 รองลงมา คือ วัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง คิดเป็นร้อยละ 31.54 และอันดับที่ 3 คือ วัตถุสิ่งของกระแทกหรือชน คิดเป็นร้อยละ 12.22

⇒ กรณีหยุดงานเกิน 8 วัน จำนวน 78,829 ราย มีสาเหตุและลักษณะที่ประสบอันตรายมากที่สุด คือ วัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง คิดเป็นร้อยละ 24.88 รองลงมาคือ วัตถุสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ คิดเป็นร้อยละ 21.88 และอันดับที่ 3 คือ วัตถุสิ่งของกระแทกหรือชน คิดเป็นร้อยละ 14.85

⇒ กรณีหยุดงานไม่เกิน 8 วัน จำนวน 160,765 ราย สาเหตุและลักษณะที่ประสบอันตรายมากที่สุดคือ วัตถุสิ่งของกระเด็นเข้าตา คิดเป็นร้อยละ 23.96 รองลงมาคือ วัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง คิดเป็นร้อยละ 21.46 และอันดับที่ 3 คือ วัตถุสิ่งของพังทลาย/หล่นทับ คิดเป็นร้อยละ 13.90

โรคเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามความร้ายแรง ปี 2539
ที่วราชอาณาจักร (ในกองทุน)

โรค/หรือ อาการ	สิ่งที่ทำให้ เกิดโรค/ อาการ	ผลต่อ สภาพร่างกาย	รวม	ผลการประสบอันตราย				
				ตาย	ทุพพล ภาพ	สูญเสีย อวัยวะ บางส่วน	หยุดงาน เกิน 3 วัน	หยุดงาน ไม่เกิน 8 วัน
รวม			21	1	-	6	10	4
มาเรีย	สูง	ไข้มาลาเรีย	2	-	-	-	2	-
อหิวาต์	ทำงานในที่คับแคบ มีฝุ่นละออง	ทางเดินหายใจ ปอดอักเสบ	3	-	-	-	-	3
นิโคติส	ฝุ่นฝ้าย	ปอด	8	-	-	4	3	1
โคโรนาไอซิส	ฝุ่น	ปอด	3	1	-	-	2	-
ว ขา	ขณะทำงานยืนนาน ก้มเงยบ่อย	กล้ามเนื้ออักเสบ เส้นเลือดขด	2	-	-	-	2	-
พหูเสื่อม	เสียงดัง	หู	3	-	-	2	1	-

จากตาราง ลักษณะการเจ็บป่วยด้วยโรคเนื่องจากการทำงานของปี 2539 ตามที่จังหวัดต่าง ๆ ทั่วประเทศรายงาน มีจำนวน 21 ราย เมื่อพิจารณาแล้วพบว่ามีสาเหตุการประสบอันตรายจากโรคเนื่องจากการทำงาน ที่น่าสนใจดังนี้

1. โรคหรืออาการซึ่งเกิดจาก ฝุ่นฝ้าย หรือฝุ่นละออง ซึ่งทำให้เกิดโรคที่เกี่ยวกับปอดและทางเดินหายใจ มีจำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 66.67 ของผู้ประสบอันตรายที่เป็นโรคเนื่องจากการทำงาน
2. โรคหรืออาการซึ่งเกิดจากการทำงานในสภาพแวดล้อมที่มีเสียงดังเกินไป หรือมีเสียงดังเป็นเวลานาน อาจเกิดจากเสียงของเครื่องจักร หรือเสียงสัญญาณ เป็นต้น ซึ่งมีจำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.29 ของผู้ประสบอันตรายด้วยโรคเนื่องจากการทำงาน

เมื่อพิจารณาจำนวนการประสบอันตรายด้วยโรคเนื่องจากการทำงาน จะมีจำนวนน้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนการประสบอันตรายทั้งหมด ทั้งนี้การตรวจพบว่าเป็นโรคเนื่องจากการทำงาน ต้องใช้ระยะเวลาช่วงหนึ่ง โรคบางโรค วินิจฉัยครั้งแรกจะไม่สามารถทราบว่าเป็นโรคเนื่องจากการทำงานหรือไม่ เช่น อาการปวดหลัง หรืออาการแพ้ฝุ่นฝ้าย ฝุ่นละออง หรือจากเสียงดัง เป็นต้น ดังนั้นสถิติเกี่ยวกับโรคเนื่องจากการทำงานในปีหนึ่ง ๆ นั้น จึงน่าจะต่ำกว่าความจริง เช่น การยกเคลื่อนย้ายของหนัก อาจเกิดอาการเคล็ดขัดยอก ปวดเมื่อย แต่ไม่ถึงขั้นเป็นโรคปวดหลัง สถิติที่ปรากฏในปีนั้นจึงเป็นการประสบอันตรายเนื่องจากการเคลื่อนย้ายของหนัก ทั้งที่กรณีนี้เมื่อเวลาผ่านไป อาการอาจเรื้อรังกลายเป็นโรคปวดหลังเนื่องจากการทำงานก็ได้

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539
จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ที่พระราชอาณาจักร

ปี	ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
		ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
01	การสำรวจแร่ น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ	4	-	1	44	66	115
02	ทำเหมืองแร่ ยกเว้นเหมืองได้ดิน	5	-	4	411	378	798
03	การทำเหมืองแร่ได้ดิน	-	-	-	55	120	175
04	การระเบิด ย่อย โม่หรือบดหิน	15	-	8	216	153	392
05	การขุดเจาะน้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ	-	-	-	26	12	38
06	การขุดดิน กรวด การคัดทราย	2	-	5	51	46	104
07	การผลิตเกลือดิบ	-	-	3	23	21	47
08	กิจการอื่นที่มีได้จัดประเภทไว้	-	-	1	48	43	92
รวม 100	การสำรวจ การทำเหมืองแร่	26	-	22	874	839	1,761
01	การฆ่าสัตว์	4	-	14	365	468	851
02	การผลิตผงชูรส	2	-	11	112	251	376
03	การผลิตเครื่องดื่ม อาหาร ฯลฯ	32	1	128	4,507	7,576	12,244
04	การผลิตน้ำแข็ง	5	-	10	323	312	650
05	การผลิตน้ำตาลและทำให้บริสุทธิ์	13	-	13	517	2,033	2,576
06	การทำเกลือให้บริสุทธิ์	1	-	-	78	62	141
07	การอบ การแปรสภาพเมล็ดพืช	19	-	15	480	812	1,326
08	การผลิตน้ำมันพืช	3	-	6	183	296	488
09	การผลิตยาสูบ การบ่ม อบใบยา	4	-	12	181	352	549
รวม 200	การผลิตอาหาร เครื่องดื่ม	83	1	209	6,746	12,182	19,201
01	การหีบฝ้าย ปั่นนุ่น	6	-	14	253	240	513
02	การผลิตเส้นไหม	2	-	-	45	97	144
03	การปั่น ทอฯ โดยใช้เครื่องจักร	9	1	326	3,831	7,106	11,273
04	การปั่น ทอฯ ไม่ใช้เครื่องจักร	3	-	1	100	379	483

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539

จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ที่พระราชอาณาจักร

รหัส	ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
		ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
0305	การตัดปอ อดิโยมะพร้าว	-	-	3	87	132	222
0306	การผลิตผ้าสี ไม้พันผ้าสี ผักกอกข	-	-	4	97	242	343
0307	การผลิตเครื่องแต่งกาย ฯ จากผ้า	2	-	49	803	1,872	2,726
0308	การทำดอกไม้ประดิษฐ์	-	-	26	149	195	370
0309	การฟอก ผลิตผลิตภัณฑ์หนังสัตว์ ฯ	-	-	75	853	1,607	2,535
0310	การผลิตรองเท้า	2	-	102	1,248	2,250	3,602
	รวม 300 การผลิตสิ่งทอตัด เครื่องประดับ	24	1	600	7,466	14,120	22,211
0401	การทำป่าไม้ เลื่อย แปรรูปไม้	7	2	39	919	689	1,656
0402	การไส อดอบานน้ำยาไม้ ผลิตไม้บาง	9	-	56	928	941	1,934
0403	การผลิตผลิตภัณฑ์จากหวาย ไม้ กก	2	-	23	286	490	801
0404	การเผาถ่าน	-	-	50	375	444	869
0405	ผลิตเครื่องเรือน เครื่องใช้ไม้	4	-	249	3,042	4,927	8,232
	รวม 400 การทำป่าไม้ ผลิตภัณฑ์จากไม้	22	2	427	5,550	7,491	13,492
0501	การผลิตเยื่อกระดาษ หรือกระดาษ	3	-	21	366	698	1,088
0502	การผลิตผลิตภัณฑ์จากกระดาษ	5	-	64	811	1,581	2,461
0503	การพิมพ์ กิจการหนังสือพิมพ์	8	-	54	634	1,016	1,712
	รวม 500 ผลิตภัณฑ์จากกระดาษ การพิมพ์	16	-	139	1,811	3,295	5,261
0601	การผลิตเคมีภัณฑ์	6	-	9	307	649	971
0602	การผลิตสี หมึก สารขัดเงา ฯลฯ	2	-	14	266	674	956
0603	การผลิต การบรรจุยา	6	-	11	241	308	566
0604	ผลิตวัตถุระเบิด กระสุนปืน พลุ ฯ	2	-	-	21	11	34
0605	การผลิตไม้ขีดไฟ	-	-	-	29	46	75
0606	ผลิตสบู่ แชมพู เครื่องสำอาง ฯ	-	-	21	166	357	544
0607	ผลิตภัณฑ์เคมีปราบศัตรูพืช สัตว์	1	1	7	123	251	383

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539

จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ที่ราชอาณาจักร

ส	ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
		ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
08	ผลิตภัณฑ์เคมีที่มีได้จัดประเภท	-	-	9	147	420	576
09	การผลิตแก้ว	-	-	-	52	133	185
10	การกลั่นน้ำมัน การแยกก๊าซ	1	-	3	59	127	190
11	การผลิต การบรรจุก๊าซ	3	-	8	202	438	651
12	การผลิตยาง ผลิตภัณฑ์ยาง	4	1	64	1,198	1,694	2,961
13	การผลิตยางรถยนต์ หล่อดอกยาง	1	-	47	527	912	1,487
14	การผลิตเม็ดพลาสติก เรซิน	1	-	7	262	398	668
15	การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	10	-	201	2,675	6,762	9,648
16	การผลิตกระดุมป่น ออตซีอิน ฯลฯ	1	-	15	130	282	428
17	การผลิตปุ๋ยเคมี	-	-	-	25	81	106
18	การผลิตปุ๋ยอินทรีย์	-	-	46	508	1,216	1,770
19	การผสม บรรจุ กรด ต่าง	-	-	-	16	36	52
20	การผลิตเทปภาพ เทปเสียง	1	-	5	31	37	74
รวม 600 ผลิตภัณฑ์เคมี น้ำมันปิโตรเลียม		39	2	467	6,985	14,832	22,325
21	ผลิตเครื่องปั้นดินเผา สุขภัณฑ์	2	-	25	631	1,194	1,852
22	การผลิตซีเมนต์ ปูนขาว	6	1	11	246	410	674
23	การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอันแรง	22	-	33	1,394	2,212	3,661
24	การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต ฯลฯ	8	2	32	445	697	1,184
25	ผลิตกระจก เครื่องแก้ว หลอดไฟ	7	-	77	986	2,450	3,520
รวม 700 ผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ		45	8	178	8,702	8,968	10,891
26	การถลุงแร่ โดยกรรมวิธีทางเคมี	-	-	1	10	18	29
27	การถลุงแร่ โดยกรรมวิธีอื่น ๆ	-	-	-	7	19	26
28	การรีดโลหะ ผลิตเหล็ก	8	-	174	1,523	2,911	4,616

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539
 จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ทั้วราชอาณาจักร

รหัส	ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
		ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
0804	การหล่อหลอม กิ่งโลหะ	8	-	146	2,032	5,489	7,675
	รวม 800 การผลิตโลหะขั้นมูลฐาน	16	-	821	8,572	8,487	12,346
0901	ผลิต ซ่อมเครื่องใช้ที่เป็นโลหะ	3	-	89	840	2,140	3,072
0902	ผลิต ติดตั้งประตูที่เป็นโลหะ	7	-	47	465	1,387	1,906
0903	การผลิตท่อ ฯ ใช้ในการก่อสร้าง	21	1	166	2,628	7,743	10,559
0904	การผลิต ซ่อมหม้อน้ำ ฯลฯ	3	-	25	378	726	1,132
0905	การผลิตลวด ผลิตภัณฑ์จากลวด	3	-	53	591	1,327	1,974
0906	ผลิตสายเคเบิล ไฟฟ้า	1	-	21	404	1,053	1,479
0907	การเคลือบ ชุบ อาน ชัดโลหะ	2	-	20	316	823	1,161
0908	การผลิต ประกอบเครื่องจักร ฯลฯ	9	-	65	1,086	3,557	4,717
0909	การผลิต ประกอบเครื่องใช้แพทย์ ฯ	3	-	21	298	920	1,242
0910	ผลิต ประกอบ เครื่องปรับอากาศ	4	-	35	556	1,373	1,968
0911	ผลิต ประกอบ ซ่อมวิทยุ-โทรทัศน์	4	-	46	821	2,993	3,864
0912	ผลิต ประกอบ เครื่องไฟฟ้าอื่น ฯ	5	-	114	1,302	3,345	4,766
0913	ผลิต ประกอบ ซ่อมนาฬิกา + ชิ้นส่วน	1	-	26	131	337	495
0914	การผลิตแบตเตอรี่	-	-	9	109	341	459
0915	การปั๊มโลหะ	4	-	419	2,130	4,080	6,633
0916	การผลิตผลิตภัณฑ์โลหะอื่น ๆ	3	-	165	1,566	4,266	6,000
	รวม 900 ผลิตภัณฑ์จากโลหะ	73	1	1,321	13,621	36,411	51,427
1001	การต่อ ซ่อม รื้อเรือทำด้วยโลหะ	2	-	11	238	579	830
1002	การต่อ ซ่อมเรือประเภทอื่น	-	-	3	65	138	206
1003	การผลิต ซ่อมรถจักร รถพ่วง รถไฟ	-	-	2	67	98	167
1004	การผลิต ประกอบ ซ่อมรถยนต์ ฯลฯ	11	-	37	1,198	3,228	4,474
1005	การผลิต ประกอบ ซ่อมจักรยาน ฯลฯ	1	-	17	178	491	687

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2589

จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ที่พระราชอาณาจักร

ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
	ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
ผลิต ซ่อมรถลากจูงด้วยแรงสัตว์ ฯ	1	-	8	151	434	594
ผลิต ประกอบ ซ่อม รถใช้งานเกษตร	3	-	16	199	604	822
ผลิตชิ้นส่วน อุปกรณ์ยานพาหนะ	8	-	384	2,429	6,426	9,247
การซ่อม การบำรุงรักษาอากาศยาน	-	-	8	148	448	604
รวม 1000 ผลิต ประกอบยานพาหนะ	26	-	486	4,678	12,446	17,631
ผลิตเครื่องประดับเพชร พลอย ฯลฯ	1	-	10	160	541	712
การผลิตเบาะรถยนต์ เบาะอื่น ๆ	-	-	15	91	274	380
การผลิตผลิตภัณฑ์เบ็ดเตล็ดอื่น ๆ	-	-	38	404	872	1,314
รวม 1100 อุตสาหกรรมการผลิตอื่น ๆ	1	-	63	655	1,687	2,406
การติดตั้งไฟฟ้าสายหลัก	6	-	1	54	85	146
การติดตั้งประปาสายหลัก	1	-	1	13	43	58
การติดตั้งโทรศัพท์สายหลัก	16	-	8	156	195	375
รวม 1200 สาธารณูปโภค	23	-	10	223	323	579
การก่อสร้าง	200	4	363	12,431	24,877	37,875
การรื้ออาคาร ตั้งปลูกสร้าง	3	-	2	126	489	620
การติดตั้งเครื่องจักร โรงงาน	7	1	8	321	682	1,019
การปูพื้น ทาสี ตกแต่งอาคาร	1	-	1	64	96	162
การขุด หรือเจาะบ่อน้ำ	2	-	3	31	76	112
รวม 1300 การก่อสร้าง ติดตั้งเครื่องจักร ขุดบ่อน้ำ	219	5	377	12,978	26,220	39,788
การขนส่งทางรถไฟ	1	-	3	17	29	50
ขนส่งสินค้าผู้โดยสารทางรถยนต์	81	-	37	802	1,029	1,949
ให้เช่ายานพาหนะโดยไม่มีคนขับ	3	1	3	45	37	89
การขนส่งทางน้ำภายในประเทศ	-	-	6	64	85	155
การขนส่งทางทะเลหลวง	1	-	5	65	82	153

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539

จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ที่ราชอาณาจักร

รหัส	ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
		ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
1406	การขนส่งทางอากาศ	1	-	3	37	39	80
1407	การขนถ่ายสินค้า	11	-	16	169	142	338
1408	กิจการท่าเรือ สะพานเทียบเรือ	-	-	2	27	40	69
1409	ขนส่งตัวแทนสายการบิน เดินเรือ ฯ	1	-	-	21	34	56
1410	การบรรจุหีบห่อ นายหน้าขนส่ง ฯ	5	-	11	218	278	512
1411	กิจการคลังสินค้า การรับฝาก	-	-	1	50	188	239
	รวม 1400 การขนส่ง การคมนาคม	104	1	87	1,515	1,983	3,690
1501	การค้าผลิตภัณฑ์เกษตร แร่ น้ำมัน ฯ	84	-	90	1,851	3,016	5,041
1502	การค้าวัสดุก่อสร้าง	23	-	50	1,214	1,930	3,217
1503	ร้านสรรพสินค้า สินค้าเบ็ดเตล็ด	34	1	39	1,056	1,905	3,035
	รวม 1500 การค้า	141	1	179	4,121	6,851	11,293
1601	สถาบันการเงิน การศึกษา ธุรกิจ	19	-	11	219	233	482
1602	โรงพยาบาล สถานพยาบาล	1	-	7	314	710	1,032
1603	สถานสอนขับรถยนต์	1	-	1	14	62	78
1604	บริการวิศวกรรม เทคนิค สถาปัตยกรรม	1	-	3	81	146	231
1605	บริการโฆษณา งานพาณิชย์ศิลป์	-	-	2	126	249	377
1606	การให้เช่าสังหาริมทรัพย์ ฯลฯ	6	-	10	229	317	562
1607	บริการให้เช่า ซ่อมเครื่องจักร ฯ	6	1	11	321	529	868
1608	ให้เช่า ซ่อมเครื่องใช้สำนักงาน	1	-	2	14	13	30
1609	สถานีวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ ฯ	4	-	6	67	78	155
1610	บริการบันเทิง กีฬา สโมสร ฯลฯ	6	-	14	187	369	576
1611	บริการติดตั้งระบบไฟฟ้า สื่อสาร	10	-	6	262	504	782
1612	บริการติดตั้งประปา	-	-	8	31	40	79
1613	บริการซัก อบ รีด	4	-	3	78	93	178
1614	บริการรักษาความปลอดภัย ฯลฯ	34	-	20	538	599	1,191

สถิติการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน ปี 2539

จำแนกตามความร้ายแรงและประเภทกิจการ ที่พระราชอาณาจักร

ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
	ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
5 การเลี้ยงสัตว์	11	-	11	215	222	459
6 กักตักอาหาร ร้านอาหาร โรงแรม	3	-	24	1,408	2,265	3,700
7 อาชีพหรือบริการที่มีได้จัดหมวด	3	-	17	238	276	534
รวม 1600 ประเภทกิจการอื่น ๆ	110	1	156	4,842	6,705	11,814
รวมทั้งประเทศ	962	18	5,042	78,829	180,765	245,616

จากตารางข้างต้น จะเห็นว่าประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือการก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 15.42 รองลงมา คือ การผลิตอาหาร เครื่องดื่มฯ คิดเป็นร้อยละ 4.99 และอันดับที่ 3 คือ การปั้นทอฯ โดยใช้เครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 4.59 และมารณวิเคราะห์การประสบอันตรายจำแนกความร้ายแรงตามประเภทกิจการได้ดังนี้คือ

⇒ กรณีตาย จำนวน 962 ราย ประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือการก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 20.79 รองลงมา คือ การค้าผลิตผลเกษตร แร่ น้ำมันฯ คิดเป็นร้อยละ 8.73 และอันดับที่ 3 คือ การขนส่งผู้โดยสารทางรถยนต์ คิดเป็นร้อยละ 8.42

⇒ กรณีทุพพลภาพ จำนวน 18 ราย ประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุด คือ การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 22.22 รองลงมา คือ การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีต และ การทำป่าไม้ เลื่อย แปรรูปไม้ คิดเป็นร้อยละ 11.11

⇒ กรณีสูญเสียอวัยวะ จำนวน 5,042 ราย ประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือ การปั้นโลหะ คิดเป็นร้อยละ 8.31 รองลงมาคือ ผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์พาหนะ คิดเป็นร้อยละ 7.62 และอันดับที่ 3 คือ การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 7.20

⇒ กรณีหยุดงานเกิน 3 วัน จำนวน 78,829 ราย ประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุด คือ การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 15.77 รองลงมาคือ การผลิตอาหาร เครื่องดื่มฯ คิดเป็นร้อยละ 5.72 และอันดับที่ 3 คือ การปั้นท่อฯ โดยใช้เครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 4.86

⇒ กรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน จำนวน 160,765 ราย ประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือ การก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 15.47 รองลงมาคือ การผลิตอาหาร เครื่องดื่มฯ คิดเป็นร้อยละ 4.71 และอันดับที่ 3 คือ การปั้น ท่อฯ โดยใช้เครื่องจักร คิดเป็นร้อยละ 4.42

การประสบอันตรายของลูกจ้างเนื่องจากการทำงานในกิจการ 5 ประเภท
ที่มีจำนวนการประสบอันตรายสูงสุด เมื่อคิดเป็นสัดส่วนของการประสบอันตรายทั่วประเทศ ปี 2539

ประเภทกิจการ	ความร้ายแรง					รวม
	ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงานเกิน 3 วัน	หยุดงานไม่เกิน 3 วัน	
1. การก่อสร้าง	200 (20.79%)	4 (22.22%)	363 (7.20%)	12,431 (15.77%)	24,877 (15.47%)	37,875 (15.42%)
2. การผลิตเครื่องดื่มอาหาร ฯลฯ	32 (3.33%)	1 (5.56%)	128 (2.54%)	4,507 (5.72%)	7,576 (4.71%)	12,244 (4.99%)
3. กิจการการปั้น ท่อฯ โดยใช้เครื่องจักร	9 (0.94%)	1 (5.56%)	326 (6.47%)	3,831 (4.86%)	7,106 (4.42%)	11,273 (4.59%)
4. การผลิตท่อฯ ใช้ในการก่อสร้าง	21 (2.18%)	1 (5.56%)	166 (3.29%)	2,628 (3.33%)	7,743 (4.82%)	10,559 (4.30%)
5. การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	10 (1.04%)	- (-)	201 (3.99%)	2,675 (3.77%)	6,762 (4.21%)	9,648 (3.93%)
จำนวนการประสบอันตรายทั่วประเทศ	962	18	5,042	78,829	160,765	245,616

สถิติการประตบชั้นตรายสูงสุด 5 อันดับแรก จำแนกตามประเภทกิจการ ในแต่ละกรณี

กรณี	ประเภทกิจการ	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
กรณีตาย รวมทั้งประเทศ 962 ราย	1301 การก่อสร้าง	200	20.79
	1501 การค้าผลิตผลเกษตร แร่ น้ำมัน ฯ	84	8.73
	1402 ขนส่งสินค้า ผู้โดยสารทางรถยนต์	81	8.42
	1503 ร้านสรรพสินค้า สินค้าเบ็ดเตล็ด	34	3.53
	0203 การผลิตเครื่องดื่ม อาหาร ฯ	32	3.33
	รวม	481	41.18
กรณีทุพพิกภาพ รวมทั้งประเทศ 18 ราย	1301 การก่อสร้าง	4	22.22
	0703 การผลิตผลิตภัณฑ์คอนกรีตอัดแรง	2	11.11
	0401 การทำป่าไม้ เลื่อย แปรรูปไม้	2	11.11
	0203 การผลิตเครื่องดื่มและอาหาร ฯ	1	5.56
	0303 การปั้น ทอ ฯ โดยใช้เครื่องจักร	1	5.56
	รวม	10	47.06
กรณีสูญเสียชีวิต ทั่วประเทศ 5,042 ราย	0915 การปิมโลหะ	419	8.31
	1008 ผลิตชิ้นส่วน อุปกรณ์ยานพาหนะ	384	7.62
	1301 การก่อสร้าง	363	7.20
	0303 การปั้น ทอ ฯ โดยใช้เครื่องจักร ฯ	326	6.47
	0405 การผลิตเครื่องเรือน เครื่องใช้ไม้	259	5.14
	รวม	1,751	31.82
กรณีหยุดงานเกิน 8 วัน ทั่วประเทศ 78,829 ราย	1301 การก่อสร้าง	12,431	15.77
	0203 การผลิตเครื่องดื่มและอาหาร ฯ	4,507	5.72
	0303 การปั้น ทอ ฯ โดยใช้เครื่องจักร ฯ	3,831	4.86
	0405 การผลิตเครื่องเรือน เครื่องใช้ไม้	3,042	3.86
	0615 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	2,675	3.39
	รวม	28,486	33.71
กรณีหยุดงานไม่เกิน 8 วัน ทั่วประเทศ 160,765 ราย	1301 การก่อสร้าง	24,877	15.47
	0203 การผลิตเครื่องดื่มและอาหาร ฯ	7,576	4.71
	0303 การปั้น ทอ ฯ โดยใช้เครื่องจักร ฯ	7,106	4.42
	0615 การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก	6,762	4.21
	0804 การหล่อหลอม กลึงโลหะ	5,489	3.41
	รวม	51,810	32.22

จากตารางจะกล่าวได้ว่า ประเภทกิจการที่มีผลให้ลูกจ้างประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานในจำนวนที่สูงคือประเภทกิจการ การก่อสร้าง การขนส่งสินค้า/ผู้โดยสารทางรถยนต์ การค้าผลิตภัณฑ์เกษตร แร่ น้ำมัน ฯ การทำป่าไม้ เลื่อย แปรรูปไม้ ร้านสรรพสินค้า สินค้าเบ็ดเตล็ด การผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์ยานพาหนะ การปั้น ทอ ฯ โดยใช้เครื่องจักร ฯ การผลิตอาหาร/เครื่องดื่ม การปั๊มโลหะ การผลิตผลิตภัณฑ์พลาสติก การผลิตคอนกรีตอัดแรง การผลิตเครื่องเรือน เครื่องใช้ไม้ และการกลึง/หล่อหลอมโลหะ โดยเฉพาะลูกจ้างที่ทำงานเกี่ยวกับการก่อสร้าง จะมีความเสี่ยงต่อการประสบอันตรายสูงสุดในทุกกรณีความร้ายแรง และจากข้อมูลข้างต้น จะสังเกตเห็นว่า มีลูกจ้างที่ทำงานในสถานประกอบการ ร้านสรรพสินค้าประสบอันตรายถึงขั้นเสียชีวิต ทั้งนี้ สาเหตุที่สำคัญอาจเป็นเพราะลูกจ้างนั้นทำหน้าที่ตัวแทนขาย (Saleman) ซึ่งนิยมใช้รถจักรยานยนต์เป็นพาหนะในการขนส่ง จึงเกิดอุบัติเหตุจากยานพาหนะได้ง่าย

สถิติการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานของคนงานก่อสร้าง

จำแนกตามความร้ายแรงในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา

ปี	ตาย	ทุพพลภาพ	สูญเสียอวัยวะบางส่วน	หยุดงาน	
				เกิน 8 วัน	ไม่เกิน 8 วัน
2535*	150	7	338	6,923	10,961
2536*	179	7	414	8,492	13,387
2537*	214	8	504	10,361	16,278
2538	175	2	413	11,260	16,688
2539	200	4	363	12,431	24,877

หมายเหตุ ข้อมูลปี 2535 2536 และ 2537 เป็นตัวเลขประมาณการจากฐานข้อมูลระยะ 10 ปีย้อนหลัง โดยวิเคราะห์การทดรอยเชิงเส้นที่คำนวณโดยวิธีการกำลังสองน้อยสุด

การประสบอันตรายในสถานที่ก่อสร้างมักจะมีค่อนข้างบ่อย และแต่ละครั้งที่ขึ้นมักจะรุนแรงถึงขั้นทุพพลภาพ สูญเสียอวัยวะ หรือตาย และบ่อยครั้งที่เป็นการประสบอันตรายหมู่ สาเหตุเนื่องจากจำนวนคนงานในกลุ่มนี้จะมีค่อนข้างมาก โดยดูจากมเจริญก้าวหน้าและการขยายตัวของอุตสาหกรรม รวมทั้งสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีเสียงค่อนข้างมาก จะเป็นเหตุให้จำนวนการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงานในลูกจ้างประเภทกิจการก่อสร้างน่าจะมีจำนวนสูงขึ้นทุกปี สาเหตุที่ทำให้คนงานก่อสร้างประสบอันตรายจนได้รับบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือตาย ได้แก่ การตกจากที่สูง การที่วัตถุของ กระแทก ชน ตัด บาด หรือทับแทง การที่วัตถุสิ่งของ อาคาร หรือสิ่งก่อสร้างพังถล่ม หล่นทับ การยกหรือเคลื่อนย้ายของหนัก การที่วัตถุสิ่งของกระเด็นเข้าตา และไฟฟ้าช็อต เป็นต้น

ตารางจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองฯและจำนวนลูกจ้างที่ประสบอันตราย
ในรอบ 5 ปี ตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2535 -2539

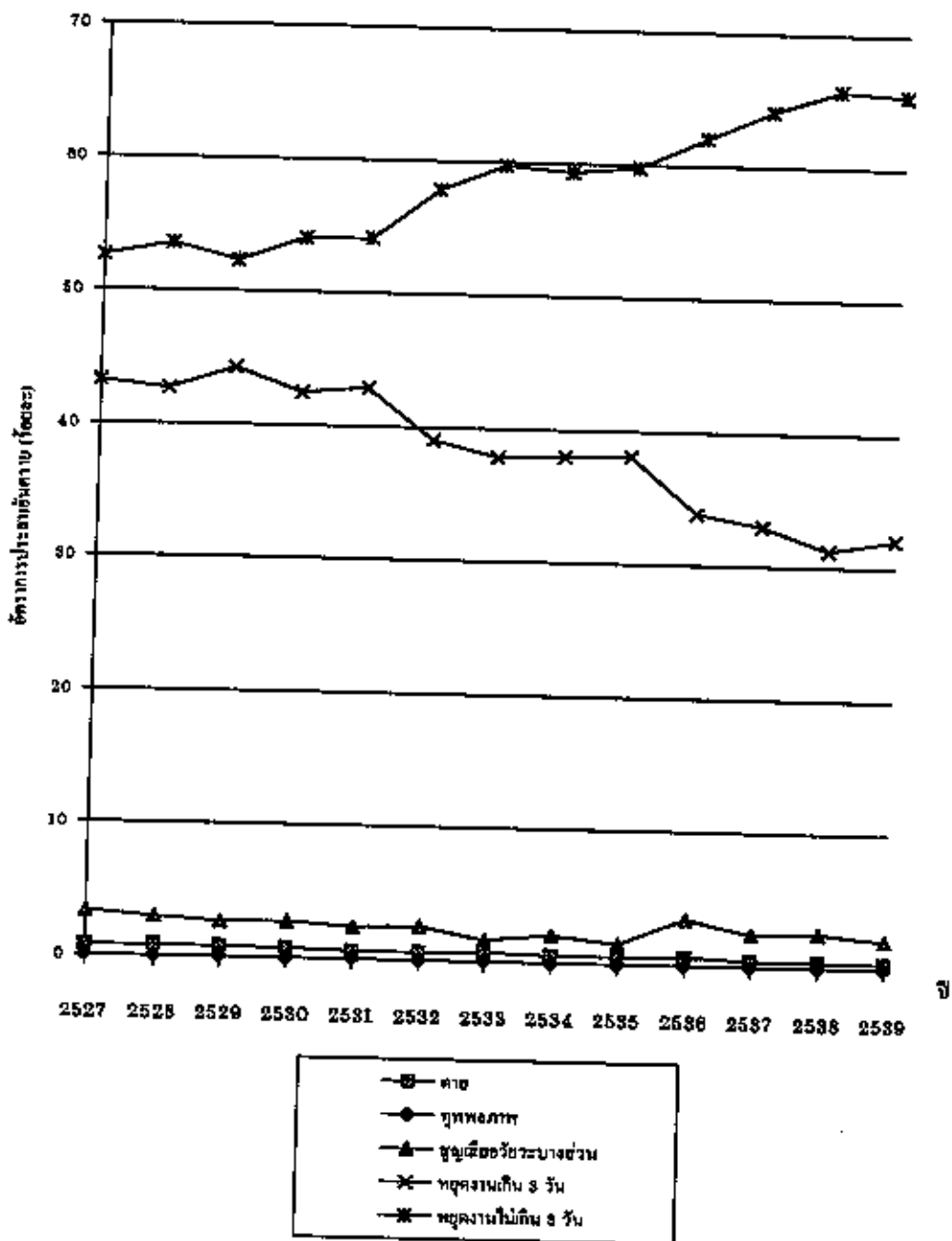
จำนวนลูกจ้างทั่วประเทศ	จำนวนลูกจ้างประสบอันตราย	ร้อยละ	จำนวนลูกจ้างประสบอันตราย (ต่อ1,000 คน)
3,020,415	131,800	4.36	43.64
3,355,805	156,548	4.66	46.65
4,248,414	186,053	4.38	43.49
4,903,736	216,335	4.41	44.12
5,425,422	245,616	4.53	45.27
20,953,792	936,352	4.47	44.69

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการประสบอันตรายในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วมีการประสบอันตรายคิดเป็นร้อยละ 4.47 หรือเฉลี่ยแล้วลูกจ้างในข่ายคุ้มครองจตุพเงินทดแทน 1,000 คน จะมีลูกจ้างประสบอันตราย 44 คน

แนวโน้มการประสบอันตรายในช่วง ปี 2527 - 2539

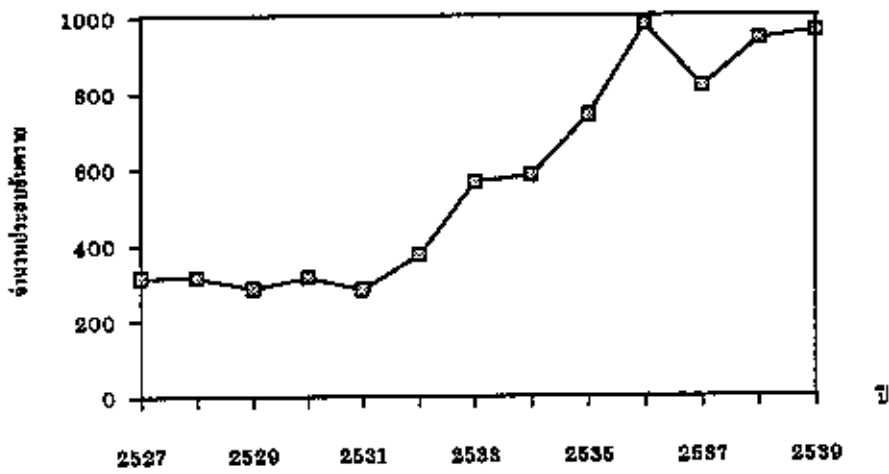
1. พิจารณาจากอัตราการประสบอันตราย
2. พิจารณาจากจำนวนการประสบอันตราย

แนวโน้มอัตราการประสบอันตรายในช่วงปี 2527 - 2539 (ทุกกรณีความร้ายแรง)

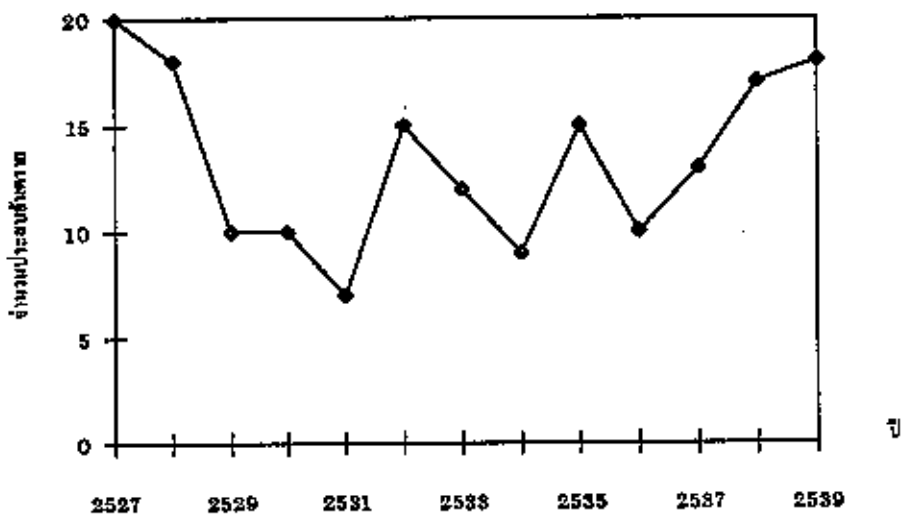

แนวโน้มจำนวนการประสมอันตรายในช่วงปี 2527 - 2539

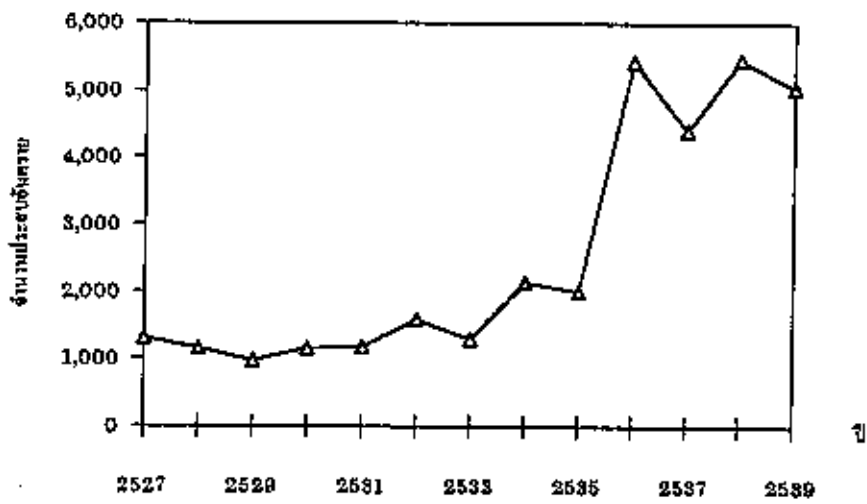
แนวโน้มจำนวนการประสมอันตราย กรณีตาย ปี 2527 - 2539

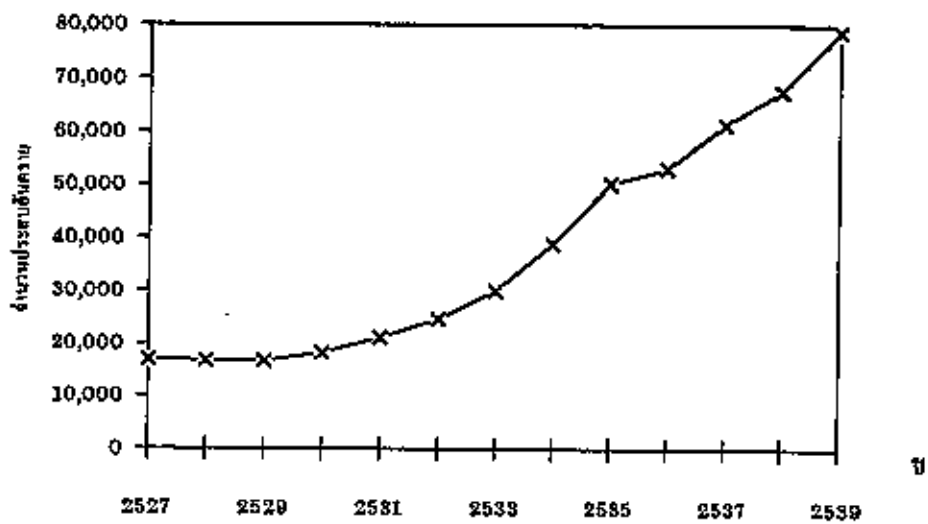
แนวโน้มจำนวนการประสมอันตราย กรณีทุพพลภาพ ปี 2527-2539

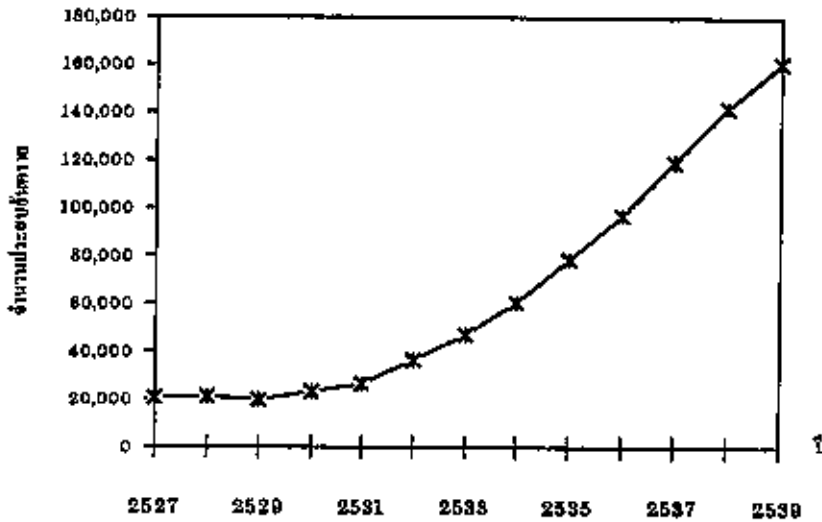
แนวโน้มจำนวนการประสบอันตราย กรณีสูญเสียชีวิต ปี 2527-2539

แนวโน้มจำนวนการประสบอันตราย กรณีพิชิตงานเกิน 9 วัน ปี 2527-2539

แนวโน้มจำนวนการประสบอันตราย กรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน ปี 2527 - 2539

เมื่อดูแนวโน้มจำนวนการประสบอันตรายในช่วงปี 2527 - 2539 มีลูก
 ฝางประสบอันตรายในจำนวนที่เพิ่มขึ้นเกือบทุกปีในทุกกรณีของความร้ายแรง แต่เมื่อ
 พิจารณาจากแนวโน้มอัตราการประสบอันตรายแต่ละกรณีความร้ายแรงเทียบกับการ
 ประสบอันตรายทั้งหมดของแต่ละปี ซึ่งสรุปได้ว่า

กรณีตาย การประสบอันตรายกรณีตาย ในปี 2539 (ร้อยละ 0.39) เพิ่มขึ้นในอัตรา
 ลดลงจากปี 2538 (ร้อยละ 0.43) ถึงร้อยละ 0.04

กรณีทุพพลภาพ การประสบอันตรายกรณีนี้เพิ่มขึ้นจากปี 2538 ในอัตราเท่ากัน คือ
 ร้อยละ 0.01

กรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วน ในช่วงปี 2527 - 2539 แนวโน้มอัตราการประสบอัน
 ตรายค่อนข้างคงที่ แต่สำหรับปี 2539 มีอัตราการประสบอันตรายที่ลดลงจากปี
 2538 ร้อยละ 0.48 กล่าวคือปี 2539 มีอัตราการประสบอันตรายร้อยละ 2.05 และปี
 2538 ร้อยละ 2.53

- กรณีหยุดงานเกิน 3 วัน ในปี 2539 มีอัตราการประสบนันตรายที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.84 เมื่อเทียบกับปี 2538 และในช่วงปี 2527 - 2538 แนวโน้มอัตราการประสบนันตรายกรณีนี้จะลดลงเกือบทุกปี
- กรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน ในปี 2539 การประสบนันตรายเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงร้อยละ 0.32 เมื่อเทียบกับปี 2538 และในช่วงปี 2527 - 2538 แนวโน้มอัตราการประสบนันตรายกรณีนี้เพิ่มขึ้นเกือบทุกปี

5. ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน

ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน จัดตั้งขึ้นโดยความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่นผ่านองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศญี่ปุ่น (JICA) โดยให้ความช่วยเหลือในรูปแบบให้เปล่า ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ลูกจ้างที่ประสบนันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน และผู้ประกันตนตามพระราชบัญญัติประกันสังคม เพื่อให้ลูกจ้างและผู้ประกันตนสามารถกลับเข้าทำงานในสถานประกอบการหรือประกอบอาชีพอิสระเลี้ยงดูตนเองได้ ศูนย์ฯ เริ่มเปิดดำเนินการรับลูกจ้างเข้าฟื้นฟูสมรรถภาพตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2538

ในปี 2539 ศูนย์ฯ ให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพแก่ลูกจ้าง จำนวน 413 คน เป็นผู้เข้ารับการฟื้นฟูเดิม 228 คน รับเข้าฟื้นฟูสมรรถภาพใหม่จำนวน 185 คน

จากจำนวนผู้เข้ารับการฟื้นฟูฯ ที่รับเข้าในปี 2539 จำนวน 185 คน เป็นลูกจ้างในกองทุนเงินทดแทน 184 คน และเป็นลูกจ้างนอกกองทุนเงินทดแทน 1 คน คิดเป็นชายร้อยละ 80 และเป็นหญิงร้อยละ 20 ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 20-24 ปี ระดับการศึกษาจบชั้นประถมศึกษาตอนปลาย ลักษณะความพิการที่นิ้วและมือ ซึ่งเป็นผลมาจากอุบัติเหตุทางเครื่องจักร และผู้เข้ารับการฟื้นฟูส่วนใหญ่เป็นลูกจ้างในสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 92.43 และมีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 40.54

ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน สำนักงานประกันสังคม ตั้งอยู่ที่จังหวัด ปทุมธานี สามารถให้บริการแก่ผู้เข้ารับการฟื้นฟูสมรรถภาพจากทั่วประเทศได้เพียงปีละ 200 คน เท่านั้น ซึ่งไม่เพียงพอที่จะให้ความช่วยเหลือแก่คนงานที่พิการได้อย่างทั่วถึง การขยายขีดความสามารถของศูนย์ฯ มีข้อจำกัดหลายประการ ทั้งในเรื่องอาคารสถานที่ ที่แออัด ทำเลที่ตั้ง ซึ่งอยู่ในส่วนกลาง ไม่สะดวกต่อการเดินทางของผู้พิการ และต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทางสูง

สำนักงานประกันสังคมมีโครงการขยายบริการฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน ไปยังส่วนภูมิภาค โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดภาระของรัฐและครอบครัวในการดูแลผู้ พิการ ลดการสูญเสียทรัพยากรบุคคล รวมทั้งเป็นการกระจายการบริการฟื้นฟูสมรรถ- ภาทางด้านกายภาพและด้านอาชีพออกสู่ภูมิภาค ซึ่งในปี 2540 สำนักงานประกันสังคมได้ ตั้งค่าใช้จ่ายไว้เป็นค่าก่อสร้างอาคารศูนย์ฯ ประจำภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแห่ง แรก

ตารางผลการปฏิบัติงานฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน ปี 2530-2539

กิจกรรม	2530	2531	2532	2533	2534	2535	2536	2537	2538	2539
ค่าฟื้นฟู	120	192	159	179	192	198	207	196	170	185
บริการฟื้นฟูฯ ด้านการแพทย์	118	189	158	175	186	184	202	188	170	185
บริการฝึกเตรียมเข้าทำงาน	68	202	155	191	196	179	183	173	158	169
บริการฝึกอาชีพ	36	59	45	37	52	39	36	70	53	59
การฟื้นฟูฯ	108	132	157	186	153	155	172	163	126	218
กอบอาชีพกับนายจ้างเดิม	70	83	91	127	100	105	109	85	58	116
กอบอาชีพกับนายจ้างใหม่	10	7	24	33	32	24	24	38	23	47
กอบอาชีพอิสระ	28	42	42	26	21	26	39	40	45	55

ที่มา : ศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพคนงาน สำนักงานประกันสังคม

6. ฐานะการเงินปี 2539

กองทุนเงินทดแทน ในปี 2539 มีรายได้ทั้งสิ้น 2,505.27 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้จากเงินสมทบ 1,837.50 ล้านบาท เงินเพิ่มตามกฎหมายและส่วนลดรับ 24.07 ล้านบาท ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร 629.25 ล้านบาท รายได้ที่ผู้มีสิทธิไม่มารับและรายได้อื่นๆ 14.45 ล้านบาท เมื่อหักด้วยค่าใช้จ่าย 1,609.78 ล้านบาท ซึ่งประกอบด้วยเงินทดแทน 1,265.30 ล้านบาท เงินทดแทนสำหรับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นแล้ว 344.20 ล้านบาท หนี้สูญ 0.23 ล้านบาท ผลการดำเนินงานงวดนี้ มีรายได้สูงกว่าค่าใช้จ่าย 895.54 ล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมเงินทุนสะสมจากงวดก่อน 5,198.45 ล้านบาท กองทุนเงินทดแทน มีเงินสะสมรวมทั้งสิ้น 6,093.99 ล้านบาท

รายรับ-รายจ่าย ปี 2539

	ล้านบาท	ร้อยละ
รายรับ	2,505.27	100.0
- เงินสมทบ	1,837.50	73.34
- ดอกเบี้ย	629.25	25.12
- รายได้อื่น	38.52	1.54
รายจ่าย	1,609.78	100.0
- เงินทดแทน	1,265.30	78.60
- เงินทดแทนผูกพันจ่าย	344.20	21.38
- หนี้สูญ	0.23	0.02

ในรอบปี 2539 กองทุนเงินทดแทนเรียกเก็บเงินสมทบจากนายจ้างได้ทั้งสิ้น 1,837.50 ล้านบาท ซึ่งเงินจำนวนนี้ได้ใช้จ่ายเป็นเงินทดแทนทั้งสิ้น 1,609.50 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 87.59 ของรายรับจากเงินสมทบ ทั้งนี้ เงินทดแทนจำนวนดังกล่าว ส่วนหนึ่งเป็นสำรองเงินทดแทนผูกพันจ่ายสำหรับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นแล้ว จำนวน 344.20 ล้านบาท และอีกส่วนหนึ่งเป็นเงินทดแทนที่จ่ายไปแล้วเป็นเงิน 1,265.30 ล้านบาท โดยจ่ายเป็นค่าทดแทน 647.68 ล้านบาทหรือร้อยละ 51.19 ของเงินทดแทนที่จ่ายแล้ว ค่ารักษาพยาบาล 601.76 ล้านบาท หรือร้อยละ 47.56 ของเงินทดแทนที่จ่ายแล้ว ส่วนที่เหลือเป็นค่าทำศพ 14.12 ล้านบาท และค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการทำงาน 1.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละของเงินทดแทนที่จ่ายแล้วเท่ากับ 1.11 และ 0.14 ตามลำดับ

การจ่ายค่ารักษาพยาบาล จำนวนเงิน 30,000 บาท ขึ้นไป

แก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามรายภาค

ลำดับที่	จังหวัด/ภาค	จำนวน	ร้อยละ
1.	ปริมณฑล และภาคกลาง	1,566	56.27
2.	กรุงเทพมหานคร	975	35.03
3.	ภาคเหนือ	98	3.52
4.	ภาคใต้	85	3.06
5.	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	59	2.12
	รวม	2,788	100.0

การจ่ายค่ารักษาพยาบาล จำนวนเงิน 30,000 บาท ขึ้นไป
แก่ลูกจ้างที่ประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน จำแนกตามลักษณะการประสบอันตราย

ลำดับที่	ลักษณะการประสบอันตราย	จำนวน	ร้อยละ
1.	วัตถุหรือสิ่งของกระแทก ชน หนีบ ดึง ตัด บาด ทิ่มแทง	1,094	39.31
2.	วัตถุสิ่งของหรือสิ่งก่อสร้าง หล่นทับ	598	21.49
3.	อุบัติเหตุจากยานพาหนะ	304	10.92
4.	ตกจากที่สูง	239	8.59
5.	อาการเจ็บป่วยจากท่าทางทำงาน ยกหรือเคลื่อนย้ายของหนัก	156	5.60
6.	วัตถุหรือสิ่งของระเบิด ไฟฟ้าช็อต	124	4.46
7.	ผลจากความร้อนสูง สัมผัสของร้อน	114	4.10
8.	หกล้ม ตื่นล้ม	68	2.44
9.	วัตถุหรือสิ่งของกระเด็นเข้าตา	52	1.87
10.	สัมผัสสิ่งมีพิษ,สารเคมี	15	0.54
11.	อื่น ๆ	19	0.68
รวม		2,783	100.0

หมายเหตุ ลูกจ้างที่ประสบอันตรายและจ่ายค่ารักษาพยาบาล 30,000 บาท มีจำนวน 2,783 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.13 ของจำนวนลูกจ้างประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ทั้งหมด 245,616 ราย

กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม
งบแสดงฐานะการเงิน (76 จังหวัดและ 5 เขตพื้นที่)
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2539

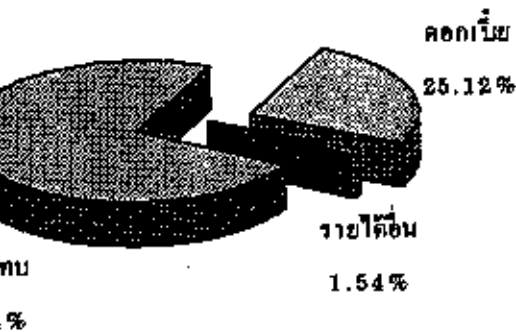
	<u>ทรัพย์สิน</u>	บาท
เงินสด		2,057,750.05
เงินฝากธนาคาร - กระแสรายวัน	505,494.13	
เงินฝากธนาคาร - ออมทรัพย์	199,728,387.38	
เงินฝากธนาคาร - ประจํา	<u>8,725,738,426.85</u>	8,925,972,308.36
ลูกหนี้		99,029,759.71
ลูกหนี้อื่น ๆ		6.00
ค่าทดแทนจ่ายผ่านธนาคาร		1,552,103.30
ดอกเบี้ยค้างรับ		<u>226,507,989.91</u>
		<u>9,255,119,917.33</u>
	<u>หนี้สินและทุน</u>	
เจ้าหนี้		130,698.11
เจ้าหนี้ - กองทุนประกันสังคม		78,639.20
เงินฝากจากนายจ้าง		64,312,754.95
เงินสมทบรับล่วงหน้า		57,606,216.83
สำรองเงินทดแทนสำหรับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นแล้ว		3,034,200,577.75
หนี้สะสม		
ยอดยกมา	5,203,251,570.06	
รวม ม.ค. - ธ.ค. 2539	<u>895,539,460.43</u>	<u>6,098,791,030.49</u>
		<u>9,255,119,917.33</u>

กองทุนเงินทดแทน สำนักงานประกันสังคม
รายงานผลการดำเนินงาน (78 จังหวัดและ 5 เขตพื้นที่)
สำหรับระยะเวลา 1 ปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2539

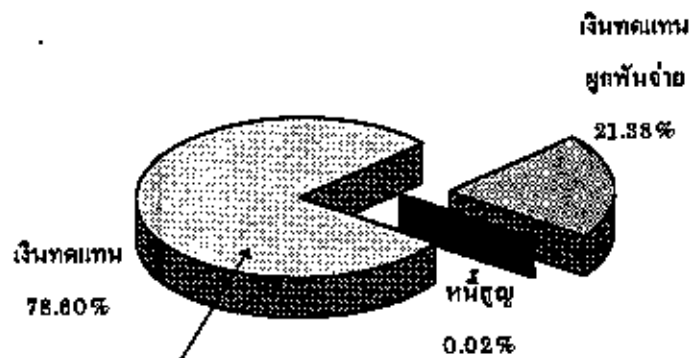
รายได้			บาท
เงินสมทบ			
- เงินสมทบประจำงวด	250,264,041.67		
- เงินสมทบประจำปี	1,131,523,931.78		
- เงินสมทบจากการตรวจบัญชี	<u>455,708,249.19</u>	1,837,496,222.64	
เงินเพิ่มตามกฎหมาย		14,077,859.06	
ส่วนลดรับ		9,989,982.27	
ดอกเบี้ยรับ		629,248,476.39	
รายได้เงินผูกพันที่ผู้มีสิทธิไม่มารับ		14,390,641.85	
รายได้อื่น ๆ		38,831.35	
รายได้ - ค่าปรับ		24,000.00	
รายได้หนี้สูญรับคืน		<u>1,626.29</u>	<u>2,505,267,639.85</u>
รายจ่าย			
เงินทดแทน			
- ค่าทดแทน	647,684,870.13		
- ค่ารักษาพยาบาล	601,756,756.74		
- ค่าทำศพ	14,121,769.70		
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพในการ	<u>1,736,443.09</u>	1,265,299,839.66	
ทำงาน			
เงินทดแทนสำหรับการประสบอันตรายที่เกิดขึ้นแล้ว		<u>344,202,560.34</u>	1,609,502,400.00
หนี้สูญ			<u>225,779.42</u>
เงินสะสม			<u>895,539,460.43</u>

รายรับ - รายจ่ายกองทุนเงินทดแทน ปี 2539

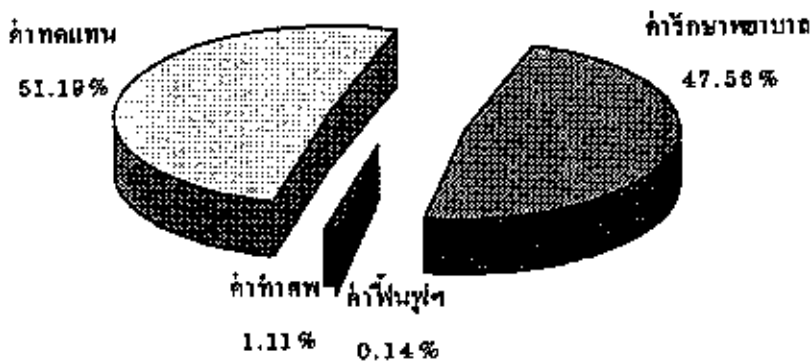
รายรับปี 2539 (2,505.27 ล้านบาท)

รายจ่ายปี 2539 (1,609.78 ล้านบาท)

เงินทดแทนปี 2539 (1,265.80 ล้านบาท)

สรุปผลการดำเนินงานของกองทุนเงินทดแทน ปี 2539

1. สถิติการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ในปี 2539 ทั้งประเทศ จากจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองทั่วประเทศ 5,425,422 ราย มีลูกจ้างประสบอันตรายและได้รับเงินทดแทนจำนวน 245,616 ราย จำแนกความร้ายแรงเป็นกรณีตายจำนวน 962 ราย (ร้อยละ 0.39) ทุพพลภาพ จำนวน 18 ราย (ร้อยละ 0.01) สูญเสียอวัยวะบางส่วน จำนวน 5,042 ราย (ร้อยละ 2.05) หยุดงานเกิน 3 วันจำนวน 78,829 ราย (ร้อยละ 32.10) และหยุดงานไม่เกิน 3 วันจำนวน 160,765 ราย (ร้อยละ 65.45)

2. จำนวนการประสบอันตราย คิดเป็นร้อยละ 4.53 ของจำนวนลูกจ้างในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน

3. โดยเฉลี่ยแล้วในปี 2539 มีการประสบอันตรายโดยรวม 20,468 ราย/เดือนหรือ 819 ราย/วัน (วันทำงาน 300 วัน ใน 1 ปี)

4. สาเหตุและลักษณะการประสบอันตราย จำแนกได้ดังนี้

- กรณีตาย ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุอุบัติเหตุจากยานพาหนะ นอกจากนี้ยังมีสาเหตุจากการตกจากที่สูง และ ไฟฟ้าช็อต
- กรณีทุพพลภาพ ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุวัตถุสิ่งของของพังทลาย/หล่นทับ
- กรณีสูญเสียอวัยวะบางส่วน ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุวัตถุสิ่งของของพังทลาย/หล่นทับ และวัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง
- กรณีหยุดงานเกิน 3 วัน ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุวัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง และวัตถุสิ่งของของพังทลายและหล่นทับ
- กรณีหยุดงานไม่เกิน 3 วัน ส่วนใหญ่เกิดจากสาเหตุวัตถุสิ่งของกระเด็นเข้าตา และวัตถุสิ่งของตัด/บาด/ทิ่มแทง

5. ประเภทกิจการที่มีลูกจ้างประสบอันตรายมากที่สุดคือกิจการก่อสร้าง
ผลิตอาหาร เครื่องดื่มฯ และการปั่นทอฯ โดยใช้เครื่องจักร

6. ลูกจ้างของสถานประกอบการขนาด 200-499 คน มีการประสบ
อันตรายค่อนข้างสูง

7. โรคหรืออาการเนื่องจากการทำงานในปี 2539 มีจำนวนทั้งหมด 21
ส่วนใหญ่เป็นโรคเกี่ยวกับปอด ซึ่งเกิดจากการได้รับและสะสมของฝุ่นฝ้าย ฝุ่น
ออง

8. ปี 2539 กองทุนเงินทดแทนเรียกเก็บเงินสมทบจากนายจ้างได้
37.50 ล้านบาท และจ่ายเงินทดแทนให้แก่ลูกจ้างเป็นจำนวน 1,609.50 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539 เปรียบเทียบกับ ปี 2538

รายการ	ผลงาน		เปรียบเทียบ (ร้อยละ)
	2538	2539	
จำนวนนายจ้าง ลูกจ้างทั่วประเทศ (ราย)			
นายจ้าง	49,860	58,129	16.58
ลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน	4,903,736	5,425,422	10.64
เรียกเก็บเงินสมทบ (ล้านบาท)	1,398.27	1,837.50	31.41
มีเจ้านายเงินทดแทน (ราย)			
ลูกจ้างในข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน	216,335	245,616	13.54
ลูกจ้างนอกข่ายคุ้มครองกองทุนเงินทดแทน	190	200	5.26
รวม	216,525	245,816	13.52
จ่ายเงินทดแทน (ล้านบาท)			
กองทุนฯ จ่ายให้ลูกจ้างในข่ายคุ้มครองฯ	1,370.03	1,609.50	17.48
กองทุนฯ ตั้งให้นายจ้างจ่ายให้ลูกจ้างนอกข่ายคุ้มครองฯ	15.19	17.97	18.30
รวม	1,385.22	1,627.47	17.49

△△△△△△△△△△△△△△△△

บทที่ 4

ปัญหาและแนวทางการปรับปรุงงานกองทุนเงินทดแทน

จากผลการดำเนินงานและปัญหาในการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทนที่ผ่านมาสมควรจะได้มีการปรับปรุงแนวทางการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ดังนี้

1. ตลอดเวลาที่ผ่านมา โดยเฉพาะปี 2539 มีลูกจ้าง 4.53% ของลูกจ้างในข่ายคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน คิดเป็นจำนวน 245,616 ราย ที่ประสบอันตรายและได้รับเงินทดแทน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูง สำนักงานกองทุนเงินทดแทนควรได้ดำเนินงานด้านการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานให้มากขึ้น ทั้งการกำหนดนโยบายด้านการป้องกันอุบัติเหตุ การรณรงค์ และการฝึกอบรม เพื่อการป้องกันอุบัติเหตุ โดยการประสานงานกับหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่โดยตรง
2. รณรงค์ให้นายจ้างตั้งเป้าหมายลดอุบัติเหตุ เช่น ให้น้อยกว่ายอดเฉลี่ยในปี 2539 ซึ่งมีผู้ประสบอันตรายรวม 20,468 ราย/เดือน หรือ 819 ราย/วัน และให้มีผลในการลดยอดเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทน ถ้านายจ้างสามารถลดสถิติผู้ประสบภัยลงได้ตามเป้าหมายที่กำหนด โดยอาจกำหนดเป้าหมายตามเขตพื้นที่คุ้มครองของกองทุนเงินทดแทน เช่น เป็นจังหวัด
3. ทำความกระจ่างแก่นายจ้างและบุคคลทั่วไป ให้เห็นความแตกต่างและความสำคัญระหว่างกองทุนประกันสังคมกับกองทุนเงินทดแทน ทั้งนี้เนื่องจากนายจ้างเห็นว่ากองทุนทั้งสองซ้ำซ้อนกัน เป็นการเพิ่มภาระแก่นายจ้างจึงพยายามหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามดังตารางสรุปเปรียบเทียบข้อแตกต่าง ระหว่างกองทุนประกันสังคมกับกองทุนเงินทดแทน

กองทุนประกันสังคม	กองทุนเงินทดแทน
1. เกิดขึ้น โดย พ.ร.บ.ประกันสังคม พ.ศ. 2533	1. เกิดขึ้น โดยประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 103 ข้อ 3 ลงวันที่ 16 มีนาคม 2515
2. ใช้บังคับแก่กิจการไม่แสวงหากำไรทางเศรษฐกิจ	2. ไม่ใช่บังคับแก่กิจการไม่แสวงหากำไรทางเศรษฐกิจ
3. ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่เจ็บป่วย, ตาย, ทูพพลภาพ ไม่ใช่ เนื่องจากการทำงาน, การคลอดบุตร ในระยะแรกต่อไปจะคุ้มครองด้านการสงเคราะห์บุตร การชราภาพ และการว่างงาน	3. ให้ความคุ้มครองแก่ลูกจ้างที่เจ็บป่วย, ตาย, ทูพพลภาพ เนื่องจากการทำงานให้แก่นายจ้าง หรือการป้องกันรักษาผลประโยชน์ให้แก่นายจ้าง
4. รัฐบาล นายจ้าง และลูกจ้าง จ่ายเงินสมทบฝ่ายละ เท่า ๆ กัน	4. นายจ้าง จ่ายสมทบเพียงฝ่ายเดียว อัตราเงินสมทบแตกต่างกันตามประเภทความเสี่ยงภัยของกิจการ นายจ้าง
5. เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลที่กำหนด โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด	5. ทดรองจ่ายค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริงแต่ไม่เกิน 35,000 บาท/ครั้ง แล้วนำไปเสร็จเบิกคืนจากกองทุนเงินทดแทน หรือเข้าโรงพยาบาลที่กำหนดโดยส่ง กท.44 ให้โรงพยาบาล และไม่ต้องจ่ายเงินก่อน

กองทุนประกันสังคม	กองทุนเงินทดแทน
6. ได้รับเงินทดแทนการขาดรายได้กรณีที่ต้องหยุดงานในอัตราร้อยละ 50 ของค่าจ้าง	6. ได้รับเงินค่าทดแทนในกรณีที่ต้องหยุดงานในอัตราร้อยละ 60 ของค่าจ้างรายเดือน
7. กรณีสูญเสียอวัยวะไม่ได้ค่าสูญเสียอวัยวะ	7. กรณีสูญเสียอวัยวะจ่ายให้ร้อยละ 60 ของค่าจ้างเป็นระยะเวลาไม่เกิน 10 ปี
8. กรณีทุพพลภาพได้เงินทดแทนร้อยละ 50 ของค่าจ้าง ตลอดชีวิต	8. กรณีทุพพลภาพได้เงินทดแทนร้อยละ 60 ของค่าจ้างเป็นระยะเวลา 15 ปี
9. กรณีตายได้ค่าทำศพ 20,000 บาท และเงินสงเคราะห์ตามระยะเวลาที่นำส่งเงินสมทบ	9. กรณีตายได้รับค่าทำศพเป็นเงิน 100 เท่าของค่าแรงขั้นต่ำสูงสุดและได้ค่าทดแทนอีกร้อยละ 60 ของค่าจ้างเป็นเวลา 8 ปี
10. บริหารกองทุนด้วยระบบไตรภาคี มีผู้แทน 3 ฝ่ายเท่ากัน	10. บริหารกองทุนด้วยระบบไตรภาคี มีจำนวนผู้แทน ลูกจ้างและนายจ้างน้อยกว่าฝ่ายรัฐบาลแต่งตั้ง
11. ใช้บังคับพร้อมกันในขอบเขตทั่วประเทศพร้อมกัน	11. เริ่มใช้บังคับในเขต กทม. แล้วค่อย ๆ ขยายไปจังหวัดอื่นครบทั้งประเทศปี 2531

กองทุนประกันสังคม	กองทุนเงินทดแทน
12. เปิดโอกาสให้ บุคคลที่มีใช้ลูกจ้าง เช่น ผู้ประกอบอาชีพอิสระ ชาวนา ชาวไร่ ฯลฯ เข้าร่วมกองทุนประกันสังคมโดยสมัครใจได้ในอนาคต	12. ไม่ได้ กำหนดให้บุคคลที่มีใช้ลูกจ้าง เข้าร่วมกองทุนเงินทดแทนได้

4. ลูกจ้างจำนวนมากไม่ทราบถึงสิทธิตามกฎหมายเงินทดแทน หรือไม่ก็ไม่ทราบว่าเมื่อประสบอันตรายจากการทำงานแล้ว จะติดต่อกับเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ที่ไหน อย่างไร

ในปัจจุบัน การมีกองทุนประกันสังคมอาจจะมีผลกระทบต่อรายงานของกองทุนเงินทดแทน และนายจ้างส่วนหนึ่งหลีกเลี่ยงไม่ยอมแจ้งลงทะเบียนกองทุนเงินทดแทนต่อไปอีก เพราะมองว่าจะเป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิต ในการต้องจ่ายเงินสมทบเข้าทั้งกองทุนประกันสังคมและกองทุนเงินทดแทน โดยเฉพาะสถานประกอบการขนาดเล็ก ขนาดกลางที่ไม่มีสภาพแรงงาน และไม่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากรัฐบาล ซึ่งมีกระจายอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ จำนวนมาก โดยหน่วยงานรัฐไม่อาจดูแลควบคุมได้ทั่วถึง

สำนักงานกองทุนเงินทดแทนจะต้องทำประชาสัมพันธ์ให้ทั้งนายจ้างและลูกจ้างได้ทราบถึงสาระสำคัญของกองทุนเงินทดแทน และสิทธิที่ลูกจ้างพึงจะได้รับตลอดจนสถานที่ ที่ลูกจ้างจะไปติดต่อได้เมื่อประสบอันตรายในการทำงาน โดยอาจทำเป็นบทความเผยแพร่ในหนังสือพิมพ์รายวัน วารสาร นิตยสาร หรือทางวิทยุ และหรือทางวิทยุโทรทัศน์ หรืออาจทำเป็นเอกสารแจกลูกจ้างในโอกาสและสถานที่ต่าง ๆ อันเหมาะสมและต่อเนื่องและควรประชาสัมพันธ์ควบคู่ไปกับกองทุนประกันสังคม เนื่องจากลูกจ้างจะได้รับประโยชน์ครบวงจรทั้ง 2 กองทุน ไม่ควรต่างคนต่างทำ

5. ปัญหาได้เถียงเกี่ยวกับการประสบอันตรายของลูกจ้างว่าเกิดขึ้นเนื่องจากการทำงานหรือไม่

การประสบอันตรายแก่ร่างกาย หรือจิตใจ หรือถึงแก่ความตายที่จะมีสิทธิได้รับเงินทดแทน ต้องเป็นการประสบอันตรายอันเนื่องมาจากการทำงานให้นายจ้าง คือ ลูกจ้างจะต้องได้รับอันตราย เนื่องจากการที่ได้ทำงานให้นายจ้าง หรือป้องกันรักษาประโยชน์ให้นายจ้างแต่ปรากฏข้อเท็จจริง จากการวินิจฉัยของคำพิพากษาศาลฎีกาว่า การประสบอันตรายในบางครั้งแม้จะเกิดขึ้นในสถานที่ทำงาน แต่ไม่ใช่เนื่องจากการทำงานก็มี หรือเกิดนอกสถานที่ทำงาน นอกเวลาทำงานปกติ แต่เป็นการทำงานเพือนายจ้างก็มี ตัวอย่างเช่น

กรณีใดถือเป็นการประสบอันตรายขณะเดินทางไปทำงาน มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาตีความเคร่งครัดไว้ว่า หากลูกจ้างยังเดินทางไปไม่ถึงสถานที่ทำงานหรือไปถึงที่ทำงานแล้วยังมีได้เริ่มต้นทำงานให้นายจ้าง แม้จะได้ลงชื่อในใบทำงานแล้ว แม้ว่าจะเดินทางไปถึงที่ทำงานก่อนเวลาทำงานปกติ หากประสบอันตรายขณะเดินทางหรือก่อนเริ่มลงมือทำงานแล้วไม่ถือว่าเป็นการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน

อย่างไรก็ตาม ภายหลังได้มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาตีความใหม่ว่า กรณีลูกจ้างได้รับอุบัติเหตุ ขณะที่โดยสารรถสวัสดิการรับส่งโดยตรงของบริษัทนั้น ถือว่าเป็นการประสบอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงานให้นายจ้าง แต่ก็ยังไม่รวมถึงกรณีลูกจ้างเดินทางมาทำงาน หรือกลับบ้านจากที่ทำงานด้วยรถส่วนตัว หรือรถขนส่งมวลชน เป็นต้น

กรณีในระหว่างการทำงาน มีปัญหาการพิจารณาว่า สาเหตุปัจจัยใดที่จะถือว่าเป็นการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน ซึ่งมีแนวคำพิพากษาศาลฎีกาได้ตีความไว้ค้ำแคบให้เป็นอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลาทำงาน หรือในขณะที่ปฏิบัติงานให้นายจ้างหรือหัวหน้างาน โดยไม่รวมไปถึงกรณีที่ลูกจ้างทำธุระส่วนตัว เช่น การเข้าส้วม นั่งพักผ่อน นั่งคอยรับคำสั่งจากนายจ้างในระหว่างเวลาทำงาน และ

ยังไม่รวมถึงนอกเวลาทำงานด้วย ยกเว้น กรณีลูกจ้างไปปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายจากนายจ้างหรือหัวหน้างานหรือตามที่ลูกจ้างร้องขอนอกเวลาทำงาน เพื่อประโยชน์ของนายจ้างไม่ว่าจะเกิดอุบัติเหตุหรือประสบอันตรายขึ้นภายในหรือภายนอกบริษัท

ข้อเสนอคือควรมีการกำหนดบ่งชี้ความหมายของ “เนื่องจากการทำงาน” ให้ชัดเจนเป็นธรรมแก่สภาพการใช้ชีวิตปฏิบัติงานปกติประจำวันของลูกจ้าง โดยครอบคลุมถึงการประสบอุบัติเหตุในระหว่างเดินทางมาทำงาน และเดินทางจากสถานที่ทำงานกลับบ้าน รวมถึงกรณีที่เกิดขึ้นในระหว่างเวลาพักในสถานที่ทำงานด้วย โดยไม่ต้องให้เจ้าหน้าที่ต้องตีความหรือต้องมีการอุทธรณ์ก่อนจึงจะได้

6. ปัญหาการขาดแคลนแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่ จะวินิจฉัยว่าเป็นโรคจากการทำงานหรือไม่

แพทย์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิที่กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ตั้งให้เป็นกรรมการการแพทย์ เพื่อวินิจฉัยว่าเป็นโรคที่เกิดขึ้นเนื่องจากการทำงาน ทำให้ลูกจ้างบางคนสูญเสียประโยชน์ทดแทนที่ควรได้รับไป

แม้ว่าบางราย นายจ้างจะยอมรับว่าลูกจ้างเจ็บป่วยด้วยโรคที่เกิดจากการทำงานในโรงงาน แต่ส่วนเจ้าหน้าที่กองทุนเงินทดแทนหรือแพทย์ในคณะกรรมการกองทุนเงินทดแทนหรือคณะกรรมการการแพทย์กลับวินิจฉัยว่า ไม่ใช่โรคจากการทำงาน

ข้อเสนอ คือ

(1) ควรให้โอกาสกองทุนเงินทดแทน จ้างที่ปรึกษาทางการแพทย์จากผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านอาชีวเวชศาสตร์ ทำงานเต็มเวลา เพื่อให้คำปรึกษาเจ้าหน้าที่วินิจฉัยได้ทันท่วงที

(2) รัฐบาลควรมีนโยบาย ส่งเสริมการผลิตบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและสิ่งแวดล้อมในการทำงานให้เพิ่มขึ้น เพื่อมาช่วยวินิจฉัยความเจ็บป่วยหรือโรคที่เกิดจากการทำงานได้อย่างถูกต้องชัดเจน

7. ปัญหาการจ่ายค่ารักษาพยาบาลในระบบ Fee-For-Service จากการดำเนินการที่ผ่านมา ยังไม่สามารถควบคุมค่ารักษาพยาบาลให้เป็นธรรมได้ ทั้งนี้ เพราะยังไม่มี การกำหนดมาตรฐานค่ารักษาพยาบาลที่ทุกคนยอมรับได้ แม้จะมีความพยายามหลายครั้ง มีข้อจำกัดทั้งเรื่อง ขนาดของสถานพยาบาล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง Doctor Fee เป็นปัญหาการรั่วไหลของจำนวนเงินที่จ่ายค่ารักษาพยาบาลอัตราเฉลี่ย อยู่ในระหว่างร้อยละ 30 - 40 ของค่ารักษาพยาบาลแม้จะกำหนดคเพดานขั้นสูงของค่ารักษาพยาบาลไว้ ไม่เกิน ครั้งละ 35,000 บาท แล้วก็ตาม

ข้อเสนอคือถึงเวลาแล้วหรือยังที่จะกำหนดมาตรฐานค่ารักษาพยาบาล เป็นราคากลาง เพื่อที่กองทุนเงินทดแทนจะได้สามารถปรับราคาให้เป็นธรรมแก่นายจ้างผู้จ่ายเงินสมทบ และลูกจ้างผู้รับการรักษา หรือมิฉะนั้น ควรให้มีการศึกษาวิจัย เรื่อง การจ่ายค่ารักษาพยาบาลในระบบ Capitation เช่นเดียวกับประกันสังคม

8. นายจ้างจำนวนมากหลีกเลี่ยงไม่แจ้งกองทุนเงินทดแทน เมื่อมีกฎหมายกองทุนเงินทดแทนบังคับใช้มาแล้วจวนจะครบ 20 ปี ในปัจจุบันแต่ก็มี นายจ้างจำนวนมากยังหลีกเลี่ยงไม่ยอมแจ้งลงทะเบียนเพื่อจ่ายเงินสมทบเข้ากองทุนเงินทดแทน ทำให้ลูกจ้างในสถานประกอบการเหล่านี้ไม่ได้รับการคุ้มครองช่วยเหลือเมื่อต้องเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน

ข้อเสนอ คือ

(1) หน่วยงานรัฐ ควรเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทนและมีนโยบายเชิงรุก เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายแรงงานอย่างเข้มงวด ทั้งนี้ โดยการประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจดทะเบียนพาณิชย์ เช่น กรมทะเบียนการค้า กรมโรงงานอุตสาหกรรม B.O.I. ฯลฯ เป็นต้น เพื่อตรวจสอบนายจ้างผู้ยังไม่เข้าสู่ระบบกองทุนเงินทดแทน

(2) ควรส่งเสริมให้ลูกจ้างมีการรวมตัว จัดตั้งสหภาพแรงงานอย่างกว้างขวางจริงจังเพราะปรากฏว่าโรงงานที่มีสหภาพแรงงาน นายจ้างมักจะปฏิบัติตามกฎหมายแรงงาน

(3) ส่งเสริมบทบาทขององค์กรลูกจ้างองค์กรเอกชนและองค์กรนายจ้าง

ให้มีส่วนร่วมในการดูแลตรวจสอบสถานประกอบการต่าง ๆ ให้ปฏิบัติตามกฎหมาย
แรงงาน

(4) ในหลักสูตรการศึกษาทุกระดับ ควรบรรจุความรู้เรื่องกฎหมาย

กองทุนเงินทดแทนและกฎหมายประกันสังคม ซึ่งเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่ผู้เข้าสู่
ระบบแรงงาน ควรจะรับทราบและเรียกร้องสิทธิได้โดยแจ้งผ่านเจ้าหน้าที่

9. ปัญหานายจ้างไม่ยอมรับคำวินิจฉัยของแพทย์ว่าเป็นโรคที่เกิดจาก
การทำงาน มีหลายกรณีที่นายจ้างไม่ยอมรับคำวินิจฉัยของแพทย์ว่าลูกจ้างเจ็บป่วย
เป็นโรคที่เกิดจากการทำงาน โดยบิดให้เป็นเรื่องลูกจ้างเจ็บป่วยเอง หรือเป็นโรค
ประจำตัวมาจากที่อื่นเพราะเกรงว่าจะเสียภาพพจน์ ชื่อเสียงของบริษัท จะกระทบ
ต่อการผลิตและกลัวว่าลูกจ้างคนอื่นในโรงงานจะแห่กันไปหาหมอคนนั้น เพื่อจะให้
วินิจฉัยว่าเป็นโรคจากการทำงาน จะได้มีสิทธิรับค่ารักษาพยาบาลหรือค่าทดแทนเมื่อ
ต้องหยุดงานรักษาสุขภาพ เนื่องจากลูกจ้างเหล่านี้ทำงานอยู่ในสิ่งแวดล้อมเดียวกัน มี
อาการป่วยคล้ายกัน

นอกจากนี้ นายจ้างบางรายกลัวว่าถ้ายอมรับว่าเป็นโรคที่เกิดจากสาร
เคมีหรือสิ่งแวดล้อมในการทำงานแล้ว จะมีเจ้าหน้าที่มาตรวจสอบ อาจต้องถูกปรับ
เงินหรือถูกฟ้องร้องต้องลงทุนเสียเงินจัดหาอุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย หรือจัด
ทำสถานที่ทำงานให้ถูกต้องเหมาะสมเพื่อคุ้มครองสุขภาพอนามัยลูกจ้างที่ทำงานใน
สถานประกอบการ

ข้อเสนอ คือเพื่อลดข้อขัดแย้ง ควรต้องทำความเข้าใจทั้งฝ่ายนายจ้าง
และลูกจ้างให้เข้าใจกระบวนการก่อให้เกิดโรค โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่ป้องกันโรค
เนื่องจากการทำงาน เช่น กรมอนามัย สถาบันความปลอดภัยในการทำงาน ควรเร่ง
รัดการให้ความรู้ในโรงงานที่ใช้สารเคมีต่าง ๆ ตรวจสอบในสถานที่ทำงาน ไม่
ใช้จัดสัมมนาตามโรงแรมแล้วนายจ้างส่งตัวแทนที่มีได้มีความรู้เรื่อง ขบวนการผลิต
มารับฟังแทน ทำให้ไม่สามารถไปถ่ายทอดให้ผู้ใช้งานที่มีอิทธิพลในการ
ทำงานสูงได้

นอกจากนั้น ต้องบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการตรวจสุขภาพให้เคร่งครัด

10. ปัญหาการวินิจฉัยแตกต่างกันในระหว่างเจ้าหน้าที่ ปัญหานี้อาจเกิดขึ้นได้เพราะการพิจารณาว่าเรื่องใดเป็นอันตรายที่เกิดจากการทำงานหรือเป็นโรคเนื่องจากการทำงานนั้น ต้องอาศัยทั้งความรู้ด้านกฎหมาย การบัญชีและประสบการณ์ แม้จะมีการอบรมเจ้าหน้าที่ก่อนลงมือปฏิบัติงาน แต่บางครั้งอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นมีความหลากหลาย จำเป็นต้องใช้มืออาชีพร่วมพิจารณาที่จะตัดสินว่า เนื่องจากการทำงานหรือไม่

ข้อเสนอ คือกองทุนเงินทดแทนได้จัดทำคู่มือหรือแนวทางปฏิบัติงานทั้งเรื่องการวินิจฉัย การเรียกเก็บเงินสมทบ (ดังภาคผนวกที่แนบท้าย) การตรวจบัญชี การเร่งรัดหนี้สิน การบัญชี เป็นต้น เพื่อเป็นการช่วยเหลือเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถเปิดดูและทำตามได้ หลักการสำคัญอีกประการหนึ่งคือ ควรจะทำงานในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ ไม่ว่าจะอยู่แห่งใด ต้องวินิจฉัยให้เหมือนกันและควรจะต้องมีการปรับปรุงคู่มือนี้เสมอเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงทั้งนโยบายหรือแนวคำพิพากษาศาลฎีกา

เพื่อเป็นการช่วยลดปัญหาต่าง ๆ และเพื่อเป็นการส่งเสริมแนวทางการปรับปรุงงานกองทุนเงินทดแทนที่กล่าวแล้ว สำนักงานกองทุนเงินทดแทนควรจัดชุดบุคลากรเชี่ยวชาญช่างและลูกจ้างในสถานประกอบการต่าง ๆ ที่อยู่ในความคุ้มครองของกองทุนเงินทดแทนเป็นการประจำและต่อเนื่อง เพื่อทราบถึงสภาพและปัญหาต่าง ๆ ในการทำงาน เพื่อหาทางช่วยเหลือและหรือป้องกันภัย และความเสียหายอันอาจเกิดขึ้นในหลักการที่ว่า “กันไว้ดีกว่าแก้”

บรรณานุกรม

- อรพินทร์ นุตสาระ รายงานการศึกษาค้นคว้าส่วนบุคคล (Individual Study) เรื่อง ความร้ายแรงของการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงานระยะ 3 ปีในยุคโลกาภิวัตน์ (ปี 2536 - 2538)
กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน สำนักงาน ก.พ.
2539
- บัณฑิตย์ ธนชัยเศรษฐวุฒิ “วิเคราะห์ระบบกองทุนเงินทดแทน...รากฐานแห่งการประกันสังคมไทย” สัปดาห์วิจารณ์ ปีที่ 39 ฉบับที่ 52 และปีที่ 40 ฉบับที่ 1 - 7
- สำนักงานกองทุนเงินทดแทน รายงานผลการดำเนินงานกองทุนเงินทดแทน ปี 2539
สำนักงานประกันสังคม, 2540
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม (หนังสือที่ระลึกในวันเปิดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม ในวันที่ 25 พฤศจิกายน 2536) กรุงเทพมหานคร :
ท.จ.ก. อรุณการพิมพ์, 2536
- วิจิตรา (ฟุ้งสัสดา) วิเชียรชม รวมกฎหมายแรงงาน พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ :
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2537
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม “แผนพัฒนาแรงงานและสวัสดิการสังคม ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2538 - 2544”
- กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม “สภาพปัญหาการประสบอันตรายเนื่องจากการทำงาน”

มูลนิธิอารมณ์ พงศ์พจน์ “ประเมินผลการรณรงค์เพื่อสุขภาพความปลอดภัยของ
 คนงาน” : คณะกรรมการเพื่อสุขภาพและความปลอดภัยของคนงาน
 มูลนิธิ ฟรีดริช เอแบรท

มูลนิธิอารมณ์ พงศ์พจน์ “รายงานการศึกษาเรื่อง ปัญหาการบังคับใช้กองทุนเงิน
 ทดแทน”

สำนักงานประกันสังคม “รายงานประจำปี 2536”
 “รายงานประจำปี 2537”

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน “รายงานสรุปผลการดำเนินงานปี 2536”
 “รายงานสรุปผลการดำเนินงานปี 2537”

สำนักงานกองทุนเงินทดแทน “พระราชบัญญัติเงินทดแทน 2537”

อรพินท์ นุตสาระ บทความเชิงวิชาการ

“นโยบายคุ้มครองสุขภาพและความปลอดภัยของคนงาน :
 ปัญหาและทางออก”

“ความรู้เกี่ยวกับกองทุนเงินทดแทน” : สำนักงานกองทุนเงินทดแทน